

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYNIKI PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2012 R.

**Informacje
i opracowania
statystyczne**

Warszawa 2013

Opracowanie publikacji

GUS, Departament Rolnictwa

Preparation of the publication

CSO, Agriculture Division

kierujący
supervisor

Artur Łączyński
Dyrektor Departamentu Rolnictwa

Director of the Agriculture Division

zespół
team

Stanisław Niszczoła
Hanna Dubieniecka
Kazimierz Dziubiński
Anna Kupidura
Tomasz Milewski
Dariusz Miziołek
Wiesława Rafa
Zofia Ruskowska

wykresy i mapy
graphs and maps

Dariusz Miziołek

Projekt okładki
Cover design

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 1507 - 9678

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>

Publication available on <http://www.stat.gov.pl/>

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kropka (.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
„W tym”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
kreska (–)	– zjawisko nie wystąpiło.

W niektórych rubrykach sumy danych mogą być różne od wielkości podanych w wierszu „Ogółem” ze względu na elektroniczną technikę zaokrąglania liczb.

SYMBOLS

Full stop (.)	– data not available or not reliable.
„Of which”	– indicates that not all elements of sum are given.
x	– not applicable.
(–)	– magnitude zero.

In some columns, the sum of data could be different from „Total” with regard for adaptation computer calculation.

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła.
When publishing CSO data – please indicate source.

PRZEDMOWA

Publikacja zawiera podstawowe dane wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych, warzyw i owoców oraz upraw pastewnych w 2012 r. z uwzględnieniem reprezentacyjnych badań w zakresie powierzchni i plonów upraw.

Dla zilustrowania przemian i tendencji w produkcji roślinnej, dane krajowe z produkcji podstawowych upraw podano na tle średnich wyników z lat 2006-2010 oraz na tle lat 2010 i 2011, natomiast informacje o produkcji poszczególnych ziemiopłodów w układzie sektorowym zestawiono w porównaniu z analogicznymi danymi roku poprzedniego.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, dwóch działów analitycznych oraz działu III zawierającego część tabelaryczną.

W uwagach metodycznych, oprócz wyjaśnienia podstawowych kwestii terminologicznych i zakresowych podano informacje o badaniach reprezentacyjnych plonów zbóż i niektórych upraw innych niż zboża, a w szczególności – zasady losowania próby i uogólniania wyników oraz informacje o precyzji wyników, które zostały opracowane przez Roberta Wieczorkowskiego, konsultanta w Departamencie Metodologii, Standardów i Rejestrów GUS.

- Dział I – "Charakterystyka wyników produkcji roślinnej w 2012 r.", zawiera szczegółową analizę wyników produkcji roślinnej na tle warunków agrometeorologicznych.
- Dział II – „Przebieg siewów oraz ocena stanu zasiewów ozimin z listopada 2012 r.”
- Dział III – „Tablice” – zawiera tabelaryczne zestawienie informacji, ujmujące powierzchnię, plony i zbiory podstawowych upraw rolnych i ogrodnich dla rolnictwa ogółem, według sektorów oraz dla gospodarstw indywidualnych.

Dane według województw, w szczegółowym ujęciu według sektorów i dla gospodarstw indywidualnych zostaną opublikowane w końcu kwietnia 2013 r., w zeszycie „Produkcja upraw rolnych i ogrodnich w 2012 r.” wydanym w serii „Materiały źródłowe”.

Publikacja została opracowana w Wydziale Produkcji Roślinnej i Użytkowania Gruntów – pod kierunkiem Stanisława Niszczy – naczelnika Wydziału.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa
Artur Łączyński

Warszawa, kwiecień 2013 r.

PREFACE

The publication contains basic data regarding the final estimation of the production of main agricultural crops, vegetables, fruits and fodder crops in 2012, taking into account the results of sample surveys of crop area and yields.

In order to illustrate changes and tendencies in crop output, the national data on main crops output are presented in comparison with average results from the period of 2006-2010, as well as years 2010 and 2011. Information on the output of individual crops according to sectors was compared with the analogous data from previous year.

The publication consists of methodological notes, two analytical sections and section III including tables.

Beside the explanation of basic terminology and scope-related issues, the methodological notes contain information on sample surveys of yields of cereals and crops other than cereals, in particular – sampling scheme, generalizing the results and information on accuracy of the results, which was compiled by Robert Wieczorkowski, consultant in Methodology, Standards and Registers Division of the CSO.

- Section I – „Crops production characteristic in 2012” contains a detailed analysis of the results of crop output in relation to agrometeorological conditions.
- Section II – “Sowings and evaluation of the conditions of winter crops as of November 2012”.
- Section III – “Tables” – includes information in tabular form on area, yields and production of main agricultural and horticultural crops, total for agriculture, for sectors and for private farms.

Data by voivodships, by sectors and for private farms, will be published at the end of April 2013 in volume entitled „Production of agricultural and horticultural crops in 2012”, issued in a series “Source materials”.

The publication was prepared in Crop Production and Land Use Section – under the supervision of Stanisław Niszczoła – Head of Section.

Director of the Agriculture Division

Artur Łączyński

Warsaw, April 2012

SPIS TREŚCI

Tabl. Str.

PRZEDMOWA.....	X	3
----------------	---	---

UWAGI METODYCZNE	X	9
------------------------	---	---

DZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA WYNIKÓW PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2012 r.

1. Ogólne wyniki produkcji na tle warunków agrometeorologicznych.....	X	29
2. Zboża.....	X	34
3. Ziemniaki	X	48
4. Buraki cukrowe.....	X	52
5. Rośliny oleiste.....	X	56
6. Strączkowe jadalne	X	62
7. Len oraz inne przemysłowe	X	65
8. Uprawy pastewne.....	X	67
9. Warzywa	X	74
10. Owoce z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych	X	80

DZIAŁ II.

Przebieg siewów oraz ocena stanu zasiewów w listopadzie 2012 r.	X	90
--	---	----

DZIAŁ III. TABLICE

Produkcja zbóż, oleistych i buraków cukrowych według sektorów	1/43	95
Produkcja ziemniaków, kukurydzy na zielonkę i z trwałych użytków zielonych według sektorów	2/44	96
Produkcja ziemiopłodów rolnych – A. ogółem.....	3/45	97
Produkcja ziemiopłodów rolnych – B. sektor prywatny.....	3/45	100
Produkcja ziemiopłodów rolnych – C. gospodarstwa indywidualne.....	3/45	103
Produkcja ziemiopłodów rolnych – D. sektor publiczny.....	3/45	106
Produkcja ziemiopłodów ogrodnich – A. ogółem.....	4/46	109
Produkcja ziemiopłodów ogrodnich – B. gospodarstwa indywidualne	4/46	110
Powierzchnia, plony i zbiory głównych ziemiopłodów wg regionów.....	5/47	111
Plony zbóż i ziemniaków na tle niektórych czynników produkcji.	6/48	112

MAPKI I WYKRESY

Str.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	41
Plony kukurydzy na ziarno	42
Udział zbiorów poszczególnych zbóż w zbiorach zbóż ogółem	45
Plony ziemniaków	50
Plony buraków cukrowych	53
Plony roślin oleistych	59
Plony rzepaku i rzepiku	61
Plony strączkowych jadalnych	64
Plony warzyw gruntowych	77
Plony owoców	88
Zbiory warzyw gruntowych, owoców z drzew i owoców jagodowych	89

CONTENTS

Table Page

PREFACE	X	4
---------------	---	---

METHODOLOGICAL NOTES	X	19
----------------------------	---	----

SECTION I. CROPS PRODUCTION CHARACTERISTIC IN 2012

1. Production results presented in relation to agrometeorological conditions	X	29
2. Cereals	X	34
3. Potatoes	X	48
4. Sugar beets	X	52
5. Oilseeds	X	56
6. Edible pulses	X	62
7. Flax and other industrial crops	X	65
8. Fodder crops	X	67
9. Vegetables	X	74
10. Fruits from fruit trees, fruit bushes and berry plantations	X	80

SECTION II.

Sowings and evaluation of the stage (conditions) of winter crops as of November 2012	X	90
--	---	----

SECTION III TABLES

Cereals, oilseeds and sugar beets production by sectors	1/43	95
Potatoes, maize for fodder and permanent grassland production by sectors	2/44	96
Agricultural crops production – A. total	3/45	97
Agricultural crops production – B. private sector	3/45	100
Agricultural crops production – C. private farms	3/45	103
Agricultural crops production – D. public sector	3/45	106
Horticultural crops production – A. total	4/46	109
Horticultural crops production – B. private farms	4/46	110
Area, yields and production of main agricultural crops by regions	5/47	111
Yields of cereals and potatoes presented in comparison to selected factors of production	6/48	112

MAPS AND FIGURES

Page

Yields of basic cereals and mixed cereals	41
Yields of maize for grain	42
Share of yields of particular cereals in total cereals yields.....	45
Yields of potatoes	50
Yields of sugar beets.....	53
Yields of oilseeds.....	59
Yields of rape and turnip rape.....	61
Yields of edible pulses	64
Yields of ground vegetables	77
Yields of fruits	88
Production of ground vegetables, tree fruits and berries	89

UWAGI METODYCZNE

I. Uwagi ogólne

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie wynikowego szacunku produkcji roślinnej.

Do obliczenia wynikowych wielkości produkcji roślinnej wykorzystano:

- wyniki reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów i pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w ok. 66 tys. losowo dobranych gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha w czerwcu 2012 r.,
- wyniki reprezentacyjnego badania plonów i zbiorów zbóż, przeprowadzonego na przełomie sierpnia i września 2012 r., w ok. 22 tys. gospodarstw indywidualnych,
- wyniki badania reprezentacyjnego niektórych ziemiopłodów rolnych przeprowadzonego w październiku 2012 r. w ok. 22 tys. gospodarstw indywidualnych,
- wyniki sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej,
- oceny i ekspertyzy rzeczoznawców GUS d/s produkcji roślinnej z listopada 2012 r.

W publikacji uwzględniono podział na następujące sektory:

- sektor prywatny,
- sektor publiczny.

W sektorze prywatnym podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (m. in. gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana (spółki z przewagą mienia prywatnego).

Do sektora publicznego zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (z przewagą mienia publicznego).

W publikacji w ramach sektora prywatnego opracowano dane dla gospodarstw indywidualnych.

Zbiorczy szacunek wynikowy produkcji zbóż i ziemniaków zweryfikowano symulacyjnym rozliczeniem wielkości zbiorów według kierunków rozdysponowania produkcji na: sprzedaż, siew/sadzenie, paszę, samozaopatrzenie konsumpcyjne i straty podczas przechowywania. Szacunek wynikowy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemiopłodów.

Szacunek produkcji upraw pastewnych w gospodarstwach indywidualnych, przeprowadzony przez rzeczoznawców terenowych GUS, również został dodatkowo zweryfikowany rozliczeniem zbiorów upraw pastewnych według kierunków użytkowania. Ogólna powierzchnia paszowa obejmuje powierzchnię łąk, pastwisk i pastewnych upraw polowych przeznaczonych na paszę. W powierzchni tej nie uwzględniono arealu zbóż, ziemniaków i innych ziemiopłodów, z których część zbiorów bezpośrednio lub pośrednio przeznaczono na paszę.

Powierzchnia zasianych pastewnych upraw polowych obejmuje powierzchnię zasiewów: strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę, a także kukurydzy na zielonkę oraz okopowych pastewnych.

W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

W rolnictwie pod pojęciem "plon" przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemioprodu (tzw. netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha). W ogrodnictwie (dla upraw warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych) pod pojęciem "plon" przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha i a)*.

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględnia się ziarno półsuche, tj. zawierające 15,1% – 16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym. Dynamikę powierzchni i plony dla upraw rolnych oraz ogrodniczych licząco uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

W przypadku, gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia – wielokrotnie.

** Do roku 1997 plony owoców z drzew prezentowano w kg owoców zebranych z 1 drzewa owocującego, a plony porzeczek, agrestu i „pozostałych jagodowych” – w kg owoców zebranych z 1 krzewu.*

II. Schemat losowania próby

1. Reprezentacyjne badanie plonów zbóż

Celem badania było zebranie informacji o wysokości plonów, a także o powierzchni zasiewów oraz uzyskanych zbiorach zbóż według województw. Badana populacja liczyła ok. 1675 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, a założona liczebność próby wynosiła 22000.

1.1 Operat losowania

Jako operat losowania wykorzystano zaktualizowany zbiór indywidualnych wyników przeprowadzonego w 2010 roku Powszechnego Spisu Rolnego. Dla każdego gospodarstwa w operacie zapisane zostały następujące informacje:

- identyfikator gospodarstwa,
- cechy adresowe,
- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie,
- powierzchnia zasiewów zbóż ogółem
- powierzchnia zasiewów rzepaku.

1.2 Schemat losowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego, zaś za cechy warstwujące przyjęto:

- powierzchnię zasiewów zbóż,
- powierzchnię użytków rolnych,
- powierzchnię zasiewów rzepaku.

Granice warstw ustalono oddzielnie dla dwóch kategorii badanej populacji: główną część stanowiły gospodarstwa nie uprawiające rzepaku (1596 tys.), natomiast drugą część gospodarstwa z niezerową powierzchnią uprawy rzepaku zapisaną w operacie (79 tys.).

Przystępując do losowania próby z pierwszej kategorii gospodarstw przyjęto następujące założenia:

- (1) liczebność próby n ustalona jest dla populacji gospodarstw w Polsce, a nie dla poszczególnych województw, przy czym n liczy ok. 17700 jednostek losowania,
- (2) w poszczególnych województwach próba losowana jest według schematu losowania Neymana tj. warstwowego-optimalnego,
- (3) w każdym województwie dokonywany jest najpierw podział populacji na 7 warstw ($h = 1, 2, \dots, 7$), po czym dokonuje się alokacji próby pomiędzy warstwy,

- (4) w każdym województwie do warstwy nr 7 (tj. $h = 7$) zaliczane są jednostki losowania, które dla zmiennych przyjętych za podstawę warstwowania mają wartość powyżej określonego progu. Utworzona w ten sposób tzw. górna warstwa zawiera jednostki, które nie są losowane, lecz wszystkie zaliczane są do próby,
- (5) przyjęto, że oczekiwana precyzja wyników badania, mierzona współczynnikami zmienności powierzchni użytków rolnych oraz powierzchni zasiewów zbóż, będzie jednakowa dla każdego województwa i w przybliżeniu równa będzie 1,4%.

Powyższy problem rozwiązany został przy wykorzystaniu metod optymalizacji numerycznej¹. Granice warstw ze względu na powierzchnię zasiewów zbóż zostały przedstawione w tablicy nr 1. Do próby z warstw od 1 do 7 wylosowano we wszystkich województwach 17709 gospodarstw, w tym z warstw górnych 4088.

Dla kategorii gospodarstw z uprawą rzepaku zastosowano powyższy algorytm optymalnego doboru granic warstw, ale na poziomie całego kraju, stosując optymalizację numeryczną dla zmiennej „powierzchnia zasiewów rzepaku”, przyjmując 5 warstw, w tym jedną warstwę górną, o powierzchni zasiewów rzepaku powyżej 47,56 ha. Górne granice pozostałych warstw były następujące: $b_1 = 3,57$, $b_2 = 8,27$, $b_3 = 18,44$ ha.

Po ustaleniu granic warstw dokonano alokacji 4291 jednostek pomiędzy województwa w sposób proporcjonalny; w warstwach górnych znalazły się 1662 gospodarstwa.

1.3 Metoda uogólniania wyników i oceny precyzji

Podstawowym parametrem szacowanym w tym badaniu jest plon danej uprawy. Parametr ten ma postać ilorazu zmiennych losowych tj.:

$$(1) R = \frac{X}{Y},$$

gdzie:

X – zbiory danej uprawy,

Y – powierzchnia zasiana dla danej uprawy.

Wartość oszacowania X dla w-tego województwa obliczana jest wzoru:

$$(2) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i \frac{N_{wh}}{n_{wh}} x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 7)$$

gdzie:

¹ Metoda ta została opisana w pracy B. Lednickiego i R. Wieczorkowskiego „Optimal Stratification and Sample Allocation Between Subpopulations and Strata”. STATISTICS IN TRANSITION. *Journal of the Polish Statistical Association*. Volume 6, Number 2, October 2003

x_{whi} – wartość zmiennej X w i -tym gospodarstwie (jednostce losowania) wylosowanym z h -tej warstwy w w -tym województwie,

N_{wh} – liczba jednostek losowania w h -tej warstwie w -tego województwa,

n_{wh} – liczba jednostek losowania wylosowanych do próby z h -tej warstwy w -tego województwa,

W analogiczny sposób szacujemy sumę wartości zmiennej Y dla w -tego województwa, po czym szacujemy wartość r_w wg wzoru:

$$(3) \quad r_w = \frac{\bar{x}_w}{\bar{y}_w}.$$

Ocena sumy zmiennej X i Y dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw tj.:

$$(4) \quad \bar{x} = \sum_w \bar{x}_w,$$

$$(5) \quad \bar{y} = \sum_w \bar{y}_w, \quad (w = 1, 2, \dots, 16)$$

$$(6) \quad r = \frac{\bar{x}}{\bar{y}}.$$

Dla wybranych ważniejszych zmiennych oszacowane zostały (jako miary precyzji) współczynniki zmienności odnoszące się do plonów, zbiorów i powierzchni upraw. Przy obliczaniu precyzji wykorzystano wzory właściwe dla schematu losowania warstwowego. W tablicy 4 podane zostały niektóre z oszacowanych współczynników zmienności (względnych błędów standardowych).

Tabl.1. Granice warstw w poszczególnych województwach (w ha) w badaniu w 2012 r.

U – powierzchnia użytków rolnych, Z – powierzchnia zasiewów zbóż.

woj.	U/Z	b_1	b_2	b_3	b_4	b_5	b_6
02	U	5,67	13,68	23,58	45,94	89,76	147,48
	Z	1,73	3,88	8,23	15,59	26,86	64,39
04	U	8,93	17,35	28,16	47,33	69,96	125,36
	Z	3,26	7,59	13,71	21,52	33,72	67,70
06	U	8,21	12,22	18,57	39,56	59,80	100,68
	Z	2,40	5,41	9,82	14,72	28,19	53,03
08	U	6,49	17,21	32,71	55,83	103,32	206,05
	Z	2,00	5,14	10,34	19,20	35,07	79,49
10	U	7,11	12,15	18,60	31,54	47,49	77,50
	Z	2,33	5,14	8,70	14,54	22,19	44,53
12	U	3,49	7,11	18,13	20,48	34,85	61,08
	Z	0,67	1,46	3,19	5,64	9,68	23,45
14	U	8,13	18,12	24,09	51,14	78,86	135,02
	Z	2,30	5,22	9,97	16,35	24,12	57,82
16	U	7,06	15,06	23,29	39,53	64,03	104,36
	Z	2,53	6,16	10,66	18,23	29,60	57,48

18	U	3,95	8,35	17,07	26,93	43,67	81,19
	Z	0,69	1,85	3,72	6,58	11,75	26,67
20	U	10,26	20,03	31,90	49,28	97,92	144,53
	Z	2,92	6,41	11,17	17,85	25,86	66,55
22	U	11,98	25,86	37,40	81,82	121,68	186,38
	Z	3,97	8,74	15,34	29,40	52,68	101,06
24	U	4,34	12,41	16,40	27,15	43,50	72,59
	Z	1,15	2,85	5,69	9,65	16,04	34,45
26	U	4,67	10,61	14,34	16,90	35,47	71,31
	Z	1,19	2,58	4,50	8,25	12,98	38,79
28	U	12,49	37,91	52,89	97,48	154,94	262,67
	Z	3,97	8,05	19,87	25,61	53,76	113,36
30	U	9,57	23,48	26,80	65,73	106,46	188,79
	Z	4,18	9,29	15,31	28,27	47,73	96,34
32	U	10,00	25,59	39,73	83,12	151,77	240,73
	Z	2,82	6,09	13,84	24,46	39,35	95,79

2. Reprezentacyjne badanie plonów niektórych ziemiopłodów rolnych

Celem badania było zebranie informacji o wysokości plonów, powierzchni zasiewów oraz uzyskanych zbiorach niektórych ziemiopłodów tj. ziemniaków, buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, strączkowych jadalnych, a także o powierzchni łąk. Badana populacja liczyła ok. 1689 tys. gospodarstw, założona liczebność próby – 22 tys. gospodarstw.

2.1 Operat losowania

Przy tworzeniu operatu losowania wykorzystano zaktualizowane indywidualne wyniki z przeprowadzonego w 2010 roku Powszechnego Spisu Rolnego. Dla każdego gospodarstwa rolnego zapisane zostały następujące informacje:

- cechy adresowe,
- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie,
- powierzchnia zasiewów ziemniaków,
- powierzchnia zasiewów kukurydzy,
- powierzchnia zasiewów strączkowych jadalnych.

2.2 Schemat losowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego. W pierwszym etapie jednostki losowania podzielone zostały na dwie grupy:

- (1) gospodarstwa o powierzchni zasiewów ziemniaków lub powierzchni zasiewów kukurydzy powyżej wyznaczonych oddzielnie dla każdego województwa i uprawy granic; granice te zdefiniowano w taki sposób, aby wykluczyć jednostki o najmniejszych wartościach zasiewów, stanowiących w sumie poniżej 5% udziału w sumie dla danej uprawy w województwie,
- (2) pozostałe gospodarstwa,

Gospodarstwa zaliczone do grupy (1) w liczbie ok. 561 tys. jednostek losowania powarstwowane zostały, oddzielnie w każdym województwie, według 5 warstw. Jako kryterium warstwowania przyjęto trzy zmienne tj. powierzchnię użytków rolnych, powierzchnię uprawy ziemniaków oraz powierzchnię uprawy kukurydzy.

Przystępując do losowania próby z tej kategorii gospodarstw przyjęto następujące założenia:

- (1) liczebność próby n ustalona jest dla populacji gospodarstw w Polsce, a nie dla poszczególnych regionów, przy czym n liczy ok. 13 tys. jednostek losowania,
- (2) w poszczególnych województwach próba losowana jest według schematu losowania warstwowego-optimalnego metodą Neymana,
- (3) w każdym regionie dokonywany jest najpierw podział populacji na 5 warstw ($h = 01, 02, \dots, 05$), po czym dokonuje się alokacji próby pomiędzy warstwy,
- (4) w każdym województwie do warstwy nr 5 (tj. $h = 05$) zaliczane są jednostki losowania, które przynajmniej dla jednej zmiennej przyjętej za podstawę warstwowania mają wartość powyżej określonego progu. Utworzona w ten sposób tzw. górna warstwa zawiera jednostki, które nie są losowane, lecz wszystkie zaliczane są do próby,
- (5) przyjęto, że oczekiwana precyzja wyników badania, mierzona współczynnikiem zmienności powierzchni użytków rolnych, powierzchni zasiewów ziemniaków i powierzchni zasiewów kukurydzy, będzie jednakowa dla każdego regionu i w przybliżeniu równa 5%.

Powyższy problem rozwiązany został, podobnie jak w przypadku alokacji próby do badania plonów zbóż, przy wykorzystaniu metod optymalizacji numerycznej. Granice warstw ze względu na powierzchnię użytków rolnych, powierzchnię zasiewów ziemniaków i powierzchnię zasiewów kukurydzy podane zostały w tablicy nr 2.

Tabl.2. Granice górne warstw 01 – 04 (w ha) w badaniu plonów ziemiopłodów w 2012 r.

Woj.	Zmienna: x – użytki rolne y – ziemniaki z – kukurydza	b ₁	b ₂	b ₃	b ₄
02	x	22,55	33,54	54,37	515,05
	y	2,20	3,06	6,77	37,92
	z	2,76	11,45	40,64	174,02
04	x	13,39	23,61	41,83	183,70
	y	0,73	2,05	5,21	32,36
	z	3,21	7,82	23,85	138,11
06	x	6,47	15,76	16,61	46,19
	y	3,10	3,98	4,10	18,00
	z	0,28	2,29	7,00	74,24
08	x	12,53	42,83	175,57	748,03
	y	0,76	3,31	20,55	74,86
	z	0,37	8,42	31,62	95,01
10	x	14,17	24,37	25,79	354,86
	y	1,73	2,43	4,99	34,10
	z	1,04	3,82	11,93	64,50
12	x	8,84	21,28	24,58	334,34
	y	3,00	3,37	4,61	25,45
	z	0,53	2,58	8,86	40,44
14	x	4,67	11,60	20,99	43,57
	y	0,15	2,78	2,91	7,47
	z	1,91	2,75	3,16	13,02
16	x	15,05	37,49	103,63	537,98
	y	2,48	2,87	4,09	15,88
	z	1,98	9,43	60,18	130,54
18	x	10,45	24,54	25,81	385,03
	y	3,91	4,44	7,81	50,73
	z	0,37	3,79	14,80	28,89
20	x	13,29	21,43	34,62	83,68
	y	0,51	1,10	3,30	21,80
	z	1,96	7,57	11,50	86,40
22	x	15,51	57,75	100,88	613,95
	y	4,16	5,32	12,09	60,68
	z	0,18	3,64	10,22	40,81
24	x	19,26	28,41	68,98	440,34
	y	2,29	2,68	3,70	14,85
	z	1,40	5,17	19,07	78,24
26	x	9,85	14,75	28,55	224,65
	y	5,33	5,72	6,94	23,06
	z	0,40	1,90	2,72	7,22
28	x	14,84	44,00	93,28	579,82
	y	1,70	2,25	4,40	23,17
	z	0,62	5,14	15,00	72,62
30	x	16,68	24,92	39,23	77,07
	y	1,11	1,91	2,17	66,26
	z	7,96	12,41	18,05	143,27
32	x	46,31	46,43	126,12	557,59
	y	5,15	7,12	13,72	46,77
	z	0,57	8,37	25,66	78,66

Z warstw od 01 do 05 wylosowano we wszystkich województwach 13305 gospodarstw, w tym z warstwy 05 tj. bez losowania 4544 gospodarstwa.

Gospodarstwa w grupie (2) powarstwowane zostały według 3 warstw ($h = 06, 07, 08$) ze względu na jedną zmienną: powierzchnię użytków rolnych. Warstwowanie i alokacja próby zostały przeprowadzona oddzielnie w każdym województwie. Założono, że liczebność próby wynosić będzie ok. 7 tys. gospodarstw z populacji liczącej 1103 tys. jednostek. Warstwę 08 ustanowiono jako tzw. warstwę górną, która badana będzie w 100%. Podobnie jak w przypadku grupy (1) granice warstw i alokacja próby ustalone zostały przy wykorzystaniu metod optymalizacji numerycznej. Przyjęto że oczekiwana precyzja mierzona współczynnikiem zmienności dla cechy powierzchnia użytków rolnych będzie w każdym województwie w przybliżeniu równa 5%.

Granice warstw w tej grupie gospodarstw ze względu na zmienną przyjętą jako kryterium warstwowania podane zostały w tablicy nr 3.

Tabl.3. Granice górne warstw 06 – 07 (w ha) w badaniu plonów ziemiopłodów w 2012 r. dla cechy „powierzchnia użytków rolnych”.

woj.	b_6	b_7	woj.	b_6	b_7
02	30,12	445,39	18	11,89	192,59
	26,35	380,44		19,61	304,05
04	15,06	323,75	20	35,08	421,81
	33,62	400,76		12,86	207,68
06	13,41	274,19	22	10,05	168,17
	8,33	173,59		45,84	573,78
08	16,58	418,72	24	29,37	552,40
	23,43	253,39		41,27	482,53
10	30,12	445,39	26	11,89	192,59
	26,35	380,44		19,61	304,05
12	15,06	323,75	28	35,08	421,81
	33,62	400,76		12,86	207,68
14	13,41	274,19	30	10,05	168,17
	8,33	173,59		45,84	573,78
16	16,58	418,72	32	29,37	552,40
	23,43	253,39		41,27	482,53

Z warstw od 06 do 08 wylosowano we wszystkich województwach 6998 gospodarstw, w tym z warstwy 08 tj. bez losowania 388 gospodarstw.

W kolejnym etapie uwzględniono dostępne w operacie informacje dla powierzchni zasiewów strączkowych jadalnych. Z całego operatu wydzielono gospodarstwa o niezerowej wartości tej cechy (z wyjątkiem należących do już ustalonych warstw badanych w całości,

czyli 05 i 08) – uzyskano w ten sposób 25595 jednostek. Z tej części populacji wylosowano 1697 jednostek. Zastosowano następującą alokację dodatkowej części próby: w każdym województwie wydzielono 2 warstwy – gospodarstwa o powierzchni zasiewów rozważanej cechy poniżej oraz powyżej progu 6,89 ha; w warstwach dolnych losowano ok. 5% gospodarstw, natomiast warstwę górną badano w całości (co dało w całym kraju 572 gospodarstwa).

2.3 Metoda uogólniania wyników i oceny precyzji.

Wyniki badania były uogólniane w sposób analogiczny do wyników badania plonów zbóż. Także analogiczną metodę zastosowano w odniesieniu do oceny precyzji.

Tabl. 4. Względne błędy standardowe plonów dla Polski

nr kolejny cechy	nazwa cechy	Względny błąd standardowy $cv(r)$ w %
1	pszenica ozima	3,7
2	pszenica jara	1,1
3	żyto	1,4
4	jęczmień ozimy	2,2
5	jęczmień jary	1,0
6	owies	1,5
7	pszenżyto ozime	1,1
8	pszenżyto jare	2,5
9	mieszanki zbożowe ozime	3,2
10	mieszanki zbożowe jare	1,1
11	kukurydza na ziarno	1,5
12	ziemniaki	1,6

METHODOLOGICAL NOTES

I. General notes

Data in this publication were prepared on the basis of final estimation of crop output.

For calculation of the ultimate quantity of the crop output the following were used:

- results of the sample survey on land use, sown area and livestock, conducted in about 66 thousand private farms with the area of agricultural land above 1 ha in June 2012.
- results of sample survey on yields and production of cereals, conducted between August and September 2012 in about 22 thousand private farms,
- results of sample survey of some agricultural crops, conducted in October 2012 in about 22 thousand private farms,
- results of reporting from state owned farms, cooperative farms and other,
- estimations and assessments of CSO experts in crop production as of November 2012.

The publication includes the breakdown into the following sectors:

- private sector,
- public sector.

The main forms in private sector are: domestic private ownership (*inter alia* private farms, co-operative farms and private companies), foreign ownership and mixed ownership (companies with a predominance of private ownership).

The public sector consists of: state owned farms (of the State Treasury and state legal persons), farms owned by local governments and farms with mixed ownership (with a predominance of public ownership).

In publication, within the private sector data for private farms were elaborated.

Overall final estimation of cereals and potatoes output was verified by means of simulative calculation of crops quantity according to the distribution of output between: sale, sowing/planting, fodder, self consumption and losses during storage period. Final estimation of sugar beets, rape and turnip rape, and some species of industrial crops were verified with procurement data for these crops.

Estimation of fodder crops output in private farms, conducted by local experts of CSO, was additionally verified by the calculation of fodder crops according to the directions of their use. Total area of fodder crops comprises the area of meadows, pastures and field crops for fodder. This area does not include the area of cereals, potatoes, and other agricultural crops, a part of which was directly or indirectly used for fodder.

Sown area of field crops for fodder includes the sown area: pulses for green fodder, legumes with other fodder crops and grasses for green fodder, as well as maize for green fodder and fodder root plants.

In the estimations of Central Statistical Office the average yields are calculated as weighted averages, where the weight is the area of a given crop. The areas considered are those which gave both high and low yields and the areas from which yields were not harvested (crops destroyed in hailstorm, flood, etc.).

In agriculture the term “yield” means the amount of weight units (dt) of a given agricultural crop (so called “net yield”) harvested from a unit of surface (*ha*). In horticulture (for vegetable crops, tree fruits and berry fruits) the term “yield” is assumed to denote the number of weight units (dt) of given species harvested from a unit of surface (*ha* and *a*)*

For converting green fodder into hay it was assumed that 5 dt of green fodder = 1 dt of hay.

Calculation of yields of cereals includes semi-dry grain, i.e. grain containing 15,1% – 16,0% of water, and calculation of yields of rape – seeds containing 13,0% of water.

Tables presenting summary data on the crops area and production may include some inaccuracies in calculation resulting from rounding. The values are substantially correct. Values in hectares and ares were used in calculation of agricultural and horticultural crops area indices and yields.

Where the growth indices exceed 1000%, the expression used is “many times”.

** By 1997 yields of fruit from fruit-bearing trees were presented in kg of fruit harvested from 1 fruit-bearing tree, while yields of currants, gooseberries and „other berries” – in kg of berries harvested from 1 bush.*

II. Sampling scheme

1. Sample survey on yields and production of cereals

The aim of the survey was to collect data on yields and sown area, as well as on production of cereals by voivodships. The surveyed population was about 1675 thousand farms with the area of agricultural land above 1 ha, and assumed sample size was about 22000.

1.1 Sampling frame

The sampling frame used was the set of individual results of 2010 Agricultural Census with subsequent updates. For each farm in the frame the following information was recorded:

- farm's id,
- address data,
- agricultural land area of the farm,
- sown area of cereals,
- sown area of rape,

1.2 Sampling scheme

In order to draw the sample, a stratified sampling scheme was used, and the stratifying characteristics assumed were:

- sown area of cereals,
- agricultural land area,
- sown area of rape.

The boundaries of strata were established separately for 2 categories of surveyed population: the main part constituted farms not growing rape (1596 thous.), the second part – farms with area of rape above 0 in the sampling frame (79 thous.).

In sampling from the first category of farms the following assumptions were made:

- (1) the sample size **n** is established for a population of holdings in Poland, and not for individual voivodships, where **n** consists of about 17700 sampling units,
- (2) in individual voivodships the sample is drawn according to the Neyman sampling scheme, i.e. stratified and optimal sampling scheme,
- (3) in each voivodship the population is first divided into 7 strata ($h = 1, 2, \dots, 7$) and then the sample is allocated between the strata,
- (4) in each voivodship, stratum no 7 (i.e. $h = 7$) includes sampling units which – for the variables assumed as a stratification basis – have the value above a specified

threshold. The so called upper stratum, created this way, includes units which are not drawn but that are all included in the sample,

- (5) it was assumed that the expected accuracy of the survey results, measured by means of the variation coefficients of the area of agricultural land and sown area of cereals, will be the same for every voivodship and will approx. be equal to 1.4%.

The above problem was solved by means of numerical optimization method¹. Delimitation of strata on the basis of sown area is presented in table 1. The sample in strata 1 to 7 contained 17709 farms, including 4088 from upper strata.

For category “farms growing rape” the above algorithm of optimal delimitation of strata boundaries was used, but at the level of country total, using numerical optimization for characteristics “sown area of rape”, taking into account 5 strata, of which one upper strata with sown area of rape above 47.56 ha. Upper boundaries of other strata were as follows: $b_1=3.57$ ha, $b_2=8.27$ ha, $b_3=18.44$ ha. After delimitation of the boundaries, allocation of 4291 units among voivodships were done in a proportional manner; in upper strata 1662 farms were allocated.

1.3 Extrapolation method and precision evaluation

The basic parameter estimated in this survey is the yield of a given crop. This parameter is a quotient of random variables, i.e.:

$$(1) R = \frac{X}{Y},$$

where:

X – production of a given crop,

Y – sown area for a given crop.

Estimation value X for the w -th voivodship is counted according to formula:

$$(2) \bar{x}_w = \sum_h \sum_i \frac{N_{wh}}{n_{wh}} x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 7)$$

where:

¹ The method is described in B. Lednicki and R. Wieczorkowski “Optimal Stratification and Sample Allocation Between Subpopulations and Strata”. STATISTICS IN TRANSITION. *Journal of the Polish Statistical Association*. Volume 6, Number 2, October 2003

x_{whi} – value of X variable in i -th farm (sampling unit) drawn from the h -th stratum in w -th voivodship,

N_{wh} – number of sampling units in h -th stratum of w -th voivodship,

n_{wh} – number of sampling units drawn for the sample from h -th stratum of w -th voivodship.

The sum of values of Y variable for the w -th voivodship is calculated analogically, and then the r_w value is estimated according to the following formula:

$$(3) \quad r_w = \frac{\bar{x}_w}{\bar{y}_w}.$$

Estimation of sum of variables X and Y for Poland is constituted by the sum of the values estimated for voivodships, i.e.

$$(4) \quad \bar{X} = \sum_w \bar{x}_w,$$

$$(5) \quad \bar{Y} = \sum_w \bar{y}_w, \quad (w = 1, 2, \dots, 16)$$

$$(6) \quad R = \frac{\bar{X}}{\bar{Y}}$$

For selected important variables estimations were made (as precision measures) of variation coefficient related to yields, production and crops area. Calculation of precision involved formulas appropriate for stratified sampling scheme. Table 4 includes some estimated variation coefficients (relative standard error).

Table 1. Delimitation of strata in particular voivodships (in hectares) in the 2012 survey.

U – agricultural land area, Z – sown area of cereals.

voivodship	U/Z	b ₁	b ₂	b ₃	b ₄	b ₅	b ₆
02	U	5.67	13.68	23.58	45.94	89.76	147.48
	Z	1.73	3.88	8.23	15.59	26.86	64.39
04	U	8.93	17.35	28.16	47.33	69.96	125.36
	Z	3.26	7.59	13.71	21.52	33.72	67.70
06	U	8.21	12.22	18.57	39.56	59.80	100.68
	Z	2.40	5.41	9.82	14.72	28.19	53.03
08	U	6.49	17.21	32.71	55.83	103.32	206.05
	Z	2.00	5.14	10.34	19.20	35.07	79.49
10	U	7.11	12.15	18.60	31.54	47.49	77.50
	Z	2.33	5.14	8.70	14.54	22.19	44.53
12	U	3.49	7.11	18.13	20.48	34.85	61.08
	Z	0.67	1.46	3.19	5.64	9.68	23.45
14	U	8.13	18.12	24.09	51.14	78.86	135.02
	Z	2.30	5.22	9.97	16.35	24.12	57.82
16	U	7.06	15.06	23.29	39.53	64.03	104.36
	Z	2.53	6.16	10.66	18.23	29.60	57.48

18	U	3.95	8.35	17.07	26.93	43.67	81.19
	Z	0.69	1.85	3.72	6.58	11.75	26.67
20	U	10.26	20.03	31.90	49.28	97.92	144.53
	Z	2.92	6.41	11.17	17.85	25.86	66.55
22	U	11.98	25.86	37.40	81.82	121.68	186.38
	Z	3.97	8.74	15.34	29.40	52.68	101.06
24	U	4.34	12.41	16.40	27.15	43.50	72.59
	Z	1.15	2.85	5.69	9.65	16.04	34.45
26	U	4.67	10.61	14.34	16.90	35.47	71.31
	Z	1.19	2.58	4.50	8.25	12.98	38.79
28	U	12.49	37.91	52.89	97.48	154.94	262.67
	Z	3.97	8.05	19.87	25.61	53.76	113.36
30	U	9.57	23.48	26.80	65.73	106.46	188.79
	Z	4.18	9.29	15.31	28.27	47.73	96.34
32	U	10.00	25.59	39.73	83.12	151.77	240.73
	Z	2.82	6.09	13.84	24.46	39.35	95.79

2. Sample survey of yields of selected agricultural crops

The aim of the survey was to collect data on yields and sown area as well as production of selected crops, i.e. potatoes, sugar beets, rape and turnip rape, edible pulses, as well as on area of meadows. The surveyed population was about 1689 thousands farms, and the sample size – 22 thousands farms.

2.1 Sampling frame

In establishing the sampling frame the updated individual results from 2010 National Census and simultaneous Agricultural Census were used. For each farm the following characteristics were recorded:

- address data,
- agricultural land area of the farm,
- sown area of potatoes,
- sown area of maize,
- sown area of edible pulses,

2.2 Sampling scheme

In drawing the sample, a stratified sampling scheme was used. In the first stage the sampling units were divided into two groups:

- (1) farms with the sown area of potatoes or sown area of maize greater than limits which were set separately in each voivodship; these limits were defined in such a way to exclude farms with small sown areas, having less than 5% share in sums for a given characteristic in voivodship,
- (2) other farms,

Farms included in group (1), about of 561 thousand sampling units, were stratified, separately in each voivodship, into 5 strata. The assumed criterion of stratification was based on three variables, i.e. agricultural land area, sown area of potatoes and sown area of maize.

When sampling from this category of farms, the following assumptions were made:

- (1) the sample size n is established for a population of holdings in Poland, not for individual regions, where n consists of about 13 thousand sampling units,
- (2) in individual voivodships the sample is drawn according to the Neyman stratified and optimal sampling scheme,
- (3) first the population in each region is divided into 5 strata ($h = 01, 02, \dots, 05$), and then the sample is allocated between strata,
- (4) in each voivodship, stratum no 5 (i.e. $h = 05$) includes sampling units which, for at least one variable that is assumed as a stratification basis, have the value above a specified threshold. The so called upper stratum, created this way, includes units which are not drawn but all included in the sample,
- (5) it was assumed that the expected accuracy of the survey results, measured by means of the variation coefficient of the meadows and pastures area and sown area of potatoes, will be the same for every region and will approx. be equal to 5%.

The above problem was solved, like in the case of allocation of a sample for the cereals' yields survey, by means of numerical optimization methods. Delimitation of strata on the basis of agricultural land area, sown area of potatoes, and down area of Maize is presented in table 2.

Table 2. Upper boundaries for strata 01 – 04 (in hectares) in yields of crops survey in 2012.

Voivodship	Variable: x – land area y – area of potatoes z – area of maize	b₁	b₂	b₃	b₄
02	x	22.55	33.54	54.37	515.05
	y	2.20	3.06	6.77	37.92
	z	2.76	11.45	40.64	174.02
04	x	13.39	23.61	41.83	183.70
	y	0.73	2.05	5.21	32.36
	z	3.21	7.82	23.85	138.11
06	x	6.47	15.76	16.61	46.19
	y	3.10	3.98	4.10	18.00
	z	0.28	2.29	7.00	74.24
08	x	12.53	42.83	175.57	748.03
	y	0.76	3.31	20.55	74.86
	z	0.37	8.42	31.62	95.01
10	x	14.17	24.37	25.79	354.86
	y	1.73	2.43	4.99	34.10
	z	1.04	3.82	11.93	64.50
12	x	8.84	21.28	24.58	334.34
	y	3.00	3.37	4.61	25.45
	z	0.53	2.58	8.86	40.44
14	x	4.67	11.60	20.99	43.57
	y	0.15	2.78	2.91	7.47
	z	1.91	2.75	3.16	13.02
16	x	15.05	37.49	103.63	537.98
	y	2.48	2.87	4.09	15.88
	z	1.98	9.43	60.18	130.54
18	x	10.45	24.54	25.81	385.03
	y	3.91	4.44	7.81	50.73
	z	0.37	3.79	14.80	28.89
20	x	13.29	21.43	34.62	83.68
	y	0.51	1.10	3.30	21.80
	z	1.96	7.57	11.50	86.40
22	x	15.51	57.75	100.88	613.95
	y	4.16	5.32	12.09	60.68
	z	0.18	3.64	10.22	40.81
24	x	19.26	28.41	68.98	440.34
	y	2.29	2.68	3.70	14.85
	z	1.40	5.17	19.07	78.24
26	x	9.85	14.75	28.55	224.65
	y	5.33	5.72	6.94	23.06
	z	0.40	1.90	2.72	7.22
28	x	14.84	44.00	93.28	579.82
	y	1.70	2.25	4.40	23.17
	z	0.62	5.14	15.00	72.62
30	x	16.68	24.92	39.23	77.07
	y	1.11	1.91	2.17	66.26
	z	7.96	12.41	18.05	143.27
32	x	46.31	46.43	126.12	557.59
	y	5.15	7.12	13.72	46.77
	z	0.57	8.37	25.66	78.66

From strata 01 to 05 there 13305 farms were drawn in all voivodships, of which from strata 05 i.e. without drawing a sample of 4544 farms were taken.

Farms in group (2) were stratified into 3 strata ($h = 06, 07, 08$) on account of agricultural land area. Stratification and sample allocation were conducted separately in each voivodship. It was assumed that sample size will be 7 thousand holdings in population of 1103 thousand units. Stratum 08 was established as the so called upper stratum, all included in the survey. The precision assumed for agricultural land area was measured by variation coefficient of 5%. Similarly as for group (1) the delimitation of strata and allocation of sample were established by means of numerical optimization method.

Delimitation of strata in this group of farms on the basis of variable assumed as stratification criteria are presented in table 3.

Table 3. Upper boundaries for strata 06 – 07 (in hectares) in yields of crops 2012 survey for “agricultural land area”

voivodship	b₆	b₇	voivodship	b₆	b₇
02	30.12	445.39	18	11.89	192.59
	26.35	380.44		19.61	304.05
04	15.06	323.75	20	35.08	421.81
	33.62	400.76		12.86	207.68
06	13.41	274.19	22	10.05	168.17
	8.33	173.59		45.84	573.78
08	16.58	418.72	24	29.37	552.40
	23.43	253.39		41.27	482.53
10	30.12	445.39	26	11.89	192.59
	26.35	380.44		19.61	304.05
12	15.06	323.75	28	35.08	421.81
	33.62	400.76		12.86	207.68
14	13.41	274.19	30	10.05	168.17
	8.33	173.59		45.84	573.78
16	16.58	418.72	32	29.37	552.40
	23.43	253.39		41.27	482.53

From strata 06 to 08 there 6998 farms were drawn in all voivodships, of which from strata 08 i.e. without drawing a sample of 388 farms were taken.

In the next step information about sown area of edible pulses was used. Farms with non-zero values of this characteristic were selected from the frame (with exception of take-all strata 05 and 08) – there were 25595 such farms. From this part of the population 1697 farms were drawn. The following allocation of this additional part of the sample was used: in each voivodship two strata were established – farms with sown area of edible pulses below or

above the limit of 6.98 ha; in the lower parts 5% samples were selected, and the upper strata were all surveyed (there were 572 such farms).

2.3 Extrapolation method and precision evaluation

The results of survey were generalized the same manner as results of yields of cereals survey. Analogous way used for accuracy of the results assessment.

Table 4. Relative standard errors for yields in Poland

no. of characteristic	name of the characteristic	Relative standard error cv(r) in %
1	winter wheat	3.7
2	spring wheat	1.1
3	rye	1.4
4	winter barley	2.2
5	spring barley	1.0
6	oats	1.5
7	winter triticales	1.1
8	spring triticales	2.5
9	winter cereal mixed	3.2
10	spring cereal mixed	1.1
11	maize for grain	1.5
12	potatoes	1.6

Dział I. CHARAKTERYSTYKA WYNIKÓW PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2012 r.

1. OGÓLNE WYNIKI PRODUKCJI NA TLE WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH

Ogólna powierzchnia zasiewów wyniosła w 2012 r. 10,4 mln ha i była mniejsza o ok. 144,4 tys. ha (o 1,4%) od ubiegłorocznej. W porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się powierzchnia uprawy zbóż ogółem o 98,6 tys. ha (o 1,3%). Zmniejszeniu w porównaniu do 2011 roku uległ areal uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, głównie ze względu na konieczność dokonywania przesiewów zbożami jarymi i kukurydzą wymarżniętych i zaorywanych zbóż ozimych. Zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy: pszenicy ozimej (o 28,9%) i pszenicy ogółem (o 8,0%), żyta (o 4,0%), jęczmienia ozimego (o 33,8%), pszenżyta ozimego (o 29,1%) i pszenżyta ogółem (o 21,9%), a także owsa (o 5,9%). Zmniejszeniu w porównaniu do 2011 r. uległa również powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych) o 33,4 tys. ha (o 8,2%), rzepaku i rzepiku o 109,8 tys. ha (o 13,2%), strączkowych jadalnych na ziarno o 2,9 tys. ha (o 7,8%). Zwiększyła się zaś powierzchnia uprawy zbóż jarych (ze względu na konieczność dokonywania przesiewów) – pszenicy jarej (o 115,1%), jęczmienia jarego (o 28,0%), pszenżyta jarego (o 52,4%), mieszanek zbożowych jarych (o 6,8%), kukurydzy na ziarno (o 63,1%), prosa (o 85,0%), a także rzepaku i rzepiku jarego (o 61,2%). Wzrosła w porównaniu do 2011 r. powierzchnia uprawy mieszanek zbożowo-strączkowych jarych – uprawianych na ziarno (o 64,7%) oraz strączkowych pastewnych uprawianych na ziarno (o 36,6%), a także buraków cukrowych (o 4,2%).

W ogólnej powierzchni zasiewów udział powierzchni zasiewów zbóż ogółem wynosił 73,9% (wzrost o 0,1 p. proc. w porównaniu do 2011 r.). Zwiększył się także udział powierzchni uprawy buraków cukrowych do 2,0% (wzrost o 0,1 p. proc.). Zmniejszył się zaś udział powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku do 6,9% (zmniejszenie o 0,9 p. proc.) oraz ziemniaków (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) do 3,4% (zmniejszenie o 0,3 p. proc.).

Wyniki produkcji podstawowych upraw rolnych i ogrodnich w 2012 r. przedstawiają się następująco:

- **zbóż ogółem** zebrano 28,5 mln t tj. o 6,6% więcej od produkcji ubiegłorocznej,
 - w tym **zbóż podstawowych z mieszankami** – 24,4 mln t, tj. o 0,6% więcej od ubiegłorocznej,
- **rzepaku i rzepiku** zebrano ok. 1,9 mln t, tj. o 0,2% więcej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym,
- **ziemniaków** zebrano 9,0 mln t, tj. o 3,4% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym,
- zbiory **buraków cukrowych** wyniosły ok. 12,3 mln t, tj. o 5,8% więcej od uzyskanych w 2011 r.,

- **warzyw gruntowych** zebrano około 4,6 mln t, tj. o 5,2% mniej od zbiorów uzyskanych w 2011 r.,
- **owoców ogółem** zebrano ponad 3,8 mln t, tj. o 12,6% więcej od zbiorów 2011 r.
- zbiory z **trwałych użytków zielonych** (po przeliczeniu na siano, bez względu na sposób użytkowania) wyniosły około 15,7 mln t, tj. na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego.

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie od jesieni 2011 r. do jesieni 2012 r.

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2011 r. z powodu miejscami znacznego przesuszenia gleby utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, tj. orek przedsiewnych i siewów ozimin. Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzano jednak na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, a wschody były wyrównane, lecz niezbyt szybkie. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. W listopadzie warunki wilgotnościowe nie uległy zasadniczej poprawie. W grudniu poprawie uległo uwilgotnienie gleby, a wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała wegetację. Wyjątkowo długa jesień spowodowała, że rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku wyrosły i rozkrzewiły się bardzo dobrze, a nawet nadmiernie.

Jedynie w tych rejonach kraju gdzie w listopadzie wystąpił znaczny niedobór opadów obserwowano nieco słabsze wyrośnięcie ozimin.

Przebieg pogody w grudniu ubiegłego roku był jednak niezbyt korzystny dla hartowania ozimin i ich przechodzenia w stan zimowego spoczynku. Utrzymująca się wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 10°C zakłócała zimowy spoczynek roślin, powodując w wielu rejonach kraju przejściowe pobudzenie procesów życiowych ozimin. Ujemnym skutkiem tego procesu było osłabienie zimujących upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Występujące w grudniu dobowe wahania temperatury powietrza powodowały procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, co osłabiało system korzeniowy roślin. Warunki zimowania roślin w styczniu i lutym 2012 r. były niekorzystne dla roślin. W I dekadzie stycznia nadal utrzymywały się znacznie wyższe od normy temperatury powietrza (była to IV z kolei dekada z temperaturą znacznie powyżej normy), co powodowało dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. Notowane zaś w III dekadzie stycznia oraz w I i II dekadzie lutego spadki temperatury dochodzące do -25 °C i poniżej, przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub jej braku, spowodowały znaczne

straty w uprawach ozimych, głównie rzepaku ozimego, pszenicy ozimej i jęczmienia ozimego. Występujące w styczniu i lutym silne wysuszające wiatry podczas bardzo mroźnych dni i nocy powodowały wysmalanie roślin. W pierwszej dekadzie marca w całym kraju nadal trwała zimowa przerwa w wegetacji. W drugiej dekadzie marca wzrost średniej dobowej temperatury powietrza powyżej 5°C przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin i na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i na trwałych użytkach zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Pod koniec miesiąca przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego.

Badania polowe przeprowadzone przez rzeczoznawców terenowych GUS wykazały wystąpienie bardzo dużych strat w uprawach ozimych. Do zaorania zakwalifikowano około 30% powierzchni zasianych jesienią zbóż ozimych i rzepaku ozimego. Główną przyczyną wystąpienia szkód zimowych były silne mrozy, duże wahania temperatury powietrza i wysuszające wiatry. Na zaoranych polach zasiano zboża jare, w tym na znacznej powierzchni kukurydzę, a także rzepak jary.

W drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych, kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. Na przeważającym obszarze kraju zakończono rozpoczęte pod koniec marca siewy zbóż jarych. Ciepła i słoneczna pogoda w drugiej połowie kwietnia sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W trzeciej dekadzie kwietnia rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin.

Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej połowie miesiąca sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W wyniku ochłodzenia występującego w drugiej połowie maja tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Występujący w ciągu miesiąca niedobór opadów deszczu, miejscami znaczny, przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie. W wielu rejonach kraju wystąpiło przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. W pierwszej dekadzie maja kończono sadzenie ziemniaków, siewy buraków cukrowych oraz siewy kukurydzy uprawianej na ziarno i zielonkę. Stopniowo w całym kraju pojawiały się wschody tych roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca pszenica jara, jęczmień jary i owies wchodziły w fazę strzelania w źdźbło, a miejscami pod koniec maja rozpoczęło się kłoszenie tych zbóż. Żyto, pszenżyto i pszenica

ozima w drugiej i trzeciej dekadzie maja rozpoczęły kłoszenie. Pod koniec miesiąca na przeważającym obszarze kraju obserwowano kwitnienie żyta i pszenżyta, a lokalnie w ostatnich dniach maja rozpoczęło się kwitnienie pszenicy ozimej. W maju obficie kwitł rzepak ozimy. Zwiększone w tym czasie potrzeby wodne zbóż jarych i ozimych na przeważającym obszarze kraju nie były w pełni zaspokojone. W połowie maja trawy łąkowe wykłosiły się i rozpoczęło się ich kwitnienie, a pod koniec miesiąca w wielu rejonach Polski przystąpiono do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego. W czerwcu warunki agrometeorologiczne były bardzo zróżnicowane. Napływ chłodnego powietrza w pierwszej dekadzie miesiąca przyczynił się do przejściowego zwolnienia tempa wzrostu i rozwoju upraw. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca wysoka temperatura powietrza sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu upraw oraz prowadzeniu pielęgnacyjnych prac polowych. Występujące w ciągu miesiąca częste opady deszczu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia ornej warstwy gleby.

W czerwcu obserwowano kwitnienie zbóż jarych i ozimych oraz dojrzewanie rzepaku ozimego. Prawie w całym kraju w drugiej połowie miesiąca zakwitły ziemniaki, a żyto, pszenżyto i pszenica ozima weszły w fazę dojrzewania. W ciągu miesiąca na obszarze całego kraju powszechnie prowadzono sianokosy. Pod koniec czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca, natomiast częste opady deszczu utrudniały zbiór i dosuszanie siana.

Występujący w pierwszej dekadzie lipca na znacznym obszarze kraju niedobór opadów, przy utrzymującej się upalnej i słonecznej pogodzie spowodował niedobór wilgoci w glebie. W wielu rejonach Polski wystąpiło nadmierne przesuszenie gruntu. Upalna i słoneczna pogoda sprzyjała dojrzewaniu rzepaku i rzepiku oraz zbóż jarych i ozimych. W drugiej i trzeciej dekadzie lipca obserwowano zmienne warunki atmosferyczne. W wielu rejonach kraju wystąpiły gwałtowne opady deszczu, często o charakterze burzowym, gradobicia oraz trąby powietrzne powodujące lokalnie zniszczenie i uszkodzenie upraw. Na ogół w drugiej i trzeciej dekadzie lipca w całym kraju opady deszczu zapewniły dobre, a czasami nawet nadmierne uwilgotnienie gleby.

Częste deszcze nieco utrudniały prowadzenie zniw również w sierpniu, jednak miały korzystny wpływ na dalszą vegetację roślin okopowych oraz wzrost roślinności na trwałych użytkach zielonych. Rozpoczęte w trzeciej dekadzie lipca zniwa zbóż ozimych na przeważającym obszarze kraju zakończono w drugiej połowie sierpnia, natomiast sprzęt zbóż jarych zakończono w trzeciej dekadzie miesiąca. W sierpniu trwał zbiór liści tytoniu,

a w trzeciej dekadzie miesiąca przystąpiono do zbioru kukurydzy na zielonkę i lokalnie rozpoczęto wykopki ziemniaków.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów upraw. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych, kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, a w trzeciej dekadzie września lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W drugiej połowie września rozpoczęto także zbiór kukurydzy na ziarno. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej i drugiej dekadzie października stwarzała bardzo dobre warunki do zbioru upraw okopowych i pastewnych. Znaczne ochłodzenie połączone z opadami deszczu ze śniegiem i śniegu, które wystąpiło na obszarze całej Polski w trzeciej dekadzie października przejściowo zahamowało wegetację pozostających na polach upraw np. buraków cukrowych.

Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby umożliwiała sprawne wykonanie zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Na początku listopada zakończono sprzęt kukurydzy uprawianej na ziarno, w całym kraju dobiegał końca zbiór buraków cukrowych i poplonów ścierniskowych. Sprzyjające warunki termiczne i wilgotnościowe spowodowały wydłużenie sezonu pastwiskowego, który trwał aż do końca listopada.

Zasiewy pod zbiory 2012 r.

W sierpniu 2012 r. na uprzątniętych polach przeprowadzano podorywki i przygotowywanie pól pod zasiewy rzepaku ozimego i zbóż ozimych. Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie sierpnia rozpoczęto siewy rzepaku ozimego. Ciepła, słoneczna i bezdeszczowa pogoda we wrześniu spowodowała przesuszenie gleby, miejscami znaczne, co utrudniało prace polowe i siewy ozimin. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. Siewy zakończono do połowy października. Warunki wilgotnościowe gleby nie sprzyjały kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin. Znaczna poprawa stanu uwilgotnienia gleby nastąpiła dopiero w trzeciej dekadzie października.

Przebieg pogody w listopadzie był korzystny dla wzrostu ozimin. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny w końcowej fazie rozwoju były dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione, a ich stan oceniono jako dobry.

Przebieg pogody w grudniu 2012 nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin. Występujące w grudniu ochłodzenie spowodowało zahamowanie procesów życiowych roślin. Notowane w ciągu miesiąca duże spadki temperatury dochodzące do -25°C , dzięki zalegającej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały uszkodzenia roślin ozimych. Pod koniec grudnia w wyniku ocieplenia topniejący śnieg tworzył na polach zastoiska wody.

W styczniu i w lutym 2013 r. występujące znaczne spadki temperatury powietrza dochodzące nawet do -25°C , -30°C , dzięki zalegającej dość grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały nadmiernego wychłodzenia gleby na wysokości węzła krzewienia.

W marcu nadal na polach leżała dość gruba pokrywa śnieżna, co chroniło rośliny przed mrozem i wiatrem. Pierwsza dekada kwietnia nadal była śnieżna i dość zimna, i nie obserwowano oznak ruszenia wegetacji.

2. ZBOŻA

W 2012 r. powierzchnia uprawy **zbóż ogółem** wyniosła ponad 7,7 mln ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o 98,6 tys. ha (o 1,3%). Powierzchnia **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła niespełna 7,1 mln ha i była niższa od ubiegłorocznej o 313,0 tys. ha (o 4,2%).

Zmniejszyła się w porównaniu do 2011 r. powierzchnia uprawy:

- **pszenicy** do 2077,2 tys. ha, tj. o około 181,5 tys. ha (o 8,0%), w tym pszenicy ozimej o 558,3 tys. ha (o 28,9%), przy wzroście powierzchni pszenicy jarej o 376,8 tys. ha (o 115,1%),
- **żyta** do 1042,0 tys. ha, tj. o około 43,4 tys. ha (o 4,0%),
- **pszenżyta** do blisko 991,8 tys. ha, tj. o ponad 277,5 tys. ha (o 21,9%), w tym pszenżyta ozimego o 336,5 tys. ha (o 29,1%). Zwiększyła się natomiast powierzchnia pszenżyta jarego o 59,1 tys. ha (o 52,4%),
- **owsa** do blisko 513,8 tys. ha, tj. o około 32,4 tys. ha (o 5,9%),
- **gryki** do 71,0 tys. ha, tj. o około 4,8 tys. ha (o 6,3%),
- **pozostałych zbożowych** do 3,4 tys. ha, tj. o 1,6 tys. ha (o 32,3%),

Zwiększyła się w porównaniu do 2011 r. powierzchnia zasiewów:

- **mieszanek zbożowych** do ponad 1278,3 tys. ha, tj. o około 79,1 tys. ha (o 6,6%), w tym powierzchnia mieszanek zbożowych jarych o 75,9 tys. ha (o 6,8%) i powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych ozimych o ponad 3,2 tys. ha (o 3,8%),

- **jęczmienia** do 1160,6 tys. ha, tj. o około 142,6 tys. ha (o 14,0%), z tego powierzchnia zasiewów jęczmienia jarego o około 220,4 tys. ha (o 28,0%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia zasiewów jęczmienia ozimego o 77,8 tys. ha (o 33,8%),
- **prosa** do blisko 22,3 tys. ha, tj. o około 10,2 tys. ha (o 85,0%),
- **kukurydzy na ziarno** do 543,8 tys. ha, tj. o ponad 210,5 tys. ha (o 63,1%).

Udział powierzchni uprawy poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi przedstawia się następująco:

▪ pszenicy	—	29,4%
▪ żyta	—	14,8%
▪ jęczmienia	—	16,4%
▪ owsa	—	7,3%
▪ pszenżyta	—	14,0%
▪ mieszanek zbożowych	—	18,1%

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, powierzchnia uprawy **zbóż ozimych** wyniosła w 2012 r. blisko 3,5 mln ha i była mniejsza niż w roku 2011 o ponad 1,0 mln ha (o 22,6%), a powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** wyniosła niespełna 3,6 mln ha i zwiększyła się w porównaniu do poprzedniego roku o blisko 700 tys. ha (o 24,2%).

Powierzchnia uprawy **zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) w porównaniu do 2011 r. była mniejsza o około 316,3 tys. ha (o 7,0%). Zmniejszyła się powierzchnia uprawy pszenicy ogółem o około 181,5 tys. ha (o 8,0%), w tym powierzchnia uprawy pszenicy ozimej o 558,3 tys. ha (o 28,9%). Zwiększyła się powierzchnia zasiewów pszenicy jarej o blisko 376,8 tys. ha (o 115,1%), jęczmienia ogółem o około 142,6 tys. ha (o 14,0%), przy czym wzrosła powierzchnia uprawy jęczmienia jarego o około 220,4 tys. ha (o 28,0%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia uprawy jęczmienia ozimego o 77,8 tys. ha (o 33,8%). Zmniejszyła się również powierzchnia uprawy pszenżyta ogółem o blisko 277,5 tys. ha (o 21,9%), w tym powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego o 336,5 tys. ha (o 29,1%).

Powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) była zbliżona do zasiewów ubiegłorocznych (zwiększyła się o 0,1%). Zmniejszyła się powierzchnia uprawy żyta o około 43,4 tys. ha (o 4,0%). Zmniejszeniu uległa również powierzchnia zasiewów owsa – o około 32,4 tys. ha (o 5,9%). Zwiększyła się zaś powierzchnia zasiewów mieszanek zbożowych ogółem o około 79,1 tys. ha (o 6,6%), w tym

powierzchnia zasiewów mieszanek zbożowych jarych o 75,9 tys. ha (o 6,8%) oraz powierzchnia zasiewów mieszanek zbożowych ozimych o ponad 3,2 tys. ha (o 3,8%).

Plony **zbóż ogółem** wyniosły 37,0 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2011 r. o 2,7 dt/ha (o 7,9%) oraz wyższe o 4,8 dt/ha, tj. o 14,9% od średnich plonów z lat 2006-2010. **Ocenia się, że wszystkie gatunki zbóż jarych i ozimych plonowały w 2012 roku znacznie wyżej w porównaniu do roku ubiegłego.** Największe procentowe zwiększenie plonów odnotowano w przypadku pszenicy jarej (o 15,6%) oraz żyta (o 15,4%).

Plony **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosły 34,6 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2011 r. o 1,7 dt/ha, tj. o 5,2% oraz wyższe o 3,2 dt/ha, tj. o 10,2% od średnich plonów z lat 2006-2010. W porównaniu do roku poprzedniego wszystkie gatunki zbóż w tej grupie plonowały wyżej, przy czym wzrost plonów wynosił od 0,2% dla pszenicy ogółem do 15,6% dla pszenicy jarej. W 3 województwach w 2012 roku plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi były niższe niż w 2011 r.

Wzrost plonów w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacji wystąpił zarówno dla **zbóż ozimych ogółem** – o 0,5 dt/ha (o 1,4%), jak i dla **zbóż jarych ogółem**, które plonowały wyżej o 4,3 dt/ha (o 14,9%).

Zboża intensywne ogółem plonowały wyżej niż w 2011 r. o 1,0 dt/ha (o 2,7%), a zboża **ekstensywne ogółem** wydały plony wyższe o 3,2 dt/ha (o 12,3%).

Wzrost plonów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w 13 województwach, przy czym najwyższy procentowy wzrost plonów wystąpił w województwach: lubuskim o 9,7 dt/ha (o 36,6%), zachodniopomorskim o 4,7 dt/ha (o 13,2%) oraz podlaskim o 2,8 dt/ha (o 10,7%). Zmniejszenie plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w województwach: łódzkim o 1,6 dt/ha (o 5,1%), dolnośląskim o 1,5 dt/ha (o 3,5%) oraz śląskim o 0,2 dt/ha (o 0,6%).

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych			2006- 2010 ^a =100	2011 =100	
Ogółem						
Powierzchnia w tys. ha	8311	7638	7803	7704	92,7	98,7
Plony z 1 ha w dt	32,2	35,6	34,3	37,0	114,9	107,9
Zbiory w tys. ton	26728	27228	26767	28544	106,8	106,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi						
Powierzchnia w tys. ha	7925	7187	7377	7064	89,1	95,8
Plony z 1 ha w dt	31,4	34,9	32,9	34,6	110,2	105,2
Zbiory w tys. ton	24923	25088	24255	24413	98,0	100,6

a Przeciętne roczne.

Najwyższe plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w województwach: opolskim (51,1 dt/ha) i dolnośląskim (41,4 dt/ha), natomiast najniższe plony odnotowano w województwach: mazowieckim (28,3 dt/ha), świętokrzyskim (28,8 dt/ha) oraz podlaskim (28,9 dt/ha).

Średni dla Polski plon **pszenicy ozimej** wyniósł 43,3 dt/ha i był o 0,5 dt/ha (o 1,2%) wyższy od uzyskanego w 2011 r. W 2 województwach uzyskano plony powyżej 50,0 dt/ha, tj. w: opolskim (62,9 dt/ha) i pomorskim (52,1 dt/ha). Plony pszenicy ozimej niższe od 35,0 dt/ha odnotowano w 3 województwach: łódzkim (31,5 dt/ha), świętokrzyskim (32,0 dt/ha) i podlaskim (34,1 dt/ha).

Średni plon **pszenicy jarej** wyniósł 37,7 dt/ha i w porównaniu do 2011 r. był wyższy o 5,1 dt/ha (o 15,6%). Najwyższy plon pszenicy jarej zanotowano w województwie opolskim (46,4 dt/ha), a w 4 województwach plony tego gatunku były wyższe od 40,0 dt/ha, tj. w: dolnośląskim (42,9 dt/ha), kujawsko-pomorskim (41,1 dt/ha), pomorskim (40,6 dt/ha) oraz wielkopolskim (40,1 dt/ha). Plony pszenicy jarej niższe od 30,0 dt/ha zanotowano jedynie w województwie świętokrzyskim (28,6 dt/ha).

Tabl. 2. Plony poszczególnych zbóż

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	32,2	35,6	34,3	37,0	114,9	107,9
Pszenica: ozima	41,1	45,3	42,8	43,3	105,4	101,2
jara	30,1	33,9	32,6	37,7	125,2	115,6
Żyto	24,3	26,8	24,0	27,7	114,0	115,4
Jęczmień: ozimy	39,2	40,5	37,5	38,5	98,2	102,7
jary	29,8	32,9	31,3	35,6	119,5	113,7
Owies	24,1	26,3	25,3	28,6	118,7	113,0
Pszennyto: ozime	33,5	35,1	33,9	34,2	102,1	100,9
jare	26,1	28,3	27,5	31,5	120,7	114,5
Mieszanki zbożowe: ozime	29,9	30,6	30,8	31,3	104,7	101,6
jare	26,5	30,3	27,9	30,6	115,5	109,7
Gryka	10,3	11,0	12,3	13,3	129,1	108,1
Proso	15,6	15,9	13,3	14,9	95,5	112,0
Pozostałe zbożowe	19,4	18,1	21,4	22,8	117,5	106,5
Kukurydza na ziarno	57,2	59,7	71,8	73,5	128,5	102,4

a Przeciętne roczne.

Średni plon **żyta** wyniósł 27,7 dt/ha i w porównaniu do 2011 r. był wyższy o 3,7 dt/ha (o 15,4%). Najwyższe plony żyta zanotowano w województwach: opolskim (37,1 dt/ha) i zachodniopomorskim (36,0 dt/ha). Najniższe plony żyta – nie przekraczające 23,0 dt/ha, odnotowano w województwach: mazowieckim (22,6 dt/ha) i świętokrzyskim (22,9 dt/ha).

Średni plon **jęczmienia ozimego** wyniósł 38,5 dt/ha i był o 1,0 dt/ha (o 2,7%) wyższy od plonu uzyskanego w 2011 r. Najwyższe plony jęczmienia ozimego – powyżej 42,0 dt/ha zanotowano w 3 województwach: opolskim (47,9 dt/ha), zachodniopomorskim (45,6 dt/ha) i dolnośląskim (42,7 dt/ha). Plony jęczmienia ozimego niższe od 32,0 dt/ha odnotowano w województwach: lubelskim (30,7 dt/ha), świętokrzyskim (30,9 dt/ha), podlaskim i łódzkim (po 31,0 dt/ha) i podkarpackim (31,7 dt/ha).

Średni plon **jęczmienia jarego** oceniono na 35,6 dt/ha, tj. o 4,3 dt/ha (o 13,7%) wyżej od uzyskanego w 2011 roku. Najwyższe plony jęczmienia jarego zanotowano w województwie opolskim (46,0 dt/ha). Najniższy plon jęczmienia jarego – poniżej 30,0 dt/ha – zanotowano w województwach: podlaskim (29,1 dt/ha) i świętokrzyskim (29,7 dt/ha).

Średni dla Polski plon **owsa** wyniósł 28,6 dt/ha i był o 3,3 dt/ha (o 13,0%) wyższy niż w 2011 r. W 7 województwach plony owsa przekraczały 30,0 dt/ha, a najwyższe były w opolskim (38,6 dt/ha). Najniższe plony owsa zanotowano w województwie świętokrzyskim (23,2 dt/ha).

Średni plon **pszenżyta ozimego** wyniósł 34,2 dt/ha i był o 0,3 dt/ha (o 0,9%) wyższy od uzyskanego w 2011 r. Najwyższe plony pszenżyta ozimego – powyżej 40 dt/ha – zanotowano w województwach: opolskim (42,9 dt/ha) i zachodniopomorskim (42,8 dt/ha). Najniższe plony pszenżyta ozimego zanotowano w województwach: lubelskim (28,4 dt/ha) i świętokrzyskim (28,6 dt/ha).

Średni plon **pszenżyta jarego** wyniósł 31,5 dt/ha, tj. o 4,0 dt/ha (o 14,5%) więcej od uzyskanego w 2011 r. Plony 35,0 dt/ha zanotowano w 2 województwach: kujawsko-pomorskim i wielkopolskim (po 35,0 dt/ha), natomiast najniższe plony wynoszące 26,6 dt/ha odnotowano w województwie świętokrzyskim.

Średni plon **mieszanek zbożowych ozimych** wyniósł 31,3 dt/ha i był wyższy od uzyskanego w 2011 r. o 0,5 dt/ha (o 1,6%). Najwyższy plon mieszanek zbożowych ozimych zanotowano w województwach warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 35,6 dt/ha). Plony mieszanek zbożowych ozimych niższe od 29,0 dt/ha, zanotowano w 5 województwach: świętokrzyskim (26,9 dt/ha), łódzkim (27,8 dt/ha), lubelskim (27,9 dt/ha), mazowieckim (28,4 dt/ha) i podlaskim (28,5 dt/ha).

Średni plon **mieszanek zbożowych jarych** (w powierzchni zasiewów mieszanek zbożowych razem – mieszanki zbożowe jare stanowią 93,1%) wyniósł 30,6 dt/ha i był o 2,7 dt/ha (o 9,7%) wyższy od uzyskanego w 2011 r. Najwyższe plony mieszanek zbożowych jarych – powyżej 34,0 dt/ha – zanotowano w 3 województwach: opolskim (36,0 dt/ha), wielkopolskim (34,8 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (34,1 dt/ha). Najniższe plony tych zbóż odnotowano w województwie mazowieckim (27,1 dt/ha).

Średni plon **gryki** wyniósł 13,3 dt/ha i był o 1,0 dt/ha (o 8,1%) wyższy niż w roku poprzednim. Najwyższy plon gryki zanotowano w województwach: małopolskim (17,6 dt/ha) i opolskim (17,0 dt/ha). Plony gryki – nie przekraczające 11,0 dt/ha zanotowano w 2 województwach, tj. w podlaskim i świętokrzyskim (po 10,4 dt/ha).

Średni plon **prosa** wyniósł 14,9 dt/ha i był wyższy od uzyskanego w 2011 r. o 1,6 dt/ha (o 12,0%). Najwyższe plony prosa osiągnięto w województwie świętokrzyskim (22,2 dt/ha), natomiast najniższe zanotowano w województwach: warmińsko-mazurskim

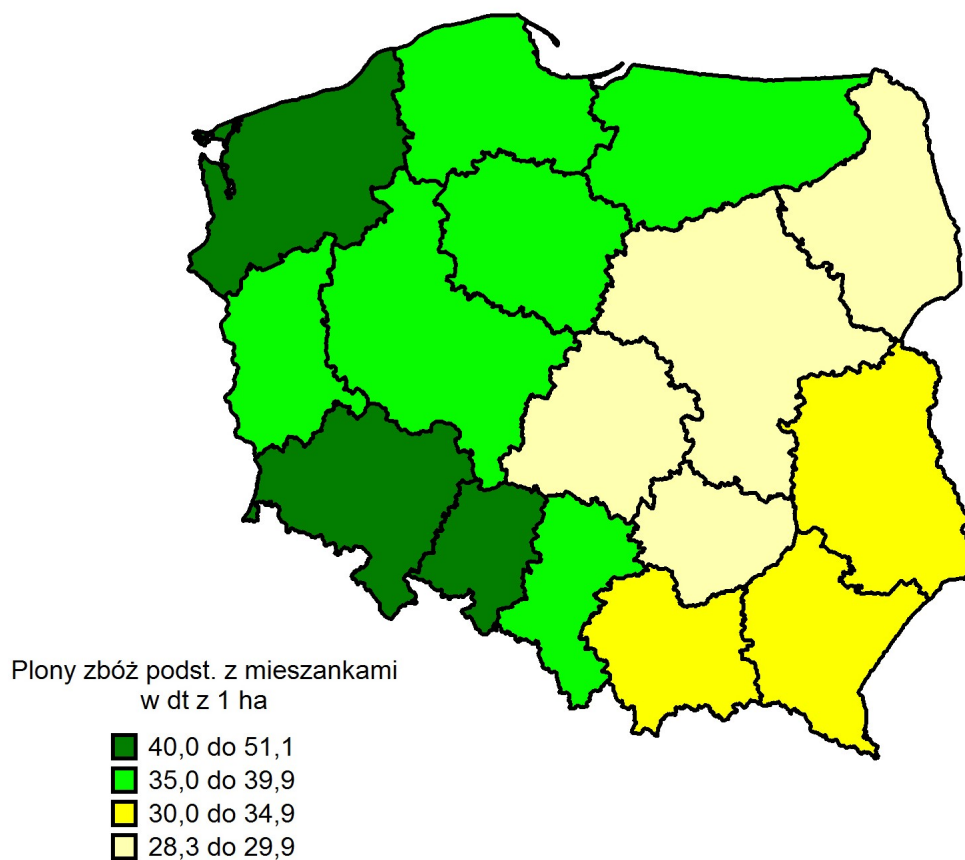
(6,6 dt/ha), wielkopolskim (8,5 dt/ha) oraz zachodniopomorskim (8,8 dt/ha). W województwie podlaskim, podobnie jak w 2011 r. prosa nie uprawiano.

Średni plon **pozostałych zbożowych** wyniósł 22,8 dt/ha i w porównaniu z 2011 r. był wyższy o 1,4 dt/ha (o 6,5%). Rośliny zaliczane do pozostałych zbożowych uprawiano w 14 województwach, z tego w 1 województwie powierzchnia uprawy tych roślin nie przekraczała 1 ha. W 2 województwach plony roślin zaliczanych do grupy pozostałych zbożowych były wyższe od 28,0 dt/ha, tj. w: podkarpackim (29,0 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (28,5 dt/ha). Nieco niższe plony pozostałych zbożowych odnotowano w województwie śląskim (28,0 dt/ha). Najniższe plony roślin z tej grupy odnotowano w województwie dolnośląskim (8,9 dt/ha).

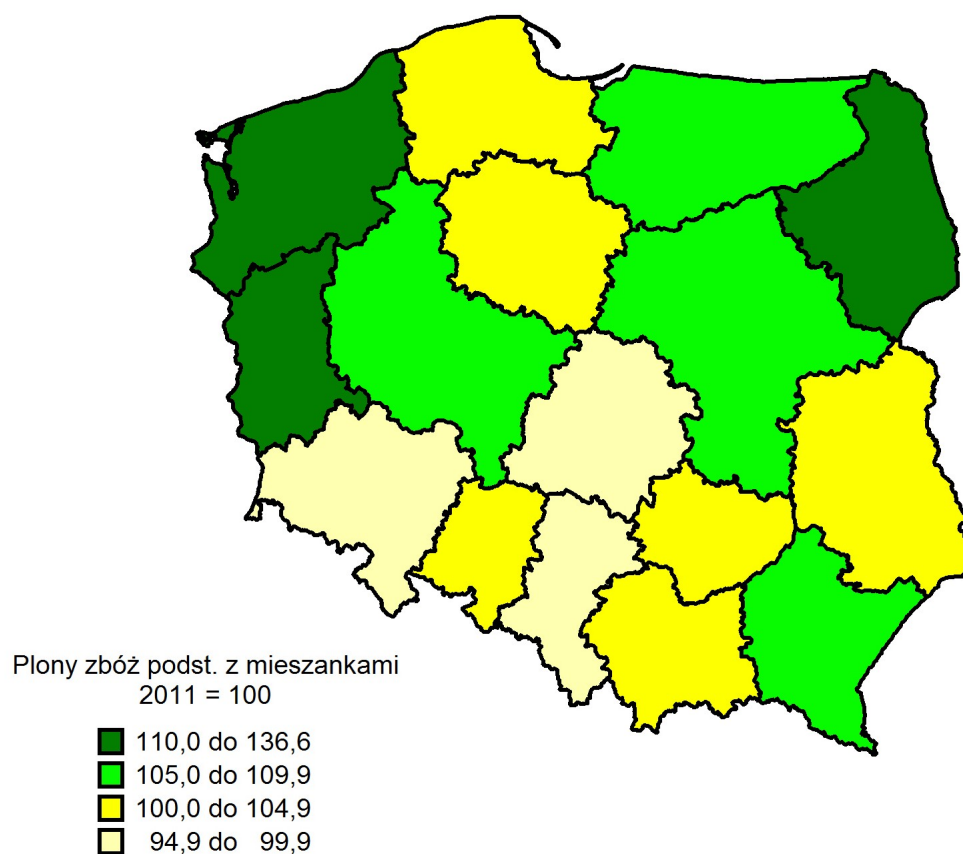
Średni plon **kukurydzy na ziarno** wyniósł 73,5 dt/ha i w porównaniu z 2011 r. był wyższy o 1,7 dt/ha (o 2,4%). Najwyższy plon kukurydzy na ziarno osiągnięto w województwie opolskim (91,7 dt/ha), a w 2 województwach plony tego gatunku były wyższe od 75,0 dt/ha w województwach: wielkopolskim (77,0 dt/ha) i śląskim (76,8 dt/ha). Najniższe plony kukurydzy na ziarno – poniżej 59,0 dt/ha odnotowano w województwach: pomorskim (56,7 dt/ha), świętokrzyskim (57,8 dt/ha) i zachodniopomorskim (58,7 dt/ha).

W sektorze prywatnym uzyskano niższe plony zbóż ogółem (36,8 dt/ha), niż w sektorze publicznym (60,2 dt/ha). Stosunkowo wysokie plonowanie zbóż w gospodarstwach rolnych sektora publicznego nie miało większego wpływu na ogólną produkcję ziarna zbóż, ponieważ udział sektora publicznego w ogólnej powierzchni uprawy zbóż jest niewielki – w 2012 r. wyniósł 1,2% (w roku ubiegłym udział ten wynosił też 1,2%). W największej grupie producentów ziarna zbóż, tj. w gospodarstwach indywidualnych, których udział w ogólnej powierzchni uprawy zbóż wyniósł 91,0%, plony zbóż były najniższe i wyniosły 35,2 dt/ha. Jednak były one o 2,5 dt/ha (o 7,6%) wyższe od uzyskanych w 2011 r.

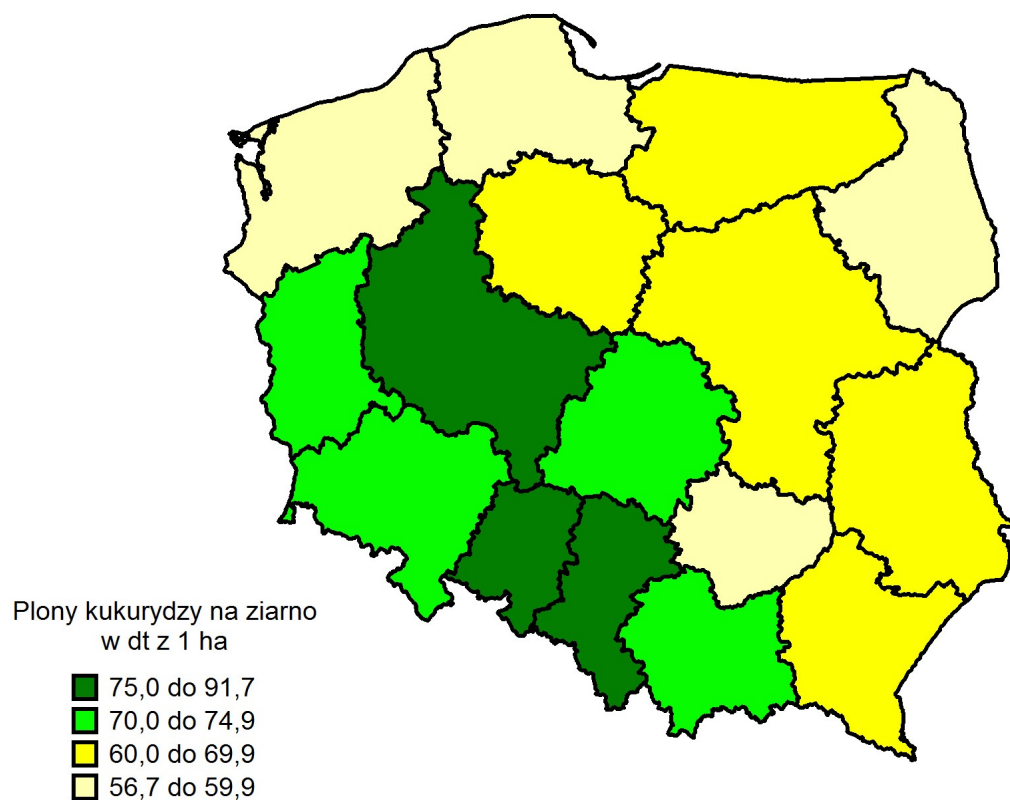
PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI

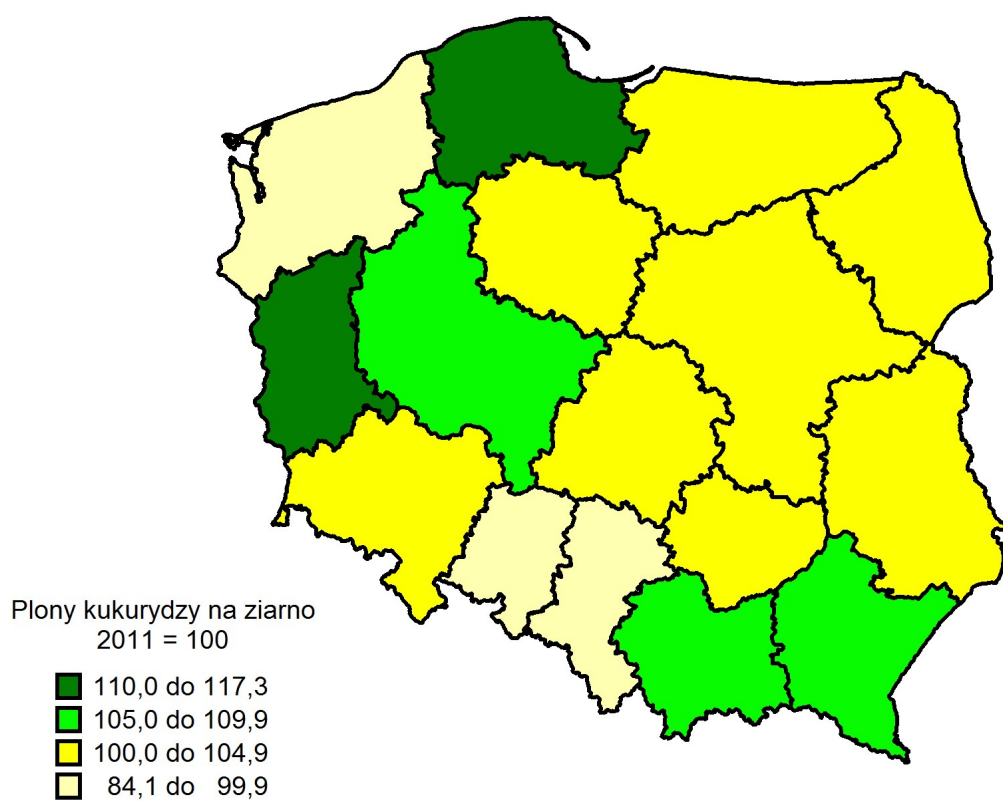
PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI 2011 = 100

PLONY KUKURYDZY NA ZIARNO

PLONY KUKURYDZY NA ZIARNO 2011 = 100

W 2012 r. różnica między plonami zbóż ogółem uzyskanymi w sektorze publicznym, a plonami zbóż ogółem uzyskanymi w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 25,0 dt/ha na korzyść sektora publicznego.

Tabl. 3. Plony zbóż ogółem według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006-2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	32,2	35,6	34,3	37,0	114,9	107,9
Sektor prywatny	31,9	35,4	34,1	36,8	115,4	107,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	32,2	34,1	32,7	35,2	109,3	107,6
Sektor publiczny	51,0	51,9	54,2	60,2	118,0	111,1

a Przeciętne roczne.

Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2012 r. wyniosła ponad 28,5 mln t i była większa od produkcji z poprzedniego roku o blisko 1,8 mln t (o 6,6%) oraz większa od średniej z lat 2006 – 2010 – o ponad 1,8 mln t (o 6,8%).

Tabl. 4. Zbiory zbóż według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006-2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	26727,6	27228,1	26767,4	28543,8	106,8	106,6
Sektor prywatny	26236,8	26731,3	26259,9	27974,7	106,6	106,5
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	19470,6	23476,4	23258,1	24670,1	126,7	106,1
Sektor publiczny	490,8	496,8	507,4	569,1	116,0	112,2

a Przeciętne roczne.

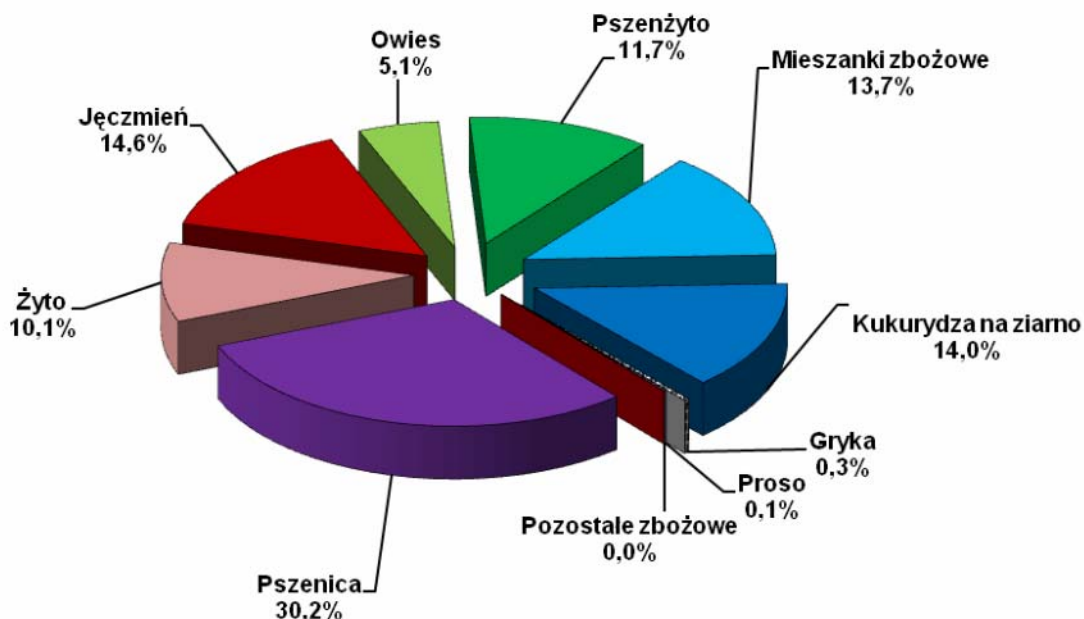
Tabl. 5. Zbiory poszczególnych zbóż

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	26727,6	27228,1	26767,4	28543,8	106,8	106,6
Pszenica: ozima	7773,3	8528,4	8272,2	5949,8	76,5	71,9
jara	996,6	879,7	1067,0	2657,8	266,7	249,1
Żyto	3152,1	2851,7	2600,7	2888,1	91,6	111,1
Jęczmień: ozimy	768,8	1011,9	862,4	585,6	76,2	67,9
jary	2865,1	2385,3	2463,5	3594,6	125,5	145,9
Owies	1338,3	1516,5	1381,6	1467,9	109,7	106,2
Pszenżyto: ozime	4007,4	4191,2	3925,0	2807,7	70,1	71,5
jare	315,3	384,6	310,3	541,5	171,7	174,5
Mieszanki zbożowe: ozime	245,8	330,7	259,8	274,5	111,7	105,7
jare	3460,6	3008,0	3113,0	3645,1	105,3	117,1
Gryka	77,1	97,2	93,0	94,4	122,4	101,5
Proso	11,5	18,9	16,1	33,1	288,6	206,2
Pozostałe zbożowe	9,9	29,6	10,8	7,8	78,5	72,0
Kukurydza na ziarno	1705,7	1994,4	2392,1	3995,9	234,3	167,0

a Przeciętne roczne.

Zwiększenie produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu do 2011 r., przy zmniejszonej powierzchni uprawy zbóż ogółem o około 98,6 tys. ha, tj. o 1,3%, było wynikiem znacznego wzrostu plonowania o 2,7 dt/ha (o 7,9%). Spadek produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacyjnego odnotowano w 5 województwach, a największy w województwach: śląskim (o blisko 76,8 tys. t tj. o 8,9%) i świętokrzyskim (o ponad 31,7 tys. t tj. o 4,5%). W pozostałych 11 województwach zanotowano zwiększenie zbiorów, przy czym największy wzrost odnotowano w województwach: lubuskim (o ponad 241,1 tys. t, tj. o 35,8%), mazowieckim (o 433,5 tys. t, tj. o 18,1%) oraz wielkopolskim (o 654,3 tys. t, tj. o 17,3%).

Wykres 1. Udział zbiorów poszczególnych zbóż w zbiorach zbóż ogółem

Zbiory zbóż ozimych wyniosły ponad 12,5 mln t, tj. o ok. 3,4 mln t (o 21,4%) mniej niż w 2011 r., z tego zbiory:

- **pszenicy ozimej** ponad 5,9 mln t, tj. o 2,3 mln t (o 28,1%) mniej od zbiorów uzyskanych w 2011 r.,
- **żyta** około 2,9 mln t, tj. o 0,3 mln t (o 11,1%) więcej niż w 2011 r.,
- **jęczmienia ozimego** blisko 0,6 mln t, tj. o 0,3 mln t (o 32,1%) mniej,
- **pszenżyta ozimego** ponad 2,8 mln t, tj. mniej o 1,1 mln t (o 28,5%),
- **mieszanek zbożowych ozimych** blisko 0,3 mln t, tj. o 14,7 tys. t (o 5,7%) więcej niż w 2011 r.

Zbiory zbóż jarych (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosły ponad 11,9 mln t, tj. o 3,6 mln t (o 42,8%) więcej od uzyskanych w 2011 r., z tego zbiory:

- **pszenicy jarej** blisko 2,7 mln t, tj. o 1,6 mln t (o 149,1%) więcej,
- **jęczmienia jarego** około 3,6 mln t, tj. o 1,1 mln t (o 45,9%) więcej,
- **owsa** około 1,5 mln t, tj. więcej o ok. 86,3 tys. t (o 6,2%),
- **pszenżyta jarego** ponad 0,5 mln t, tj. więcej o 231,2 tys. t (o 74,5%),
- **mieszanek zbożowych jarych** ponad 3,6 mln t, tj. o 532,1 tys. t (o 17,1%) więcej niż w 2011 r.

W ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zmniejszył się nieco udział **zbiorów zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) i wyniósł 66,1% (w 2011 r. – 69,7%, w 2010 r. – 69,3%, w 2009 r. – 67,8%), a udział **zbiorów zbóż ekstensywnych** (żyto, owies, mieszanki zbożowe) uległ zwiększeniu do 33,9% (w 2011 r. – 30,3%, w 2010 r. – 30,7%, w 2009 r. – 32,2%).

Największe zbiory zbóż ogółem uzyskano w województwach: wielkopolskim (4431,1 tys. t), mazowieckim (2823,6 tys. t), lubelskim (2618,5 tys. t), kujawsko-pomorskim (2510,8 tys. t) i dolnośląskim (2437,5 tys. t), natomiast najniższą produkcję zbóż ogółem zanotowano w województwach: świętokrzyskim (668,9 tys. t), śląskim (783,9 tys. t), małopolskim (784,1 tys. t) i podkarpackim (799,2 tys. t).

Tabl. 6. Zbiory zbóż według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
> 4000	1	wielkopolskie;
3000-2000	4	mazowieckie, lubelskie, kujawsko-pomorskie, dolnośląskie;
2000-1000	6	opolskie, łódzkie, zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, pomorskie, podlaskie;
< 1000	5	lubuskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie, świętokrzyskie.

Produkcja ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła blisko 24,4 mln t i była o ponad 157,2 tys. t (o 0,6%) większa niż w 2011 r. i mniejsza od średniej z lat 2006-2010 o ponad 0,5 mln t (o 2,0%).

Udział **zbiorów ziarna zbóż ozimych** łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi w ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, zmniejszył się w porównaniu z poprzednim sezonem wegetacyjnym i wyniósł 51,2% (w 2011 r. – 65,6%, w 2010 r. – 67,4%), natomiast udział **zbiorów zbóż jarych** zwiększył się do 48,8% (w 2011 r. – 34,4%, w 2010 r. – 32,6%). Spadek udziału zbiorów zbóż ozimych był wynikiem zmniejszenia powierzchni zasiewów tej grupy zbóż o 22,6%, przy niewielkim wzroście plonów zbóż ozimych o 1,4%. Wzrost udziału zbiorów zbóż jarych, przy znacznie wyższym od ubiegłorocznego plonowaniu (o 14,9%) spowodowany był znacznym zwiększeniem powierzchni ich uprawy o 24,2%.

Wzrost produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu do 2011 roku odnotowano w 7-miu województwach, przy czym w województwach: lubuskim i mazowieckim wzrost ten był najwyższy.

Najwyższe zbiory **pszenicy ogółem** uzyskano w województwach: dolnośląskim (1069,9 tys. t) i lubelskim (1001,8 tys. t), natomiast najniższe w województwie podlaskim (137,8 tys. t).

Najwięcej **żyta** zebrano w województwach: wielkopolskim (577,5 tys. t) i mazowieckim (426,9 tys. t), natomiast najniższe zbiory uzyskano w województwach: małopolskim (17,1 tys. t), podkarpackim (23,6 tys. t) i świętokrzyskim (45,4 tys. t).

Najwyższe zbiory **jęczmienia ogółem** zanotowano w województwach: wielkopolskim (905,6 tys. t), kujawsko-pomorskim (590,6 tys. t) i lubelskim (414,5 tys. t), natomiast najniższe, poniżej 60,0 tys. t w województwach: podkarpackim (52,4 tys. t) i podlaskim (59,2 tys. t).

Najwyższe zbiory **owsa** uzyskano w województwach: mazowieckim (218,3 tys. t), lubelskim (188,2 tys. t) i wielkopolskim (158,4 tys. t), a najniższe w województwach: opolskim (26,1 tys. t) i świętokrzyskim (30,7 tys. t).

Najwięcej **pszenżyta ogółem** zebrano w województwach: mazowieckim (556,2 tys. t), wielkopolskim (487,2 tys. t) i warmińsko-mazurskim (311,4 tys. t), natomiast najniższe zbiory, poniżej 50,0 tys. t zanotowano w województwie małopolskim (49,6 tys. t).

Najwięcej **mieszanek zbożowych ogółem** zebrano w województwach: mazowieckim (666,7 tys. t), wielkopolskim (618,5 tys. t) i podlaskim (542,5 tys. t), natomiast najniższe zbiory mieszanek zbożowych poniżej 50,0 tys. t, zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (28,0 tys. t) i dolnośląskim (47,3 tys. t).

Najwyższe zbiory **gryki** zanotowano w województwach: lubelskim (20,5 tys. t), dolnośląskim (15,0 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim (0,2 tys. t) i małopolskim (0,4 tys. t).

Najwyższe zbiory **prosa** uzyskano w województwach: lubuskim (9,3 tys. t) i świętokrzyskim (6,1 tys. t), natomiast najniższe, poniżej 0,2 tys. t uzyskano w województwach: opolskim (0,1 tys. t) i warmińsko-mazurskim (blisko 0,2 tys. t).

Najwięcej **pozostałych zbożowych** zebrano w województwach: mazowieckim (2,0 tys. t) i śląskim (1,7 tys. t), natomiast zbiory poniżej 0,01 tys. t zanotowano w województwie podkarpackim. W województwach świętokrzyskim i podlaskim nie uprawiano zbóż należących do tej grupy.

Najwięcej **kukurydzy na ziarno** zebrano w województwach: wielkopolskim (1040,7 tys. t), dolnośląskim (704,9 tys. t), kujawsko-pomorskim (557,4 tys. t) i opolskim (484,1 tys. t), natomiast najniższe zbiory, poniżej 25,0 tys. t zanotowano w województwach: świętokrzyskim (19,0 tys. t) i pomorskim (22,3 tys. t).

3. ZIEMNIAKI

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2012 r. wynosiła 373,0 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 33,4 tys. ha, tj. o 8,2% oraz mniejsza o 151,9 tys. ha (o 28,9%) od średniej z lat 2006-2010.

W 2012 roku zmniejszenie powierzchni uprawy ziemniaków w porównaniu do ubiegłorocznej nastąpiło w 11 województwach, przy czym największy spadek powierzchni uprawy ziemniaków wystąpił w województwach: mazowieckim (o 7,2 tys. ha), podkarpackim (o 7,1 tys. ha), lubelskim (o 5,6 tys. ha) oraz małopolskim (o 5,5 tys. ha). Zwiększenie areалу uprawy ziemniaków wystąpiło w 5 województwach przy czym najwyższy wzrost powierzchni uprawy wystąpił w województwach: dolnośląskim (o 2,8 tys. ha) i opolskim (o 2,3 tys. ha).

Zbiory ziemniaków w 2012 roku wyniosły około 9,0 mln t i były niższe o 320,6 tys. t (o 3,4%) od ubiegłorocznych i niższe o ponad 0,8 mln t (o 8,5%) od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Plony ziemniaków w 2012 roku wyniosły 242 dt/ha i wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o 12 dt/ha (o 5,2%) i były wyższe o 54 dt/ha (o 28,7%) od średnich plonów z lat 2006-2010.

Do czynników, które wpłynęły na wysoki poziom plonów w 2012 r. należy zaliczyć korzystny rozkład opadów oraz niewielkie nasilenie wystąpienia zarazy ziemniaka oraz coraz lepszą agrotechnikę uprawy. Z uprawy ziemniaków (przy zmniejszającej się powierzchni jego uprawy) rezygnują z reguły mniejsze gospodarstwa stosujące niskonakładową technologię uprawy.

Tabl. 7. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
Powierzchnia w tys. ha	525	401	406	373	71,1	91,8
Plony z 1 ha w dt	188	211	230	242	128,7	105,2
Zbiory w tys. ton	9877	8448	9362	9041	91,5	96,6

a Przeciętne roczne.

Wzrost plonów w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w 12 województwach, przy czym najwyższy w: lubuskim o 27 dt/ha (o 12,2%) oraz podkarpackim o 21 dt/ha (o 10,6%). Największy spadek plonowania w porównaniu do 2011 r. odnotowano w województwach: śląskim o 5 dt/ha (o 2,2%), lubelskim i warmińsko-mazurskim o 4 dt/ha (odpowiednio o 1,7% i 1,9%).

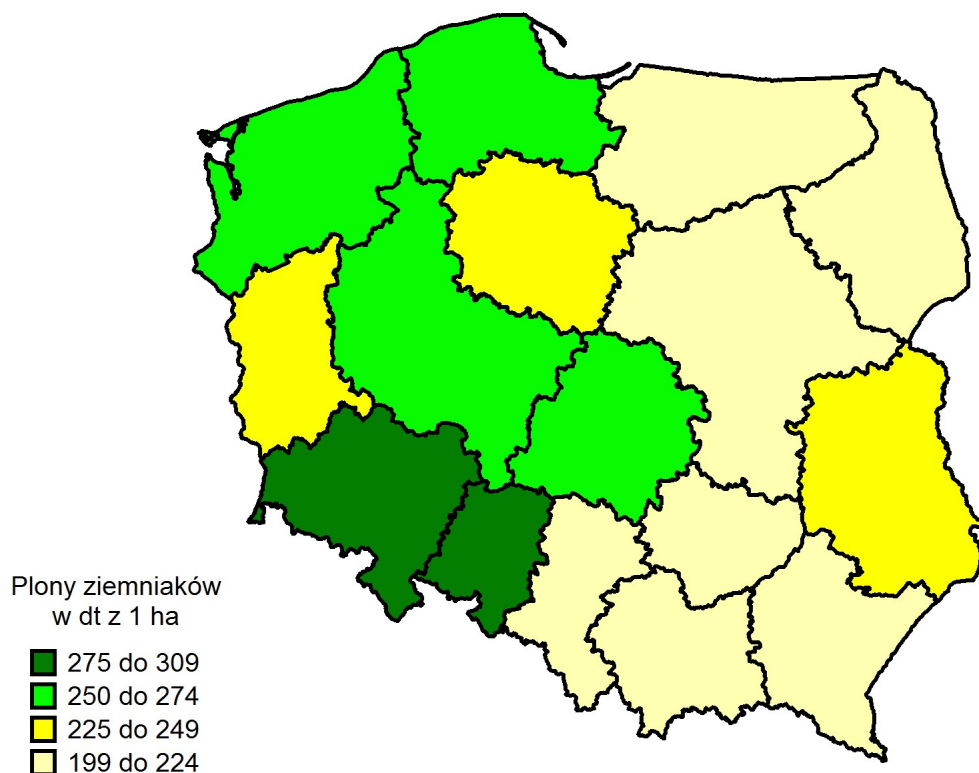
Najwyższe plony, powyżej 260 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim (309 dt/ha), dolnośląskim (278 dt/ha), wielkopolskim (273 dt/ha) i łódzkim (266 dt/ha). Najniższe plony zanotowano w województwie świętokrzyskim (199 dt/ha).

W 2012 r. najwyższe plony ziemniaków uzyskały gospodarstwa rolne sektora publicznego – 297 dt/ha. W gospodarstwach tych odnotowano spadek plonowania w stosunku do poprzedniego roku – o 2 dt/ha (o 0,7 %), ale wzrost plonów w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 – o 33 dt/ha (o 12,5%).

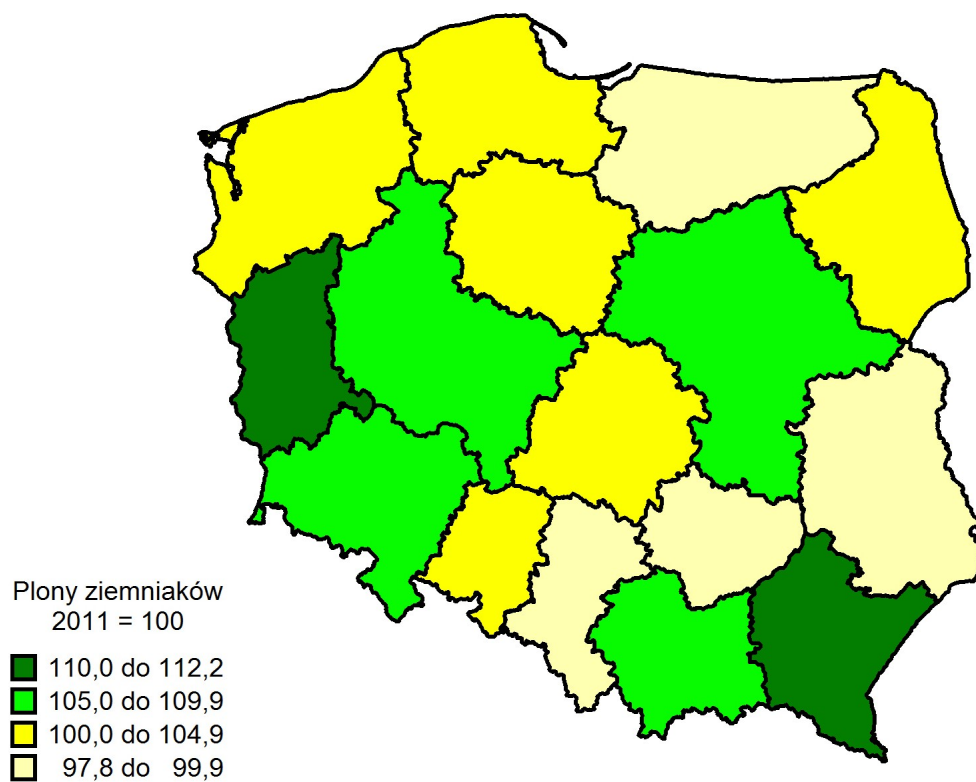
Z uwagi na nieznaczny udział tego sektora w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków (0,4%) osiągnięte w sektorze publicznym wysokie plony nie miały wpływu na wysokość plonowania ziemniaków w rolnictwie ogółem.

O zbiorach ziemniaków w kraju zdecydowały gospodarstwa indywidualne, których udział w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków w 2012 r. wyniósł 96,4% (w 2011 r. – 96,7%, w 2010 r. – 95,9%, 2009 r. – 97,4%), chociaż średnie plony w gospodarstwach indywidualnych były niższe o 59 dt/ha niż średnie plony w gospodarstwach rolnych sektora publicznego.

PLONY ZIEMNIAKÓW

PLONY ZIEMNIAKÓW 2011 = 100

Tabl. 8. Plony ziemniaków według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	188	211	230	242	128,7	105,2
Sektor prywatny	188	211	230	242	128,7	105,2
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	196	209	226	238	121,4	105,3
Sektor publiczny	264	258	299	297	112,5	99,3

a Przeciętne roczne.

Udział sektora prywatnego w ogólnej produkcji ziemniaków wyniósł 99,5%, a gospodarstw indywidualnych 94,6%. Udział sektora publicznego w ogólnej produkcji ziemniaków wyniósł tylko 0,5%.

Tabl. 9. Zbiory ziemniaków według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	9877,2	8448,2	9361,8	9041,3	91,5	96,6
Sektor prywatny	9821,1	8400,0	9310,5	8998,6	91,6	96,6
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	7726,6	8015,4	8866,7	8549,8	110,7	96,4
Sektor publiczny	56,1	48,2	51,3	42,7	76,1	83,2

a Przeciętne roczne.

Zmniejszenie zbiorów ziemniaków w porównaniu do 2011 r. wystąpiło w 10 województwach przy czym największe odnotowano w województwach: lubelskim o 146,0 tys. t (o 16,3%), śląskim o 104,7 tys. t (o 36,2%), mazowieckim o 98,4 tys. t (o 8,8%), podlaskim o 88,4 tys. t (o 24,9%), podkarpackim o 80,9 tys. t (o 11,9%) i łódzkim o 73,7 tys. t (o 6,2%). Wzrost zbiorów w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano w 6 województwach, przy czym największy w województwach: dolnośląskim o 121,2 tys. t (o 19,7%) oraz opolskim o 77,7 tys. t (o 27,2%).

Największą produkcję ziemniaków przekraczającą 1,0 mln t odnotowano w województwach łódzkim i wielkopolskim (po ponad 1,1 mln t) oraz mazowieckim (ponad 1,0 mln t), natomiast najniższe zbiory nie przekraczające 220 tys. t odnotowano w województwach: śląskim (184,3 tys. t) i warmińsko-mazurskim (211,1 tys. t).

Tabl. 10. Zbiory ziemniaków według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
1110 – 1000	3	łódzkie, wielkopolskie, mazowieckie;
999 – 700	2	lubelskie, dolnośląskie;
699 – 500	4	małopolskie, podkarpackie, pomorskie, kujawsko-pomorskie;
499 – 400	1	świętokrzyskie;
399 – 185	6	opolskie, zachodniopomorskie, podlaskie, lubuskie, warmińsko-mazurskie, śląskie.

4. BURAKI CUKROWE

W 2012 r. powierzchnia buraków cukrowych wyniosła 212,0 tys. ha i była o prawie 8,5 tys. ha (o 4,2%) wyższa od powierzchni uprawy w 2011 r. oraz o 8,6 tys. ha (o 3,9%) mniejsza od średniej z lat 2006-2010.

Zbiory buraków cukrowych w 2012 r. wyniosły około 12,3 mln t i były wyższe o 675,4 tys. t (o 5,8%) od zbiorów uzyskanych w roku 2011 i o ponad 1,6 mln t (o 15,0%) wyższe od średniej z lat 2006-2010.

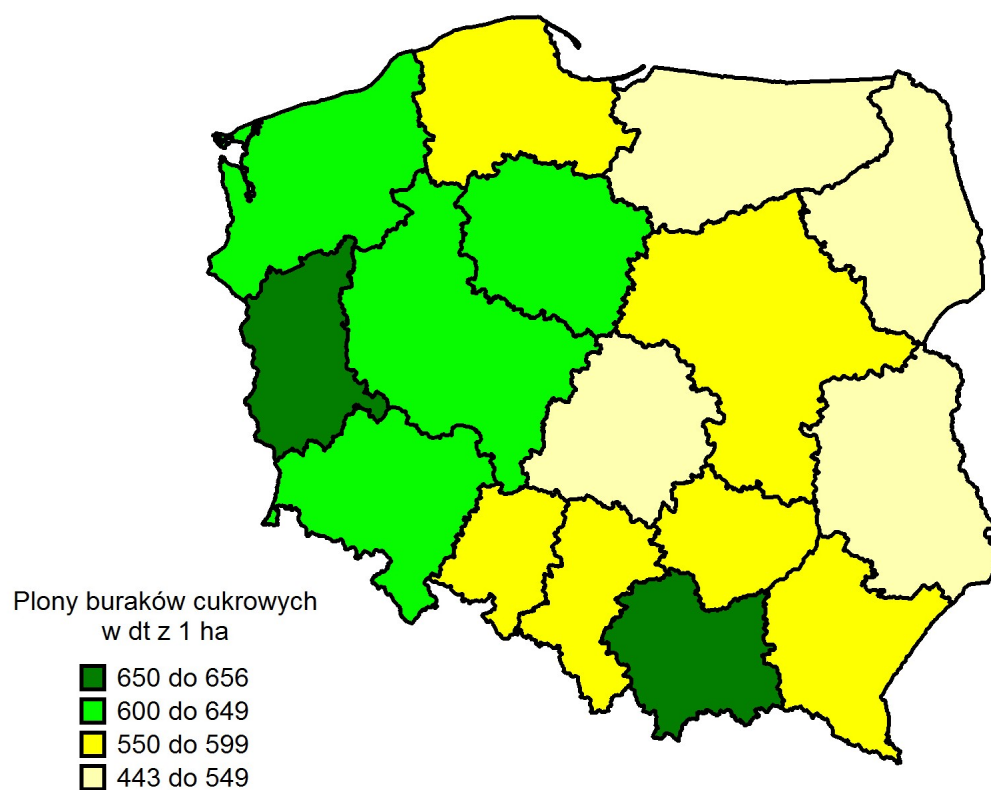
Wzrost powierzchni uprawy buraków cukrowych odnotowano w sektorze prywatnym o 8,5 tys. ha (o 4,4%), w tym w gospodarstwach indywidualnych o 8,4 tys. ha (o 5,1%), zaś niewielki spadek powierzchni uprawy w sektorze publicznym (o 0,1%).

Tabl. 11. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych

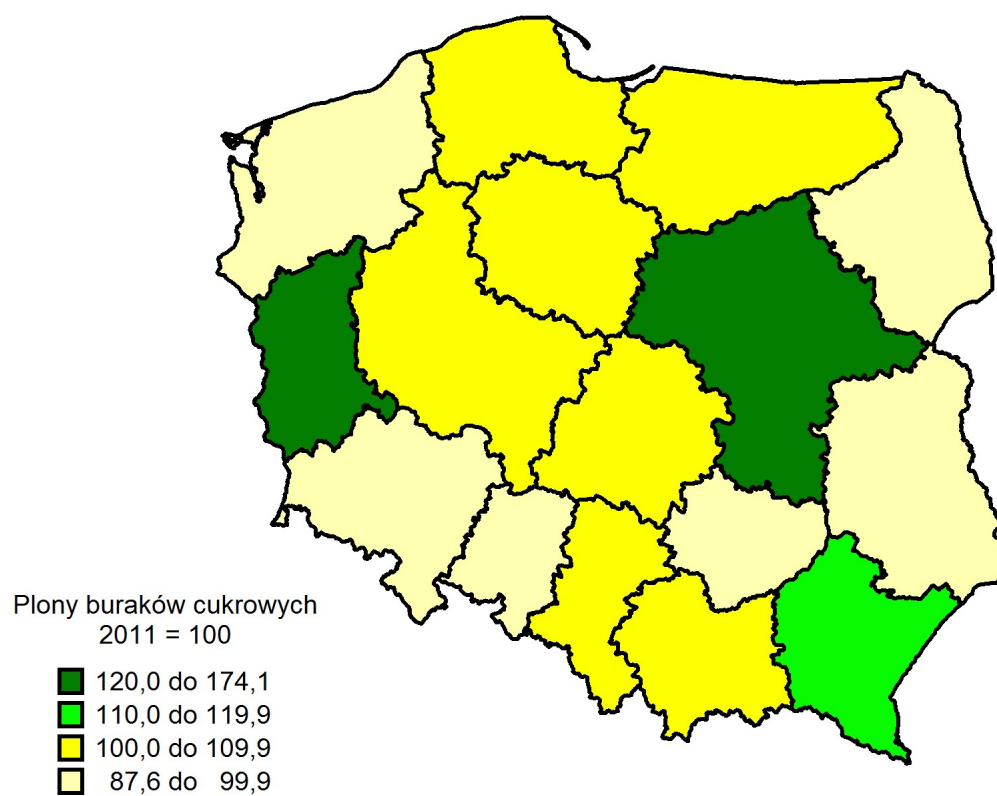
Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych				2006-2010 ^a =100	2011=100
Powierzchnia w tys. ha	220,7	206,4	203,5	212,0	96,1	104,2
Plony z 1 ha w dt	487	483	574	582	119,5	101,4
Zbiory w tys. ton	10738,7	9972,6	11674,2	12349,5	115,0	105,8

a Przeciętne roczne.

PLONY BURAKÓW CUKROWYCH

PLONY BURAKÓW CUKROWYCH 2011 = 100

W 11 województwach odnotowano zwiększenie powierzchni uprawy buraków cukrowych, przy czym największe w województwach: wielkopolskim (o 4,4 tys. ha) i kujawsko-pomorskim (o 2,8 tys. ha). Zmniejszenie areału uprawy buraków cukrowych zanotowano w 5 województwach, a największe w województwach: mazowieckim (o 1,7 tys. ha) i świętokrzyskim (o 1,5 tys. ha).

Plony buraków cukrowych w 2012 roku wyniosły 582 dt/ha i były wyższe o 8 dt/ha (o 1,4%) od uzyskanych w roku 2011 i wyższe o 95 dt/ha (o 19,5%) od średniej z lat 2006–2010. Najwyższe plony przekraczające 650 dt/ha uzyskano w województwach: małopolskim (656 dt/ha) i lubuskim (651 dt/ha), a najniższe w województwach: podlaskim (443 dt/ha) i łódzkim (506 dt/ha).

Wzrost plonów w porównaniu do roku poprzedniego wystąpił w 9 województwach, a największy w województwach: lubuskim o 277 dt/ha (o 74,1%) i mazowieckim o 178 dt/ha (o 44,5%). Zmniejszenie plonów odnotowano w 6 województwach, przy czym największy w województwach: opolskim o 84 dt/ha (o 12,4%) i świętokrzyskim o 71 dt/ha (o 10,8%).

Zwiększenie plonowania w stosunku do roku ubiegłego nastąpiło zarówno w sektorze publicznym o 21 dt/ha (o 3,5%), jak i w sektorze prywatnym, gdzie plony w porównaniu do 2011 r. zwiększyły się o 9 dt/ha (o 1,6%). W sektorze prywatnym uzyskano plony 581 dt/ha, zaś udział tego sektora w ogólnej powierzchni uprawy buraków cukrowych wyniósł 96,3%, a więc na poziomie zbliżonym do 2011 r.

Tabl. 12. Plony buraków cukrowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006- 2010 ^a =100	2011=100
O g ó ł e m	487	483	574	582	119,5	101,4
Sektor prywatny	487	482	572	581	119,3	101,6
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	495	483	575	583	117,8	101,4
Sektor publiczny	492	503	602	623	126,6	103,5

a Przeciętne roczne

Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 583 dt/ha, zaś powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła 81,4% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Tabl. 13. Zbiory buraków cukrowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011=100
O g ó ł e m	10738,7	9972,6	11674,2	12349,5	115,0	105,8
Sektor prywatny	10374,1	9574,5	11204,5	11864,3	114,4	105,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	6793,1	7972,4	9440,4	10062,1	148,1	106,6
Sektor publiczny	364,5	398,1	469,7	485,2	133,1	103,3

a Przeciętne roczne

Tabl. 14. Zbiory buraków cukrowych według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
> 2000	2	wielkopolskie, kujawsko-pomorskie;
1990 – 1000	2	lubelskie, dolnośląskie;
999 – 500	4	opolskie, zachodniopomorskie, mazowieckie, pomorskie;
499 – 200	2	łódzkie, podkarpackie;
199 – 100	3	świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, lubuskie;
< 99	3	śląskie, małopolskie, podlaskie.

W związku ze zwiększeniem powierzchni uprawy buraków cukrowych o 4,2% oraz wzrostem plonowania o 1,4% odnotowano wzrost produkcji o 675,4 tys. t (tj. o 5,8 %). Zwiększenie zbiorów buraków cukrowych w porównaniu do 2011 r. wystąpiło w 10

województwach, przy czym największy wzrost zbiorów odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (o 318,8 tys. t), wielkopolskim (o 264,5 tys. t) i mazowieckim (o 127,7 tys. t).

Zmniejszenie zbiorów buraków cukrowych odnotowano w 6 województwach: świętokrzyskim (o 121,2 tys. t), zachodniopomorskim (o 82,5 tys. t), opolskim (o 36,8 tys. t), podlaskim (o 27,4 tys. t), śląskim (o 17,8 tys. t) i dolnośląskim (o 0,9 tys. t).

5. ROŚLINY OLEISTE

Produkcja roślin oleistych w 2012 r. wyniosła 1896,1 tys. t i była wyższa o 7,9 tys. t (o 0,4%) niż w roku poprzednim, przy osiągniętym średnim plonie w kraju wynoszącym 25,5 dt/ha i powierzchni uprawy 742,7 tys. ha.

Niewielki wzrost produkcji roślin oleistych w stosunku do 2011 r. był wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy roślin oleistych o 108,0 tys. ha (o 12,7%) oraz znacznego wzrostu plonów o 3,3 dt/ha (o 14,9%), w tym spadku powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku o 109,8 tys. ha (o 13,2%) i dużego wzrostu plonów o 3,5 dt/ha (o 15,6%).

W ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych udział sektora publicznego wyniósł tylko 3,0% (22,6 tys. ha), natomiast sektora prywatnego 97,0% (720,1 tys. ha). W sektorze prywatnym 74,8% (538,9 tys. ha) stanowiła powierzchnia roślin oleistych w gospodarstwach indywidualnych.

Tabl. 15. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych^a

Wyszczególnienie	2006-2010 ^b	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych				2006-2010 ^b =100	2011 =100
Ogółem						
Powierzchnia w tys. ha	818,8	985,9	850,7	742,7	90,7	87,3
Plony z 1 ha w dt	26,3	23,1	22,2	25,5	97,0	114,9
Zbiory w tys. ton	2154,7	2273,1	1888,2	1896,1	88,0	100,4
w tym rzepak i rzepik						
Powierzchnia w tys. ha	789,5	946,1	830,1	720,3	91,2	86,8
Plony z 1 ha w dt	26,9	23,6	22,4	25,9	96,3	115,6
Zbiory w tys. ton	2122,5	2228,7	1861,8	1865,6	87,9	100,2

a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

Tabl. 16. Plony roślin oleistych według grup producentów ^a

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^b	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006- 2010 ^b =100	2011 =100
O g ó ł e m	26,3	23,1	22,2	25,5	97,0	114,9
Sektor prywatny	26,1	22,8	22,1	25,4	97,3	114,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	24,9	21,8	22,1	23,5	94,4	106,3
Sektor publiczny	31,6	28,9	24,7	30,6	96,8	123,9

a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

Najwyższe plony roślin oleistych uzyskano w gospodarstwach sektora publicznego, średnio 30,6 dt/ha, które były wyższe o 5,9 dt/ha (o 23,9%) od plonów w 2011 r. Z uwagi na niewielki udział tego sektora w ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych (3,0%), o spadku produkcji zdecydowało zmniejszenie powierzchni uprawy roślin oleistych w sektorze prywatnym o 101,7 tys. ha (o 12,4%) w porównaniu z rokiem poprzednim. W największej grupie gospodarstw sektora prywatnego, tj. w gospodarstwach indywidualnych, plon roślin oleistych wyniósł średnio 23,5 dt/ha i był o 1,4 dt/ha (o 6,3%) wyższy niż w 2011 r.

W jednym województwie – opolskim uzyskano plony roślin oleistych przekraczające 30,0 dt/ha, a w 7 województwach były one wyższe od 25,0 dt/ha, przy czym najwyższe w województwach: małopolskim (29,6 dt/ha) i pomorskim (29,1 dt/ha). Najniższe plony zanotowano w województwach: łódzkim (17,2 dt/ha) i podkarpackim (21,5 dt/ha).

Tabl. 17. Zbiory roślin oleistych według grup producentów ^a

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^b	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^b =100	2011 =100
O g ó ł e m	2154,7	2273,1	1888,2	1896,1	88,0	100,4
Sektor prywatny	2049,7	2171,7	1816,9	1827,0	89,1	100,6
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	1180,1	1521,9	1387,2	1268,7	107,5	91,5
Sektor publiczny	105,1	101,5	71,3	69,1	65,8	96,9

a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

W ogólnej produkcji ziarna roślin oleistych udział sektora publicznego wyniósł tylko 3,6% (69,1 tys. t), natomiast sektora prywatnego 96,4% (1827,0 tys. t). W sektorze prywatnym 69,4% stanowiła produkcja gospodarstw indywidualnych.

Największą produkcję ziarna roślin oleistych przekraczającą 250 tys. t osiągnięto w województwach: zachodniopomorskim (309,1 tys. t) i dolnośląskim (257,3 tys. t), a najniższą, poniżej 20,0 tys. t w województwie małopolskim (16,1 tys. t).

W ogólnej powierzchni roślin oleistych uprawa rzepaku i rzepiku zajmowała aż 97,0% i wynosiła 720,3 tys. ha. W porównaniu z 2011 rokiem, powierzchnia rzepaku i rzepiku była mniejsza o 109,8 tys. ha (o 13,2 %) oraz mniejsza o 69,3 tys. ha (o 8,8 %) w porównaniu do średniej z lat 2006-2010.

Udział sektora prywatnego w ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku wynosił 96,9%, a w ogólnej produkcji ziarna 96,3%, w tym udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej powierzchni rzepaku i rzepiku wynosił 72,1%, a w ogólnej produkcji ziarna rzepaku i rzepiku 66,6%. Udział sektora publicznego w ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku wynosił tylko 3,1%, a w ogólnej produkcji ziarna wynosił 3,7%.

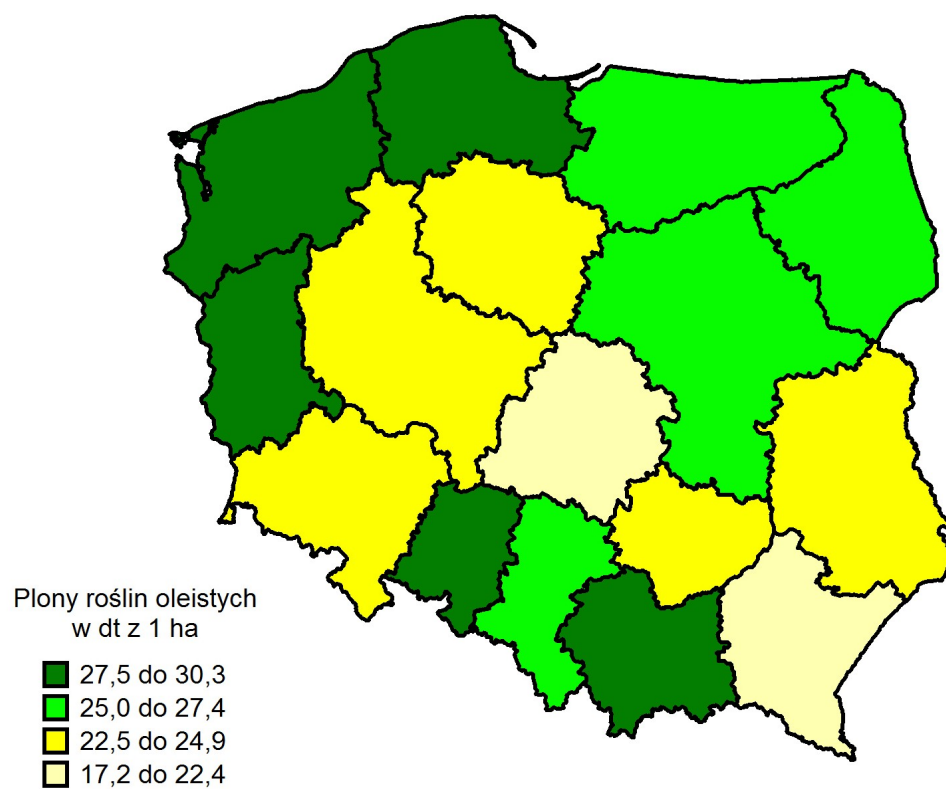
Tabl. 18. Plony rzepaku i rzepiku według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006-2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	26,9	23,6	22,4	25,9	96,3	115,6
Sektor prywatny	26,7	23,3	22,3	25,7	96,3	115,2
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	25,4	22,4	22,4	23,9	94,1	106,7
Sektor publiczny	32,0	29,1	24,9	31,0	96,9	124,5

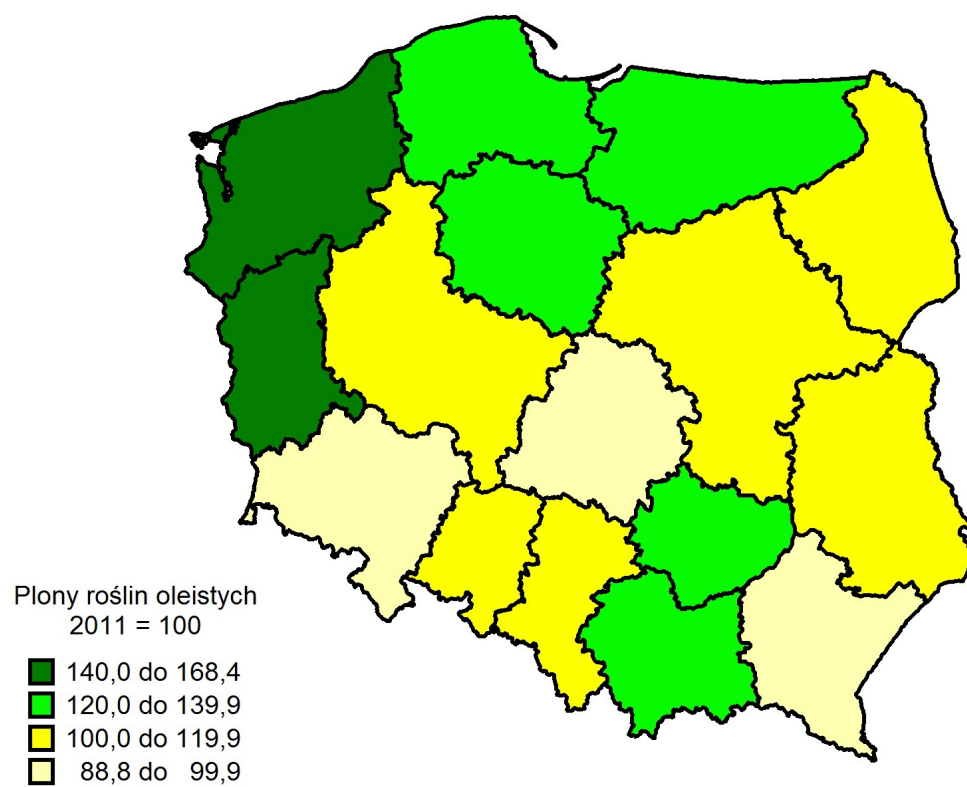
a Przeciętne roczne.

Średni plon rzepaku i rzepiku wynosił 25,9 dt/ha i był o 3,5 dt/ha (o 15,6%) wyższy od uzyskanego w 2011 r. natomiast o 1,0 dt/ha (o 3,7%) niższy od średniej z lat 2006-2010. W sektorze prywatnym średni plon wyniósł 25,7 dt/ha i był wyższy o 3,4 dt/ha (o 15,2%) w porównaniu do 2011 r., w tym w gospodarstwach indywidualnych plon wynosił 23,9 dt/ha i był wyższy od ubiegłorocznego o 1,5 dt/ha (o 6,7%). W sektorze publicznym średni plon wynosił 31,0 dt/ha i był wyższy w porównaniu do 2011 r. o 6,1 dt/ha (o 24,5%).

PLONY ROŚLIN OLEISTYCH

PLONY ROŚLIN OLEISTYCH 2011 = 100

W dwóch województwach plony rzepaku i rzepiku przekraczały 30,0 dt/ha, a najwyższe uzyskano w województwach: małopolskim (30,8 dt/ha), opolskim (30,5 dt/ha). Najniższe plony odnotowano w województwach: łódzkim (18,1 dt/ha) i podkarpackim (21,6 dt/ha).

Produkcja rzepaku i rzepiku w 2012 r. wynosiła ok. 1865,6 tys. t i była wyższa od uzyskanej w 2011 r. o 3,8 tys. t (o 0,2%) natomiast niższa o 257,0 tys. t (o 12,1%) od średniej z lat 2006-2010. Niewielki wzrost produkcji rzepaku i rzepiku w porównaniu do 2011 r. był wynikiem wzrostu plonów o 3,5 dt/ha (o 15,6%), pomimo zmniejszenia powierzchni uprawy o ok. 109,8 tys. ha (o 13,2%).

Tabl.19. Zbiory rzepaku i rzepiku według grup producentów

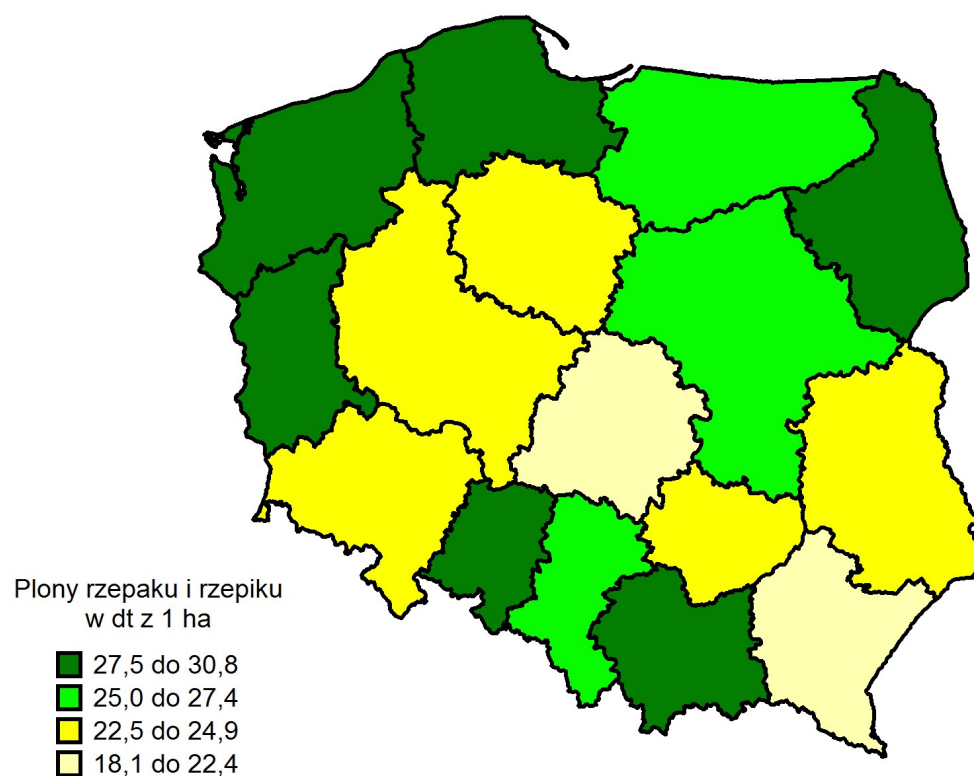
Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006-2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	2122,5	2228,7	1861,8	1865,6	87,9	100,2
Sektor prywatny	2018,0	2127,7	1790,9	1797,0	89,0	100,3
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	1158,0	1481,5	1364,9	1242,3	107,3	91,0
Sektor publiczny	104,6	101,0	70,9	68,6	65,6	96,7

a Przeciętne roczne.

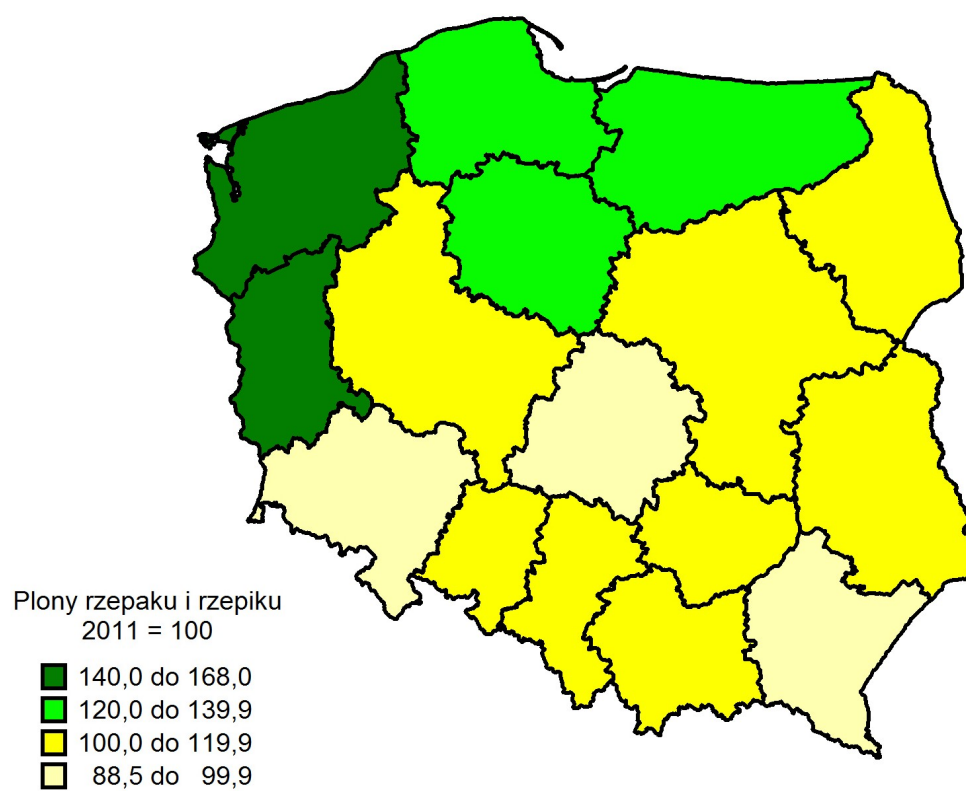
Powierzchnia uprawy pozostałych roślin oleistych (słonecznik, mak, soja, gorczyca, len oleisty i inne) w 2012 r. wynosiła ok. 22,4 tys. ha i była wyższa o 1,9 tys. ha (o 9,0%) w porównaniu do poprzedniego roku. Średni plon pozostałych roślin oleistych w kraju wyniósł 13,6 dt/ha i był wyższy o 0,8 dt/ha (o 6,3%) niż w 2011 r. Zbiory pozostałych roślin oleistych przy wzroście powierzchni uprawy, wyniosły 30,5 tys. t i były wyższe o 4,1 tys. t (o 15,7%) w porównaniu do zbiorów 2011 roku.

Powierzchnia pozostałych roślin oleistych w 2012 r. stanowiła zaledwie 3,0% powierzchni uprawy wszystkich roślin oleistych.

PLONY RZEPAKU I RZEPIKU

PLONY RZEPAKU I RZEPIKU 2011 = 100

6. STRĄCZKOWE JADALNE (KONSUMPCYJNE)

Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych w 2012 roku wyniosła 34,5 tys. ha i była mniejsza od powierzchni uprawy w 2011 roku o 2,9 tys. ha (o 7,8%). Nastąpił jednak wzrost produkcji strączkowych jadalnych w porównaniu do roku 2011. Produkcja w 2012 r. wyniosła 85,2 tys. t i była o 1,4 tys. t (o 1,7%) większa od uzyskanej w 2011 r. Plony wyniosły 24,7 dt/ha i były wyższe od plonów w roku poprzednim o 2,3 dt/ha (tj. o 10,3%). W porównaniu do średniej z lat 2006–2010 powierzchnia uprawy nie uległa większym zmianom, plony zaś były wyższe o 5,0 dt/ha (o 25,4%), zwiększyła się więc produkcja – o 17,5 tys. t (o 25,9%).

W ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych – 39,0% zajmowała powierzchnia uprawy fasoli, 44,7% powierzchni zajmował groch, 8,1% powierzchni bób, a inne strączkowe jadalne zajmowały 8,2% ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych.

Fasola uprawiana była na powierzchni 13,5 tys. ha – o 4,1 tys. ha (o 23,2%) mniejszej niż w 2011 roku, plony wyniosły 21,7 dt/ha i były o 1,8 dt/ha (o 9,0%) wyższe niż w roku 2011. Produkcja wyniosła 29,3 tys. t, a więc o 5,6 tys. t (o 16,2%) mniej od zbiorów z roku poprzedniego i stanowiła 34,3% ogólnej produkcji strączkowych jadalnych.

Powierzchnia uprawy grochu wyniosła 15,4 tys. ha i w porównaniu do 2011 roku zwiększyła się o 1,2 tys. ha (o 8,1%). Plony grochu wyniosły 29,1 dt/ha i zwiększyły się o 3,3 dt/ha (o 12,8%) w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacji. Zbiory wyniosły około 45,0 tys. t, tj. o 8,1 tys. t (o 21,9%) więcej od produkcji w 2011 r. Produkcja grochu w 2012 roku stanowiła 52,8% ogólnej produkcji strączkowych jadalnych.

Bób uprawiano na powierzchni większej od powierzchni z roku 2011 o ok. 0,3 tys. ha tj. na blisko 2,8 tys. ha. Plony wyniosły 25,4 dt/ha, a więc zwiększyły się w porównaniu do roku 2011 o 0,4 dt/ha, produkcja natomiast wyniosła 7,1 tys. t i była większa od ubiegłorocznej o 0,8 tys. t, tj. o 13,1%.

Inne strączkowe jadalne uprawiano na powierzchni mniejszej o 0,3 tys. ha od powierzchni z roku 2011 tj. na 2,8 tys. ha. Plony wyniosły 13,9 dt/ha, a więc zmniejszyły się w porównaniu do roku 2011 o 4,6 dt/ha, produkcja natomiast wyniosła 3,9 tys. t i była mniejsza od ubiegłorocznej o 1,8 tys. t, tj. o 31,8%.

Tabl. 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych				2006-2010 ^a =100	2011=100
Powierzchnia w tys. ha	34,5	43,7	37,4	34,5	100,2	92,2
Plony z 1 ha w dt	19,7	20,0	22,4	24,7	125,4	110,3
Zbiory w tys. ton	67,7	87,5	83,8	85,2	125,9	101,7

a Przeciętne roczne.

W ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych udział sektora prywatnego wynosił 98,5% podobnie jak w roku ubiegłym, w tym udział gospodarstw indywidualnych wynosił 90,2%.

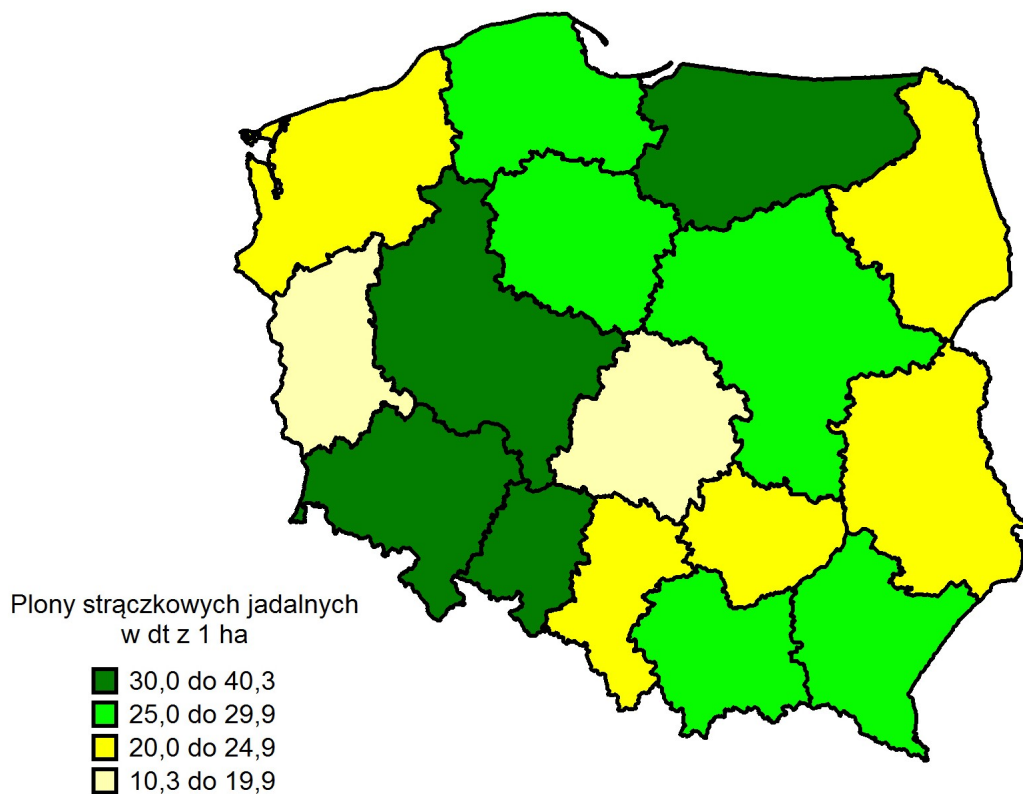
W porównaniu do 2011 r. w sektorze prywatnym nastąpiło zwiększenie plonów strączkowych jadalnych o 2,2 dt/ha (o 9,9%), natomiast w sektorze publicznym wzrost plonów wyniósł 9,5 dt/ha (o 31,6%).

Produkcja strączkowych jadalnych w porównaniu do zbiorów w roku 2011 zwiększyła się w sektorze prywatnym o 0,6 tys. t (o 0,8%), a w gospodarstwach indywidualnych zmniejszyła się o 2,8 tys. t (o 3,7%), w sektorze publicznym nastąpił wzrost produkcji o 0,8 tys. t (o 63,5%).

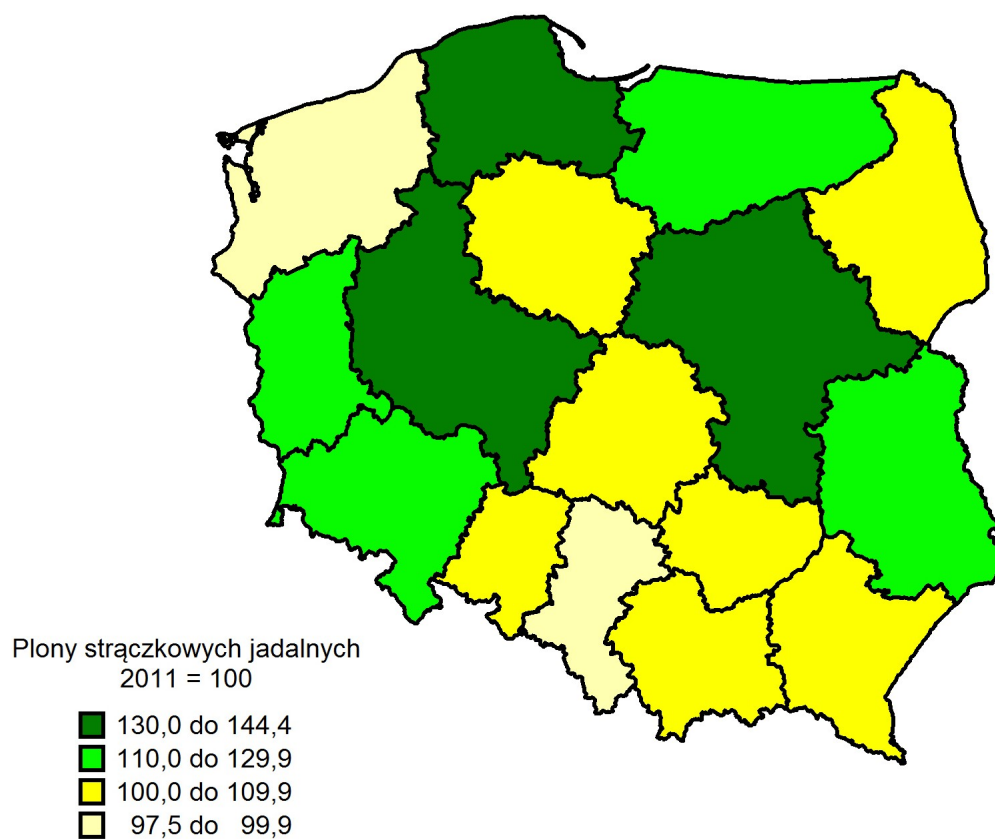
Najwyższe plony strączkowych jadalnych, przekraczające 30,0 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim – 40,3 dt/ha, warmińsko-mazurskim – 34,4 dt/ha, wielkopolskim – 31,5 dt/ha i dolnośląskim – 30,9 dt/ha, natomiast najniższe – poniżej 20,0 dt/ha w województwach: lubuskim – 10,3 dt/ha i łódzkim – 19,5 dt/ha.

Najwyższą produkcję strączkowych jadalnych uzyskano w województwach: lubelskim (25,4 tys. t) i kujawsko-pomorskim (9,4 tys. t), najniższe zbiory, wynoszące poniżej 1,0 tys. t odnotowano w województwach: podlaskim i śląskim.

PLONY STRĄCZKOWYCH JADALNYCH

PLONY STRĄCZKOWYCH JADALNYCH 2011 = 100

Tabl. 21. Plony strączkowych jadalnych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	z 1 ha w dt				2006- 2010 ^a =100	2011=100
O g ó ł e m	19,7	20,0	22,4	24,7	125,4	110,3
Sektor prywatny	19,6	20,0	22,3	24,5	125,0	109,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	20,4	19,7	21,4	23,1	113,2	107,9
Sektor publiczny	24,3	23,2	30,1	39,6	163,0	131,6

a Przeciętne roczne.

Tabl. 22. Zbiory strączkowych jadalnych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011=100
O g ó ł e m	67,7	87,5	83,8	85,2	125,9	101,7
Sektor prywatny	66,7	86,5	82,5	83,2	124,7	100,8
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	51,3	80,6	74,7	71,9	140,0	96,3
Sektor publiczny	1,0	1,0	1,2	2,0	201,0	163,5

a Przeciętne roczne.

7. LEN ORAZ INNE PRZEMYSŁOWE

Według danych wstępnych powierzchnia uprawy **lnu włóknistego** w 2012 roku wyniosła 0,6 tys. ha i była mniejsza od powierzchni tej uprawy z 2011 roku o ok. 0,2 tys. ha (o 24,5%). Produkcja wyniosła 1,3 tys. t i była mniejsza w porównaniu do roku poprzedniego o ok. 0,5 tys. t (o 28,2 %).

Tabl. 23. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory lnu włóknistego

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych				2006-2010 ^a =100	2011=100
Powierzchnia w tys. ha	1,9	0,5	0,8	0,6	33,7	75,5
Plony z 1 ha w dt	18,0	25,8	21,0	19,9	110,6	94,8
Zbiory w tys. ton	3,4	1,4	1,8	1,3	37,3	71,8

a Przeciętne roczne.

Len włóknisty w 2012 roku uprawiano w 11 województwach, a najwięcej w: lubelskim (0,4 tys. ha) i dolnośląskim (ok. 0,1 tys. ha). Len uprawiano poza tym w województwach: pomorskim, mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, podkarpackim, warmińsko-mazurskim, podlaskim i zachodniopomorskim. Najwyższe plony uzyskano w województwach: dolnośląskim (40,0 dt/ha), podkarpackim (35,0 dt/ha), śląskim (34,0 dt/ha) i zachodniopomorskim (28,0 dt/ha), a najniższe w województwach: opolskim (9,0 dt/ha), mazowieckim, pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 8,0 dt/ha).

Najwyższą produkcję lnu włóknistego uzyskały województwa: lubelskie (0,6 tys. t) i dolnośląskie (0,5 tys. t). Produkcja z tych województw stanowi 84,6 % ogólnej produkcji lnu włóknistego.

Tytoń uprawiano na powierzchni 15,0 tys. ha – o ok. 0,9 tys. ha (o 5,6 %) mniej niż w roku ubiegłym. Plony wyniosły 23,6 dt/ha i były o 1,9 dt/ha (o 8,8 %) wyższe od plonów uzyskanych w roku 2011. Produkcja wzrosła o 0,9 tys. t (o 2,6%) i wyniosła ok. 35,3 tys. t (w 2011 roku – 34,4 tys. t). Najwięcej tytoniu uprawiano w województwach: lubelskim (8,4 tys. ha), małopolskim (1,4 tys. ha), świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim (po 1,2 tys. ha).

Powierzchnia uprawy **chmielu** wyniosła 1,6 tys. ha i była nieco mniejsza od powierzchni uprawy w roku ubiegłym – o 10 ha (o 0,6 %). Produkcja chmielu zmniejszyła się o blisko 0,4 tys. t (14,5%) i wyniosła 2,2 tys. t (w 2011 roku – 2,6 tys. t). Plony chmielu były o 2,2 dt/ha niższe od uzyskanych w roku 2011. Największą powierzchnię uprawy chmielu odnotowano w województwie lubelskim (ok. 1,3 tys. ha).

Cykorie uprawiano na powierzchni ok. 1,8 tys. ha, tj. o 418 ha (29,9%) wyższej niż w roku 2011. Przy plonach wynoszących 271,0 dt/ha (w 2011 roku – 251,0 dt/ha), produkcja

wyniosła – 49,2 tys. t (w 2011 roku – 35,0 tys. t) i była większa o 14,2 tys. t (o 40,5%) od produkcji uzyskanej w 2011 roku. Cykorię uprawiano w 6 województwach. Największy areal uprawy odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (ok. 1,3 tys. ha) oraz lubuskim (0,3 tys. ha) i dolnośląskim (ok. 0,2 tys. ha).

8. UPRAWY PASTEWNE

W 2012 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła około 4,1 mln ha i w porównaniu do roku poprzedniego była mniejsza o około 45,4 tys. ha (o 1,1%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zwiększyła się o ok. 39,1 tys. ha (o 4,5%), zmniejszyła się natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych o ok. 84,5 tys. ha (o 2,6%).

W grupie polowych upraw pastewnych zwiększyła się powierzchnia uprawy kukurydzy na zielonkę o ok. 81,7 tys. ha (o 19,2%). Powierzchnia uprawy strączkowych pastewnych na zielonkę zmniejszyła się o ok. 2,0 tys. ha (o 11,3%), a powierzchnia uprawy roślin motylkowych drobnonasiennych i innych pastewnych łącznie z trawami i pastwiskami polowymi na zielonkę zmniejszyła się o 36,0 tys. ha (o 8,8%). Zmniejszyła się również powierzchnia uprawy okopowych pastewnych o 4,5 tys. ha (o 19,6%).

Udział powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w ogólnej powierzchni zasiewów w porównaniu do roku ubiegłego zwiększył się o 0,4 p. proc.

W 2012 r. powierzchnia, z której dokonano zbioru ziarna roślin strączkowych pastewnych (razem z łubinem gorzkim) oraz nasion roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw, łącznie wyniosła około 211,3 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zwiększyła się o 65,9 tys. ha (o 45,3%), w tym powierzchnia zbioru ziarna strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi (bez łubinu gorzkiego) wyniosła 170,6 tys. ha tj. więcej o około 51,2 tys. ha (o 42,9%).

Tabl. 24. Powierzchnia paszowa

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach hektarów				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	4116,5	4015,4	4164,4	4119,0	100,1	98,9
Trwałe użytki zielone	3226,9	3283,5	3291,0	3206,5	99,4	97,4
Polowe uprawy pastewne	889,6	731,9	873,4	912,6	102,6	104,5
Udział polowych upraw pastewnych w powierzchni zasiewów ogółem	7,9	7,0	8,3	8,7	x	x

a Przeciętne roczne.

Uprawy pastewne na nasiona

Powierzchnia mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno znacznie zwiększyła się w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacyjnego o około 23,0 tys. ha (o 54,4%) i wyniosła około 65,2 tys. ha. Powierzchnia łubinu gorzkiego uprawianego na ziarno wyniosła około 6,3 tys. ha i była większa w porównaniu do roku poprzedniego (o 4,5%), a powierzchnia uprawy roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na nasiona wyniosła około 34,4 tys. ha i zwiększyła się o 14,4 tys. ha (o 72,0%) w porównaniu do powierzchni z 2011 r.

Zbiory ziarna strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego) wyniosły 395,2 tys. t i w porównaniu do 2011 r. były większe o około 143,8 tys. t (o 57,2%), a łubinu gorzkiego zebrano około 9,4 tys. t, tj. o 15,4% więcej niż w roku poprzednim. W 2011 r. nastąpiło zwiększenie produkcji ziarna strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego) ze względu na wyższe plonowanie wielu gatunków roślin strączkowych (niżej plonowały jedynie mieszanki strączkowe i inne uprawy strączkowych pastewnych na nasiona) oraz zwiększenie powierzchni uprawy wszystkich gatunków roślin strączkowych z wyjątkiem łubinu słodkiego na nasiona. Łączna powierzchnia uprawy roślin strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego i mieszanek zbożowo-strączkowych) na ziarno w porównaniu do zasiewów z 2011 r. zwiększyła się o 36,6%.

Plony ziarna strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi (bez łubinu gorzkiego) wyniosły 23,2 dt/ha i były o 2,1 dt/ha (o 10,0%) wyższe od uzyskanych w 2011 r. Plony łubinu gorzkiego wyniosły 14,9 dt/ha i były wyższe od plonów uzyskanych w 2011 r. o 1,4 dt/ha (o 10,4%).

Tabl. 25. Zbiory nasion roślin pastewnych

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim i mieszkankami zbożowo- strączkowymi)	205,7	272,1	259,5	404,6	196,7	155,9
Motylkowe drobnonasienne i trawy	15,0	8,6	12,0	20,3	135,6	169,9

a Przeciętne roczne.

Zbiory nasion roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw nasiennych wyniosły 20,3 tys. t i były o około 8,4 tys. t (o 69,9%) większe od uzyskanych w 2011 r. Zwiększenie produkcji nasion tej grupy roślin wynika ze zwiększenia powierzchni uprawy o ok. 72,0%, przy nieco niższym plonowaniu roślin z tej grupy (o 1,7%).

Polowe uprawy pastewne na paszę

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych z przeznaczeniem na paszę (siano, zielonka zarówno na bieżące skarmianie jak i na kiszonkę oraz korzenie okopowych pastewnych) zajmowały powierzchnię około 912,6 tys. ha, tj. o 39,1 tys. ha (o 4,5%) większą od powierzchni odnotowanej w 2011 r.

Powierzchnia uprawy roślin okopowych pastewnych wyniosła około 18,6 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o około 4,5 tys. ha (o 19,6%). Przy plonach wynoszących 432 dt/ha, tj. o 26 dt/ha (o 5,7%) niższych od uzyskanych w 2011 r., produkcja okopowych pastewnych wyniosła około 0,8 mln t i była o 256,4 tys. t (o 24,2%) niższa niż w roku poprzednim.

Największe zbiory okopowych pastewnych uzyskano w województwach: lubelskim (132,7 tys. t) i pomorskim (100,7 tys. t), natomiast najniższą produkcję uzyskano w województwie podlaskim (6,5 tys. t) i śląskim (10,6 tys. t).

Powierzchnia uprawy buraków pastewnych wyniosła około 13,5 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o około 3,5 tys. ha (o 20,6%). Plony buraków pastewnych ukształtowały się na poziomie 465 dt/ha i były niższe o 17 dt/ha (o 3,5%) od uzyskanych w 2011 r., natomiast zbiory buraków pastewnych wyniosły około 0,6 mln t, tj. o około 192,3 tys. ton (o 23,4%) mniej niż w 2011 roku.

Największe zbiory buraków pastewnych uzyskano w województwach: lubelskim (111,6 tys. t) i kujawsko-pomorskim (75,8 tys. t), natomiast najniższą produkcję zanotowano w województwach: podlaskim (4,5 tys. t) i śląskim (6,0 tys. t).

Powierzchnia uprawy kukurydzy na zielonkę wyniosła 507,6 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zwiększyła się o 81,7 tys. ha (o 19,2%). Przy plonach zielonej masy wyższych od uzyskanych w 2011 r. o 3 dt/ha (o 0,6%) i wynoszących w 2012 roku 499 dt/ha, zbiory zielonej masy wyniosły około 25,4 mln t i były o blisko 4,2 mln t (o 20,1%) wyższe od uzyskanych w 2011 r.

Najwyższe zbiory kukurydzy na zielonkę uzyskały województwa: wielkopolskie (4837,3 tys. t), podlaskie (4515,8 tys. t) i mazowieckie (4353,5 tys. t), natomiast najmniejsze zbiory zanotowano w województwach: podkarpackim (105,3 tys. t) i małopolskim (220,4 tys. t).

Powierzchnia strączkowych pastewnych na zielonkę zmniejszyła się w porównaniu do 2011 r. o około 2,0 tys. ha tj. (o 1,3%) do około 15,9 tys. ha. Przy plonach wynoszących 178 dt/ha, tj. o 3 dt/ha (o 1,7%) niższych niż w roku ubiegłym, zbiory zielonej masy były niższe o 42,4 tys. t (o 13,0%) i wyniosły około 282,8 tys. t.

Największe zbiory zielonki roślin strączkowych pastewnych uzyskały województwa: lubelskie (42,5 tys. t), wielkopolskie (36,5 tys. t), mazowieckie (34,5 tys. t) i pomorskie (31,3 tys. t), natomiast najmniejsze uzyskano w województwach: podkarpackim (1,5 tys. t), śląskim (4,8 tys. t) i opolskim (6,8 tys. t).

Zielonkę z roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw łącznie zebrano z powierzchni 370,5 tys. ha, tj. o 36,0 tys. ha (o 8,8%) mniejszej niż w 2011 r. Przy zmniejszonej powierzchni uprawy i plonach wynoszących 249 dt/ha, a więc wyższych o 11 dt/ha (o 4,6%) od ubiegłorocznych, zbiory zielonki motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw były o około 423,2 tys. t (o 4,4%) niższe od uzyskanych w 2011 r. i wyniosły około 9,2 mln t.

Powierzchnia uprawy koniczyny na zielonkę wyniosła ok. 64,8 tys. ha i była niższa od ubiegłorocznej o około 10,6 tys. ha (o 14,1%). Plony koniczyny na zielonkę oszacowano na poziomie 266 dt/ha, a więc wyżej od ubiegłorocznych o 6 dt/ha (o 2,3%), natomiast zbiory zielonki koniczyny wyniosły 1722,9 tys. t i były niższe o 237,0 tys. t (o 12,1%) od zbiorów uzyskanych w 2011 r.

Największe zbiory koniczyny na zielonkę uzyskano w województwach: warmińsko-mazurskim (274,1 tys. t), mazowieckim (211,7 tys. t) i zachodniopomorskim (205,8 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim (16,5 tys. t) i lubuskim (19,6 tys. t).

Powierzchnia lucerny na zielonkę wyniosła około 34,9 tys. ha i zwiększyła się o ok. 0,3 tys. ha (o 0,9%) w porównaniu do powierzchni uprawy lucerny na zielonkę w 2011 r.

Plony lucerny na zielonkę oszacowano na 304 dt/ha i w porównaniu do 2011 r. były wyższe o 11 dt/ha (o 3,8%).

Zbiory lucerny na zielonkę wyniosły 1059,1 tys. t i były wyższe od uzyskanych w roku ubiegłym o 45,7 tys. t (o 4,5%).

Najwyższe zbiory zielonki z lucerny uzyskano w województwach: wielkopolskim (328,7 tys. t) i kujawsko-pomorskim (143,8 tys. t), a najniższe w województwach: podkarpackim (6,7 tys. t) i małopolskim (18,5 tys. t).

Powierzchnia esparcety na zielonkę wyniosła 1,2 tys. ha i była o 0,4 tys. ha, (o 22,8%) niższa niż w 2011 r. Przy plonach wynoszących 194 dt/ha, tj. o 5 dt/ha (o 2,6%) wyższych od uzyskanych w poprzednim sezonie wegetacji, produkcja zielonej masy esparcety ze względu na niższą powierzchnię zmniejszyła się o 6,2 tys. t (o 20,6%) i wyniosła około 23,8 tys. t.

Najwyższe zbiory zielonki z esparcety uzyskano w województwie mazowieckim (7,0 tys. t), natomiast najniższe w województwach: podkarpackim, opolskim, kujawsko-pomorskim i śląskim.

Powierzchnia seradeli i innych motylkowych na zielonkę wyniosła 26,5 tys. ha i była o około 8,3 tys. ha, (o 23,9%) mniejsza niż w 2011 r. Przy plonach wynoszących 181 dt/ha, tj. o 12 dt/ha (o 7,1%) wyższych od uzyskanych w poprzednim sezonie wegetacji, produkcja zielonej masy seradeli i innych motylkowych na zielonkę ze względu na zmniejszoną powierzchnię zmniejszyła się o 108,4 tys. t (o 18,5%) i wyniosła około 479,1 tys. t.

Najwyższe zbiory zielonki z seradeli i innych motylkowych uzyskano w województwie mazowieckim (87,7 tys. t) i wielkopolskim (80,5 tys. t), natomiast najniższe w województwach: podkarpackim (2,9 tys. t), małopolskim (4,3 tys. t) i śląskim (5,0 tys. t).

Powierzchnia uprawy traw polowych na zielonkę wyniosła 201,5 tys. ha i była niższa w porównaniu do odnotowanej w 2011 r. o 2,1 tys. ha (o 1,0%).

Przy plonach wyższych o 15 dt/ha (o 6,3%) i wynoszących 252 dt/ha, zbiory zielonej masy traw polowych wyniosły 5072,8 tys. t i były wyższe o 254,1 tys. t (o 5,3%) od uzyskanych w 2011 r.

Najwyższe zbiory zielonki z traw polowych uzyskano w województwach: podlaskim (1277,5 tys. t) i warmińsko-mazurskim (830,9 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim (46,0 tys. t) i świętokrzyskim (48,2 tys. t).

Powierzchnia innych pastewnych na zielonkę wyniosła około 41,6 tys. ha i była mniejsza od powierzchni wykazanej w 2011 r. o około 14,8 tys. ha (o 26,3%).

Plony innych pastewnych na zielonkę wyniosły 211 dt/ha i były niższe od ubiegłorocznych o 11 dt/ha (o 5,0%).

Zbiory zielonki innych pastewnych na zielonkę wyniosły 880,0 tys. t i były niższe w porównaniu do ubiegłorocznych o około 371,3 tys. t (o 29,7%).

Najwyższe zbiory zielonki innych pastewnych na zielonkę uzyskano w województwach: warmińsko-mazurskim (270,9 tys. t), pomorskim (79,9 tys. t) i lubelskim (72,5 tys. t), a najniższe w województwach: śląskim (6,1 tys. t), dolnośląskim (12,6 tys. t), podkarpackim (12,7 tys. t) oraz małopolskim (13,9 tys. t).

Produkcja z trwałych użytków zielonych

Powierzchnia trwałych użytków zielonych w gospodarstwach rolnych w 2012 r. wyniosła blisko 3,2 mln ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o ok. 84,5 tys. ha (o 2,6%). Łączne plony z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano wyniosły 49,0 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w poprzednim roku o 1,3 dt/ha (o 2,7%). Wyższe plonowanie z trwałych użytków zielonych spowodowało, że produkcja siana z trwałych użytków zielonych była zbliżona do ubiegłorocznej i wyniosła 15,7 mln t.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2012 r. wyniosła nieco ponad 2,5 mln ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o 67,3 tys. ha (o 2,6%). Łączne plony z łąk trwałych (I, II i III pokos) w przeliczeniu na siano wyniosły 51,9 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2011 r. o 1,4 dt/ha (o 2,8%).

Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych nie wykorzystywanych gospodarczo, tj. nie eksploatowanych oraz skoszonych, lecz nie zebranych, łącznie w I pokosie wyniosła ok. 317,8 tys. ha, tj. 12,6% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie powierzchnia ta wyniosła ok. 387,8 tys. ha, tj. 15,4%, a w III pokosie powierzchnia łąk niewykorzystywanych gospodarczo wyniosła około 691,4 tys. ha, tj. 27,4%.

Plony I pokosu z łąk trwałych wyniosły 24,8 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2011 r. o 0,3 dt/ha (o 1,2%), plony II pokosu wyniosły 18,1 dt/ha i były wyższe o 0,8 dt/ha (o 4,6%), a plony III pokosu wyniosły 9,0 dt/ha i były wyższe o 0,3 dt/ha (o 3,4%).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła blisko 13,1 mln t i była mniejsza od produkcji z 2011 r. o ok. 2,5 tys. t. Jakość zebranego siana oceniono na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego (w 5-cio stopniowej skali).

Tabl. 26. Zbiory roślin pastewnych na paszę

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2010 =100
Okopowe pastewne	1185,4	671,9	1060,3	803,9	67,8	75,8
Strączkowe pastewne	243,3	287,9	325,2	282,8	116,2	87,0
Motylkowe drobnonasienne ^b	10116,8	7183,4	9660,8	9237,7	91,3	95,6
Kukurydza na zielonkę	16450,8	17276,8	21117,2	25352,1	154,1	120,1
Trwałe użytki zielone ^c	14373,8	15265,3	15697,3	15698,0	109,2	100,0
łąki trwałe	11797,7	12892,9	13084,9	13082,5	110,9	100,0
pastwiska trwałe	2576,1	2372,4	2612,4	2615,5	101,5	100,1
Poplony i wsiewki	2656,4	9341,0	945,9	918,0	34,6	97,1

a Przeciętne roczne. b Łącznie z trawami i pastwiskami polowymi. c W przeliczeniu na siano.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła około 685,1 tys. ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o ok. 17,2 tys. ha (o 2,4%). Przy plonie wynoszącym 191 dt/ha zielonki, tj. o 5 dt/ha (o 2,7%) wyższym od uzyskanego w 2011 r. produkcja w zielonki z pastwisk wyniosła blisko 13,1 mln t i była wyższa od produkcji z roku 2011 o ok. 158 tys. t (o 0,1%).

Poplony i wsiewki

Powierzchnia uprawy poplonów i wsiewek poplonowych na paszę wyniosła ok. 73,2 tys. ha. Przy plonach zielonej masy wynoszących 126 dt/ha, zbiory poplonów i wsiewek na paszę wyniosły około 918,0 tys. t.

Najwięcej poplonów i wsiewek uprawiano w województwach: wielkopolskim (17,4 tys. ha), łódzkim (14,4 tys. ha), oraz mazowieckim (10,5 tys. ha), a najwyższe zbiory uzyskano w województwach: wielkopolskim (239,8 tys. t), łódzkim (186,1 tys. t), kujawsko-pomorskim (118,2 tys. t) oraz mazowieckim (113,6 tys. t).

9. WARZYWA

Łączne zbiory warzyw (gruntowych i spod osłon) wyniosły w 2012 r. 5430,5 tys. t, tj. o 144,5 tys. t (o 2,6%) mniej od produkcji w roku poprzednim.

Powierzchnia zbioru warzyw gruntowych z uwzględnieniem ich uprawy w ogrodach przydomowych wynosiła 175,5 tys. ha i była niższa o 1,9% od powierzchni roku 2011, w tym w gospodarstwach indywidualnych 168,2 tys. ha (o 2,6% mniej niż w 2011 r.). W roku 2012 zanotowano niewielki spadek powierzchni uprawy większości podstawowych gatunków warzyw gruntowych w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost areалу uprawy zanotowano jedynie dla kalafiorów i nieznaczny dla buraków ćwikłowych.

Zbiory warzyw gruntowych w 2012 r. wyniosły 4553,2 tys. t, tj. o 250,0 tys. t (o 5,2%) mniej od produkcji z 2011 r.

Siewy warzyw gruntowych na ogół przebiegały terminowo, tylko w niektórych rejonach kraju były opóźnione (szczególnie na północy Polski). Warunki atmosferyczne na ogół sprzyjały wschodom roślin, chociaż w kwietniu zanotowano brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie. Uwilgotnienie gleby poprawiło się po majowych i czerwcowych opadach deszczu. Dalsza wegetacja w miesiącach letnich przebiegała w bardzo zróżnicowanych warunkach w zależności od rejonu kraju (od wystąpienia nadmiaru wilgoci w glebie, aż po jej niedobory). W wielu rejonach wystąpiły uszkodzenia upraw spowodowane silnym gradobiciem. Na niektórych plantacjach we wrześniu wystąpił ponownie brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie, co ograniczyło nieco plonowanie późniejszych odmian warzyw gruntowych. Na ogół jednak, poza rejonami dotkniętymi przez zjawiska ekstremalne, warunki dla wzrostu warzyw gruntowych (szczególnie odmian późnych) były korzystne. Plonowanie większości gatunków, zwłaszcza cebuli, było znacznie wyższe od średnich plonów uzyskanych w latach 2006–2010.

Zaopatrzenie w nasiona warzyw, nawozy oraz środki ochrony roślin w 2012 r. było na ogół dobre, ograniczeniem w ich zastosowaniu był czynnik ekonomiczny. Braki w zaopatrzeniu w nasiona warzyw w sezonie 2012 zanotowano jedynie dla niektórych odmian kalafiorów czy brokułów.

Tabl. 27. Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach hektarów			2006-2010 ^a =100	2011 =100	
O g ó ł e m	200,7	158,7	178,9	175,5	87,4	98,1
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	193,4	151,4	172,7	168,2	87,0	97,4

a Przeciętne roczne.

Areał uprawy **kapusty**, z którego dokonano w 2012 r. zbioru wyniósł 24,7 tys. ha, natomiast łączna produkcja kapusty wyniosła 1140,4 tys. t, tj. o 7,4% mniej od zbiorów 2011 r. Zmniejszenie zbiorów kapusty było wynikiem zarówno spadku plonów, jak i areału jej uprawy. Chociaż warunki agrometeorologiczne sprzyjały dobremu plonowaniu kapusty, to w porównaniu do bardzo wysokiego plonowania z poprzedniego sezonu, w 2012 r. odnotowano niższe plony tego gatunku warzyw.

Tabl. 28. Zbiory warzyw gruntowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton			2006-2010 ^a =100	2011 =100	
O g ó ł e m	4564,7	4188,8	4803,2	4553,2	99,7	94,8
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	4421,6	4052,1	4653,9	4364,2	98,7	93,8

a Przeciętne roczne.

Produkcja **kalafiorów** w 2012 r. wyniosła 246,2 tys. t i była o 4,2% wyższa niż w roku poprzednim. Wzrost produkcji w porównaniu do roku 2011 był jedynie wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy, gdyż plonowanie tego gatunku warzyw w 2012 r. było nieco niższe od bardzo wysokiego uzyskanego w poprzednim sezonie wegetacji. Jednak sprzyjające warunki, jakie wystąpiły jesienią przyczyniły się do uzyskania bardzo wysokich plonów późnych odmian kalafiorów.

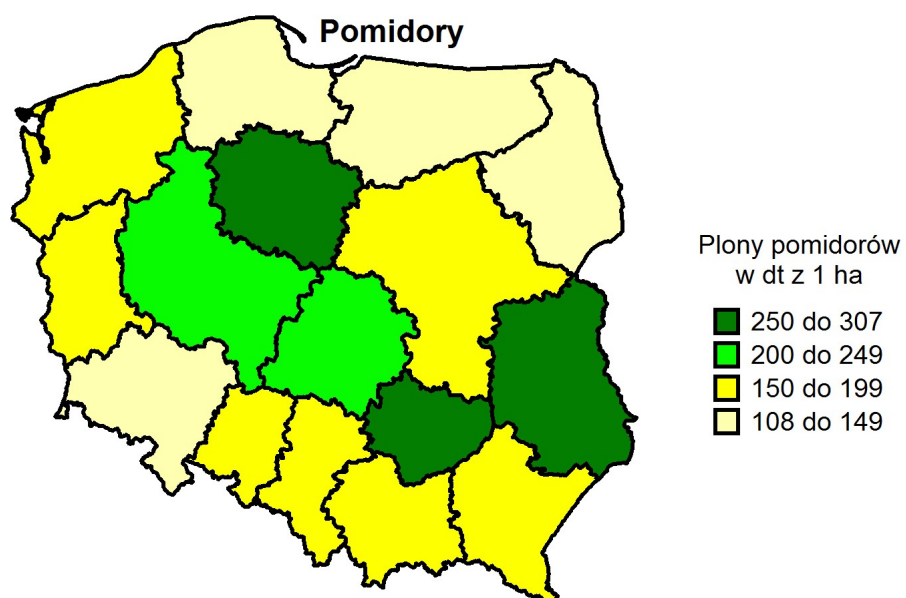
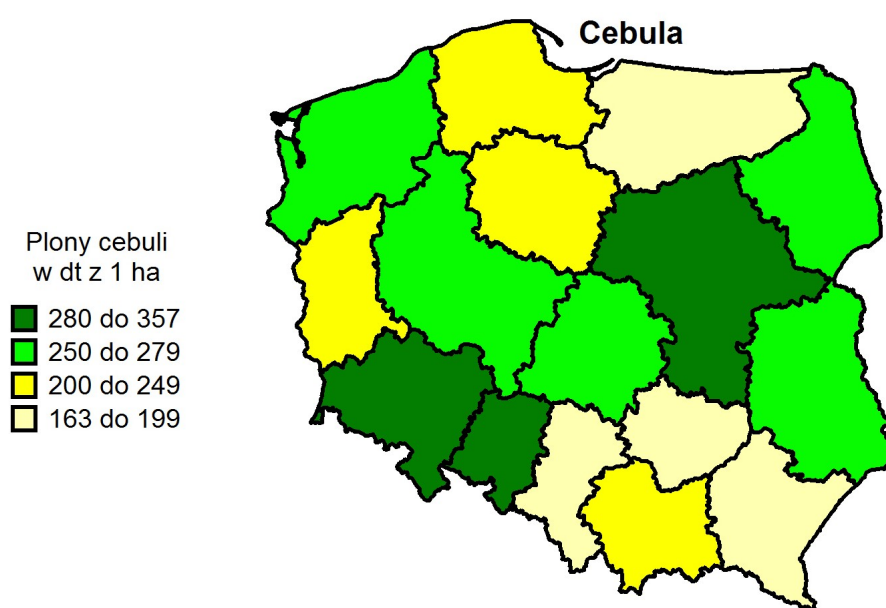
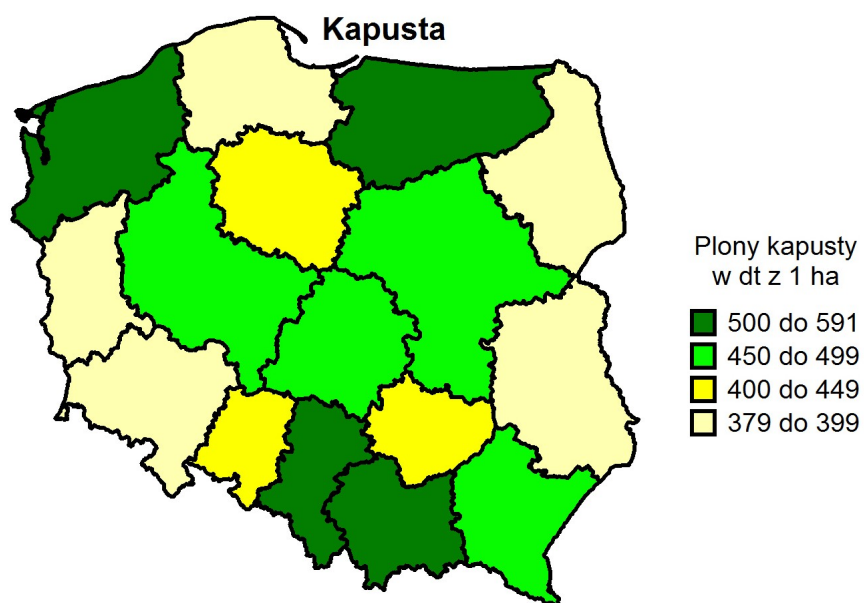
Cebulę w 2012 r. uprawiano na łącznym areale 25,1 tys. ha (o 5,8% mniejszym od arealu jej uprawy z poprzedniego sezonu), a jej produkcja wyniosła 642,2 tys. t i była o 5,1% niższa od uzyskanej w 2011 r. Cebula zebrana w sezonie 2012 była na ogół dobrej jakości i dostatecznie zaschnięta, co przyczyniło się do jej dobrej wartości przechowalniczej.

Tabl. 29. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie		2006 - 2010 ^a	2010	2011	2012		
A-powierzchnia w tys. ha B -plony z 1 ha w dt C -zbiory w tys. ton		w liczbach bezwzględnych				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	A	200,7	158,7	178,9	175,5	87,4	98,1
	C	4564,7	4188,8	4803,2	4553,2	99,7	94,8
Kapusta	A	29,6	20,5	25,6	24,7	83,7	96,4
	B	404	481	480	461	114,1	96,0
	C	1195,4	985,7	1231,2	1140,4	95,4	92,6
Kalafior	A	10,6	9,4	10,4	11,0	103,4	106,1
	B	207	227	228	224	108,2	98,2
	C	220,1	214,4	236,4	246,2	111,9	104,2
Cebula	A	30,9	23,7	26,6	25,1	81,1	94,2
	B	210	244	254	256	121,9	100,8
	C	649,3	578,0	677,0	642,2	98,9	94,9
Marchew jadalna	A	28,3	19,6	23,5	22,8	80,8	97,0
	B	302	391	377	366	121,2	97,1
	C	853,3	764,6	887,4	834,7	97,8	94,1
Buraki ćwikłowe	A	12,7	8,1	10,7	10,8	85,1	101,1
	B	263	357	345	319	121,3	92,5
	C	335,7	289,9	369,6	345,3	102,9	93,4
Ogórki	A	18,3	13,5	16,2	15,9	86,6	97,8
	B	147	186	183	178	121,1	97,3
	C	269,2	252,6	296,7	282,5	104,9	95,2
Pomidory	A	12,1	8,3	11,1	10,9	90,2	98,3
	B	211	271	246	240	113,7	97,6
	C	254,4	225,3	272,7	260,9	102,6	95,7
Pozostałe ^b	A	58,2	55,6	54,7	54,2	93,2	99,2
	B	135	158	152	148	109,6	97,4
	C	787,2	878,4	832,4	801,0	101,8	96,2

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

PLONY WARZYW GRUNTOWYCH

Warunki dla plonowania **warzyw korzeniowych**, w 2012 roku, podobnie jak dla warzyw kapustnych, były na ogół korzystne. Na większości plantacji, szczególnie jesienią, warunki agrometeorologiczne, sprzyjały przyrostowi masy korzeni i dobremu plonowaniu. Uzyskane plony warzyw z tej grupy były wysokie, choć niższe od bardzo wysokich uzyskanych w 2011 roku. Jakość marchwi i buraków ćwikłowych ze zbiorów 2012 była także bardzo dobra. Produkcja **marchwi jadalnej** wyniosła 834,7 tys. t, tj. o 5,9% mniej niż w roku poprzednim, co było wynikiem zarówno ograniczenia arealu jej uprawy, jak i niższego plonowania. Produkcja **buraków ćwikłowych** wyniosła 345,3 tys. t, tj. o 6,6% mniej. Zmniejszenie zbiorów tego gatunku było przede wszystkim wynikiem spadku plonowania; pomimo to plony buraków ćwikłowych w 2012 r. utrzymywały się (podobnie jak w poprzednim sezonie) na dość wysokim poziomie.

Warunki meteorologiczne w 2012 r. sprzyjały także plonowaniu **warzyw ciepłolubnych**. Korzystny układ temperatur oraz dostateczna ilość wilgoci w glebie wpłynęły na uzyskanie plonów tylko nieco niższych od wysokich plonów uzyskanych w roku 2011. Produkcja **ogórków** z łącznej powierzchni 15,9 tys. ha, wyniosła 282,5 tys. t, tj. o 4,8% mniej niż w roku poprzednim, natomiast produkcja **pomidorów** wyniosła 260,9 tys. t i była o 4,3% niższa od uzyskanej w 2011 r.

W porównaniu do poprzedniego sezonu także areal uprawy obu tych gatunków uległ niewielkiemu ograniczeniu.

Łączna powierzchnia, z której dokonano zbioru **pozostałych gatunków warzyw** gruntowych w 2012 r. była nieznacznie mniejsza niż w roku poprzednim, a łączna produkcja tych warzyw wyniosła 801,0 tys. t, tj. o 3,8% mniej niż w 2011 r.

Tabl. 30. Zbiory warzyw gruntowych według grup województw

Przedział wielkości produkcji ^a w tys. ton	Liczba województw	Województwa
642 – 600	2	wielkopolskie, mazowieckie;
599 – 500	3	łódzkie, lubelskie, małopolskie;
499 – 400	1	kujawsko-pomorskie;
299 – 200	1	świętokrzyskie;
199 – 100	4	dolnośląskie, pomorskie, podkarpackie, lubuskie;
poniżej 100	5	warmińsko-mazurskie, śląskie, zachodniopomorskie, opolskie, podlaskie.

a W przedziale 399-300 nie odnotowano zbiorów warzyw gruntowych w żadnym województwie.

Powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami w cyklu wiosennym 2012 r. wyniosła blisko 5306 ha, natomiast w cyklu jesiennym około 1961 ha.

Zbiory warzyw spod osłon łącznie z cyklu wiosennego i jesiennego wyniosły w 2012 r. 877,3 tys. t i były wyższe o ok. 13,7% od uzyskanych w poprzednim roku.

Tabl. 31. Powierzchnia upraw pod osłonami w cyklu wiosennym 2012 r.

Wyszczególnienie	Warzywa				Kwiaty ogółem
	ogółem	z tego			
		pomidory	ogórki	pozostałe	
w tys. m ²					
Razem	53059,4	22327,4	12092,3	18639,8	8650,2
Szklarnie	16897,6	9945,9	4219,9	2731,7	4031,0
Tunele foliowe ^a	35730,5	12381,4	7744,7	15604,4	4594,8
Inspekty	431,3	x	127,6	303,8	24,4
2011=100					
Razem	103,1	94,0	99,7	119,4	103,2
Szklarnie	85,3	92,9	80,9	70,2	89,7
Tunele foliowe ^a	113,4	94,9	112,9	134,4	118,8
Inspekty	274,1	x	276,2	273,3	139,2

a Powyżej 1,5 m w szczycie.

Tabl. 32. Zbiory warzyw uprawianych pod osłonami w 2012 r.

Wyszczególnienie	Warzywa			
	ogółem	z tego		
		pomidory	ogórki	pozostałe
		w tys. ton		
Razem	877,3	498,0	238,4	140,9
Szklarnie	399,2	277,0	100,2	22,0
Tunele foliowe ^a	474,2	221,1	136,1	117,1
Inspekty	3,9	x	2,1	1,8
		2011=100		
Razem	113,7	113,3	111,3	119,4
Szklarnie	103,8	112,6	91,9	75,2
Tunele foliowe ^a	122,8	114,3	130,0	132,8
Inspekty	367,8	x	438,9	310,7

a Powyżej 1,5 m w szczycie.

10. OWOCE Z DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ORAZ PLANTACJI JAGODOWYCH

W 2012 r. zbiory **owoców ogółem** (łącznie z produkcją z ogrodów przydomowych) wyniosły 3843,1 tys. t i były wyższe od zbiorów uzyskanych w 2011 r. o 428,6 tys. t, tj. o 12,6%.

Tabl. 33. Zbiory owoców ogółem według grup producentów

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton			2006-2010 ^a =100	2011 =100	
O g ó ł e m	3027,1	2743,5	3414,5	3843,1	127,0	112,6
w tym: gospodarstwa indywidualne	2974,3	2707,1	3387,1	3788,8	127,4	111,9

a Przeciętne roczne.

Owoce z drzew

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy 2011/2012 było zróżnicowane (zależne od gatunku i położenia plantacji). Silne mrozy występujące od końca stycznia i w lutym 2012 r. spowodowały uszkodzenia na niektórych plantacjach upraw sadowniczych. Straty mrozowe dotyczyły głównie młodych nasadzeń oraz gatunków szczególnie wrażliwych na mróz, takich jak brzoskwinie i morele. W skali całego kraju nie zanotowano jednak znaczących uszkodzeń mrozowych w sadach.

Ruszenie wegetacji drzew owocowych wiosną nastąpiło nieco później niż w latach przeciętnych. Kwitnienie roślin sadowniczych było przeważnie obfite, ale znacznie skrócone (szczególnie u grusz). W niektórych rejonach zanotowano słaby oblot pszczoł, będący w większości przypadków wynikiem niesprzyjających warunków pogodowych (wysokie temperatury powietrza i niska wilgotność). Krótki okres kwitnienia i ograniczony oblot pszczoł w tym czasie utrudniał zapylenie. Na wielu plantacjach zaobserwowano jednak obfite zawiązanie pąków kwiatowych (szczególnie w Wielkopolsce, gdzie w poprzednim sezonie owocowanie było bardzo słabe i w związku z tym rośliny sadownicze mogły „odpocząć”). Wiosennych przymrozków w sezonie 2012 na ogół nie zanotowano. Jedynie w północnej części kraju w wyniku majowych przymrozków uszkodzeniom uległy lokalnie kwiaty wiśni

i grusz. Czerwcowy opad nie wpłynął ujemnie na plonowanie owoców z drzew, gdyż na ogół ilość pozostałych zawiązków była wystarczająca, na niektórych plantacjach konieczne było nawet ich przerzedzanie.

Warunki wzrostu owoców na przeważającym obszarze kraju były korzystne i pozwoliły osiągnąć wysokie zbiory (jedynie na terenach dotkniętych silnym gradobiciem w lipcu, zanotowano znaczne uszkodzenia i bardzo duże straty w plonach). Dorastanie owoców jesienią przebiegało na ogół w bardzo sprzyjających warunkach i tylko na niektórych plantacjach we wrześniu wystąpił brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie. Dla większości upraw sadowniczych warunki wegetacji w sezonie 2012 były jednak bardzo korzystne i sprzyjały wysokiemu plonowaniu.

Łączna produkcja **owoców z drzew** wyniosła 3285,8 tys. t, tj. o 13,9% więcej od produkcji z roku 2011 i o 30,7% więcej od średniej z lat 2006 – 2010. Wyższe od uzyskanych w roku 2011 r. były zbiory wszystkich gatunków owoców z drzew, z wyjątkiem moreli.

Największy wzrost zbiorów w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano dla orzechów włoskich, jabłek i śliwek. W 2012 roku odnotowano rekordowe zbiory jabłek.

Szacuje się, że zbiory **jabłek** w 2012 roku wyniosły ok. 2877,3 tys. t i były o 15,4% większe od zbiorów z roku poprzedniego i o blisko 35% wyższe od średniej z lat 2006–2010. Było to przede wszystkim wynikiem korzystnych warunków podczas wegetacji oraz bardzo dobrego plonowania, szczególnie odmian późniejszych. W sezonie 2012 wyjątkowo dobrze plonowały też jabłka w sadach przydomowych, przyczyniając się do osiągnięcia rekordowych zbiorów. Produkcja jabłek byłaby jeszcze większa, gdyby nie znaczne szkody w sadach jabłoniowych spowodowane silnymi gradobiciami, występującymi w miesiącach letnich. Część owoców została z tego powodu stracona, a część nadawała się jedynie do przemysłu. Największe straty gradowe zanotowano w okolicach Warki. Jednak tam gdzie nie wystąpiły zjawiska ekstremalne, jabłka były na ogół dobrej jakości i dobrze wyrośnięte. Bardzo korzystna aura jesienią, sprzyjająca dorastaniu owoców, pozwoliła osiągnąć wyjątkowo wysokie plony. Szczególnie wyraźny wzrost plonowania jabłek odnotowano w zachodniej i północno-zachodniej Polsce, gdzie w poprzednim sezonie plony były bardzo niskie.

Tabl. 34. Powierzchnia uprawy, liczba drzew owocujących i zbiory jabłek według odmian w 2012 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia uprawy drzew ogółem		Liczba drzew owocujących		Zbiory	
	w tys. ha	ogółem =100	w tys. szt.	ogółem =100	w tys. t	ogółem =100
O g ó ł e m	194,7	100,0	133709,9	100,0	2877,3	100,0
Idared	37,7	19,4	24479,4	18,3	538,9	18,7
Szampion	20,3	10,4	15345,7	11,5	338,0	11,7
Jonagold	18,1	9,3	13110,1	9,8	284,3	9,9
Ligol	14,6	7,5	10280,0	7,7	223,8	7,8
Gloster	10,1	5,2	7359,2	5,5	165,6	5,8
Cortland	9,4	4,8	5750,6	4,3	131,5	4,6
Lobo	8,1	4,1	5075,3	3,8	112,7	3,9
Golden Delicious	7,8	4,0	5976,0	4,5	132,8	4,6
Gala	6,9	3,6	5860,1	4,4	113,8	4,0
Antonówka	5,6	2,9	2825,9	2,1	59,5	2,1
Jonatan	4,7	2,4	2832,9	2,1	59,3	2,1
Spartan	4,4	2,2	2681,0	2,0	54,0	1,9
Elstar	3,5	1,8	2671,0	2,0	63,1	2,2
Mc Intosh	3,2	1,6	1937,6	1,4	42,8	1,5
Red Delicious	2,8	1,5	1459,0	1,1	41,4	1,4
Bankroft	2,4	1,2	1212,6	0,9	23,9	0,8
Melrose	1,9	1,0	1233,5	0,9	27,7	1,0
Boskoop	1,9	1,0	1284,2	1,0	27,0	0,9
Wealthy	0,7	0,3	521,7	0,4	10,1	0,4
Pozostałe	30,6	15,8	21814,1	16,3	427,1	14,8

Struktura odmianowa nasadzeń jabłoni w 2012 r. uległa niewielkim zmianom w porównaniu do roku poprzedniego. Spadło nieco znaczenie odmiany Lobo, a wzrosło odmiany Ligol, natomiast nadal w uprawie dominowały trzy odmiany: Idared, Szampion i Jonagold (ich łączny udział w powierzchni uprawy jabłoni był nawet nieco większy niż w 2011 r. i stanowił ponad 39%). W 2012 r. zanotowano wzrost powierzchni uprawy jabłoni.

Tabl. 35. Powierzchnia uprawy drzew owocowych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w tysiącach ha		2011 = 100
O g ó ł e m	292,7	291,7	99,7
Jabłonie	183,5	194,7	106,1
Grusze	11,7	10,9	93,2
Śliwy	20,2	19,3	95,4
Wiśnie	34,0	33,7	99,3
Czereśnie	11,6	11,6	100,5
Brzoskwinie	3,5	3,4	96,9
Morele	1,7	1,7	98,3
Orzechy włoskie	26,6	16,5	62,3

Tabl. 36. Plony owoców z drzew owocowych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	z 1 ha w dt		2011 = 100
Jabłonie	135,8	147,8	108,8
Grusze	53,8	59,5	110,6
Śliwy	45,3	53,1	117,2
Wiśnie	51,5	52,0	101,0
Czereśnie	32,9	35,4	107,6
Brzoskwinie	25,1	27,1	108,0
Morele	23,8	20,6	86,6
Orzechy włoskie	3,9	7,4	189,7

Tabl. 37. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006-2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	2514,7	2217,5	2883,8	3285,8	130,7	113,9
Jabłonie	2136,0	1877,9	2493,1	2877,3	134,7	115,4
Grusze	58,5	46,5	62,8	64,7	110,6	103,0
Śliwy	93,0	83,8	91,8	102,5	110,2	111,7
Wiśnie	168,1	147,2	175,0	175,4	104,3	100,2
Czereśnie	38,0	40,1	38,0	41,1	108,1	108,1
Brzoskwinie	8,6	9,3	8,7	9,1	105,4	104,4
Morele	3,2	3,4	4,0	3,4	105,5	85,2
Orzechy włoskie	9,2	9,2	10,5	12,3	133,9	117,7

a Przeciętne roczne.

Produkcja **gruszek** w 2012 roku wyniosła około 64,7 tys. t, tj. była o 3,0% wyższa od produkcji z poprzedniego sezonu wegetacji i o 10,6% wyższa w porównaniu ze średnią z lat 2006–2010, przy czym powierzchnia uprawy grusz uległa ograniczeniu o 6,8% w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost zbiorów był jedynie wynikiem wzrostu plonowania tego gatunku, chociaż podobnie jak w przypadku jabłek, część plantacji grusz ucierpiała z powodu gradu.

Zbiory **śliwek** w 2012 r. wyniosły 102,5 tys. t, tj. o 11,7% więcej od zbiorów roku poprzedniego i o 10,2% w porównaniu do średniej z lat 2006–2010. Wzrost produkcji nastąpił jedynie na skutek bardzo dobrego plonowania (zwiększenie o 17,2% w porównaniu do 2011 r.). Zanotowano szczególnie dobre owocowanie późniejszych odmian śliw. Powierzchnia uprawy śliw w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się w 2012 r. o 4,6%.

Zbiory i plonowanie **wiśni** były zbliżone do uzyskanych w 2011 r. Produkcja owoców tego gatunku została oszacowana na ok. 175,4 tys. t. Zanotowano jednak duże zróżnicowanie w plonowaniu w zależności od rejonu kraju. W niektórych rejonach brak dostatecznej ilości wilgoci spowodował drobnienie wiśni, natomiast w wielu rejonach podczas zbiorów wystąpiły opady deszczu, co znacznie pogorszyło jakość owoców.

Zbiory **czereśni** wyniosły ok. 41,1 tys. t, tj. o 8,1% więcej od produkcji 2011 r. i o 8,1% więcej od średniej z lat 2006 – 2010. Powierzchnia uprawy czereśni była zbliżona do areалу uprawy tego gatunku w 2011 r., a wzrost produkcji był jedynie wynikiem wyższego plonowania. Jednak czereśnie, zwłaszcza odmian późniejszych, były często gorszej jakości z powodu spękania.

Łączna produkcja **brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich** została w 2012 r. oszacowana na 24,8 tys. t, tj. o 7,1% więcej od produkcji roku poprzedniego, przy czym jedynie dla moreli zanotowano spadek plonowania i zbiorów. Było to przede wszystkim wynikiem strat mrozowych, jakim uległy drzewa tego gatunku owoców. Odnotowano natomiast znaczny wzrost zbiorów orzechów włoskich, co może być spowodowane wejściem w okres owocowania nowozałożonych plantacji. Zanotowano jednocześnie, że powierzchnia uprawy orzechów włoskich w 2012 r. uległa dalszemu znacznemu ograniczeniu.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Stan plantacji krzewów owocowych i plantacji jagodowych po zimie 2011/2012 był przeważnie dobry, lecz podobnie jak w przypadku drzew owocowych, zależał od ich położenia. Na ogół jednak nie zanotowano znaczących uszkodzeń. Większe straty zaobserwowano natomiast w przezimowaniu upraw truskawek gruntowych, lecz uszkodzenia te były także zależne od położenia plantacji i bardzo zróżnicowane pomiędzy rejonami kraju. W niektórych rejonach, zwłaszcza południowo-zachodniej i centralnej Polski, straty te były znaczące, a część plantacji została nawet zaorana, na części wypady uzupełniono nowymi sadzonkami.

Kwitnienie krzewów owocowych i plantacji jagodowych było na ogół obfite. Na przeważającym obszarze kraju nie odnotowano też znaczących strat z powodu wiosennych przymrozków, z wyjątkiem niektórych plantacji truskawek.

Warunki wegetacji krzewów owocowych i plantacji jagodowych były przeważnie dobre.

Łączne zbiory **owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** w 2012 r. wyniosły 557,4 tys. t i były o 5,0% wyższe od łącznych zbiorów roku poprzedniego. Zanotowano wzrost produkcji większości gatunków owoców z tej grupy, z wyjątkiem truskawek, których zbiory oszacowano na poziomie o blisko 10% niższym od produkcji z 2011 r.

Tabl. 38. Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w tysiącach ha		2011 = 100
Truskawki ^a	50,5	46,8	92,7
Maliny	27,1	28,4	105,0
Porzeczki	39,9	44,7	112,1
Agrest	3,1	3,1	100,4
Pozostałe ^b	15,3	17,0	111,1
w tym:			
leszczyna	3,5	3,7	105,7

a Łącznie z poziomkami. b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Tabl. 39. Plony owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	z 1 ha w dt		2011 = 100
Truskawki	32,9	32,1	97,6
Maliny	43,6	44,7	102,5
Porzeczki	42,5	43,5	102,4
Agrest	47,1	52,5	111,5
Pozostałe ^a	40,7	40,7	100,0
w tym:			
leszczyna	8,9	11,5	129,2

a Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Powierzchnia uprawy **truskawek i poziomek gruntowych** z uwzględnieniem areálu ich uprawy w ogrodach przydomowych wyniosła 46,8 tys. ha i była o 7,3% mniejsza w porównaniu do 2011 r. Podczas zimy 2011/2012 plantacje truskawek uległy znacznym uszkodzeniom mrozowym z powodu wystąpienia silnych mrozów przy braku okrywy śniegowej (w lutym). Najbardziej ucierpiały odmiany deserowe. Część plantacji została zaorana, wobec czego areál uprawy truskawek uległ ograniczeniu. Ponadto plonowanie truskawek na przeważającym obszarze kraju było słabsze. Poza stratami mrozowymi w niektórych rejonach wystąpiły wiosenne przymrozki, niedobór wilgoci w glebie, natomiast w końcowej fazie zbiorów nadmiar opadów, a w efekcie gnicie owoców. Zdecydowanie lepsze były warunki wegetacji dla truskawek jesiennych. Łączne zbiory **truskawek** w 2012 r. wyniosły ok. 150,2 tys. t i były o 9,6% niższe od niezbyt wysokich zbiorów roku poprzedniego i aż o 18,5% niższe od średniej 2006 – 2010.

Produkcja **malin** w 2012 r. była kolejny rok z rzędu rekordowa i wyniosła blisko 127,1 tys. t, tj. o 7,7% więcej od produkcji roku poprzedniego i aż o około 74% więcej w porównaniu do średniej z lat 2006–2010. Do osiągnięcia tak wysokiej produkcji przyczyniły się sprzyjające warunki owocowania, szczególnie dla odmian powtarzających, których udział w uprawie ma coraz większe znaczenie. Warunki wegetacji dla malin, zwłaszcza jesiennych były w 2012 r. bardzo korzystne, a plonowanie wyjątkowo wysokie (plony były wyższe od bardzo wysokich uzyskanych w roku 2011). W porównaniu do roku poprzedniego nastąpiło także zwiększenie areálu uprawy malin.

Tabl. 40. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012		
	w tysiącach ton				2006- 2010 ^a =100	2011 =100
O g ó ł e m	512,4	526,0	530,7	557,4	108,8	105,0
Truskawki	184,3	153,4	166,2	150,2	81,5	90,4
Maliny	73,0	92,9	118,0	127,1	174,0	107,7
Porzeczki	184,6	196,7	169,6	194,5	105,4	114,7
Agrest	15,2	14,2	14,6	16,3	107,2	111,8
Pozostałe ^b	55,3	68,9	62,3	69,3	125,3	111,3
w tym:						
aronia	42,2	53,0	48,2	51,2	121,2	106,1
borówka wysoka	7,6	9,2	8,6	11,3	147,1	130,9
leszczyna	3,0	2,6	3,1	4,2	138,5	136,1

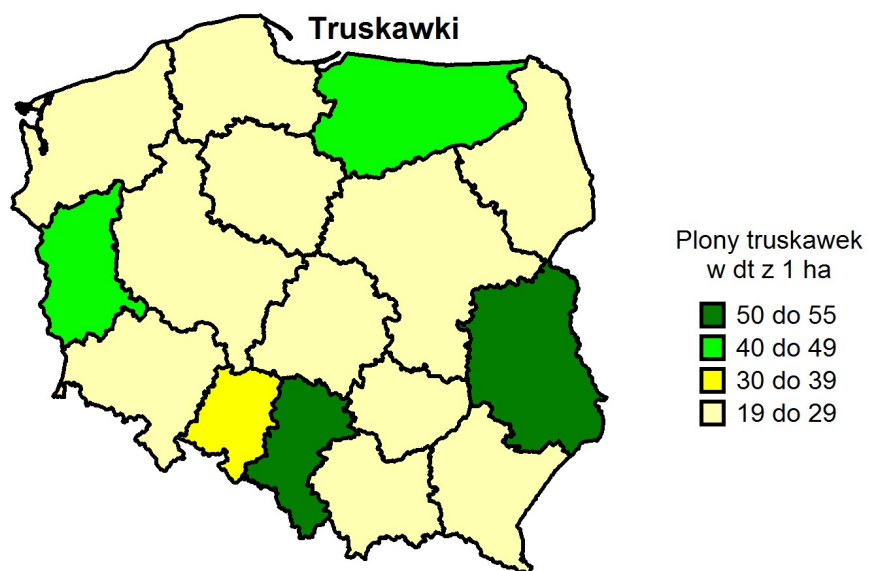
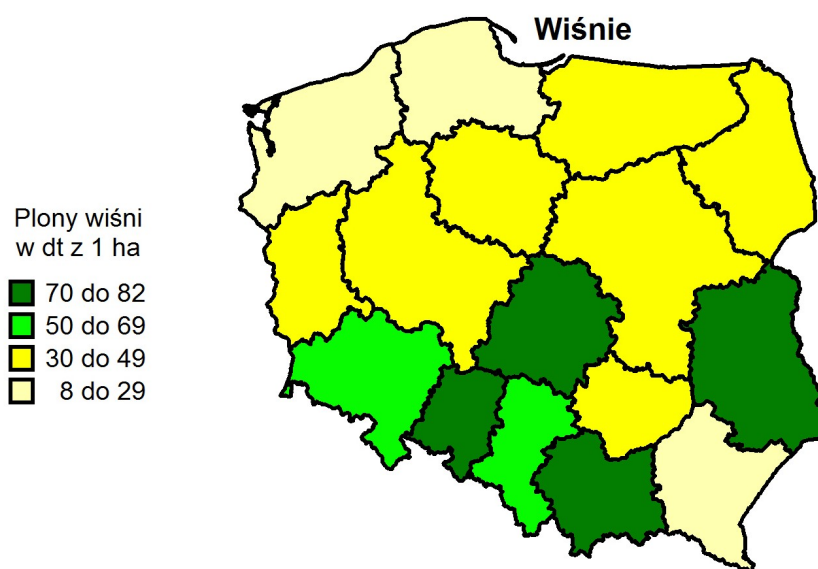
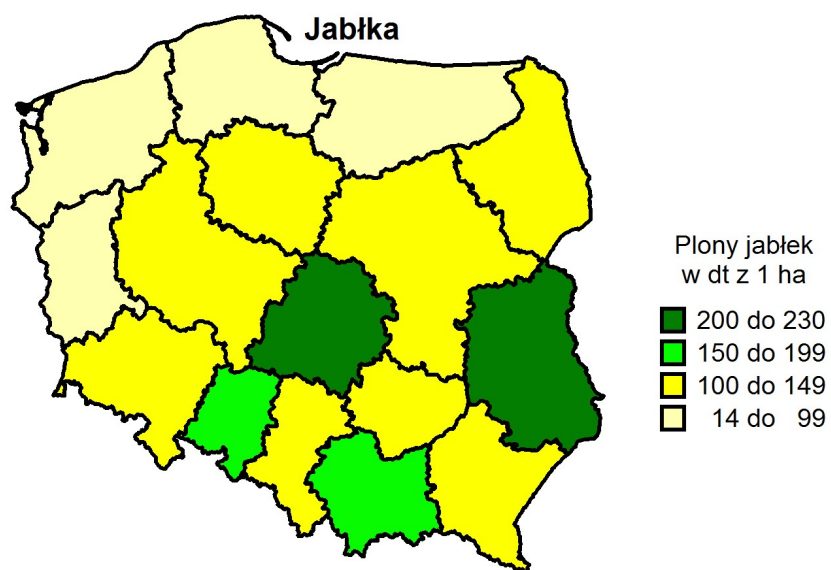
a Przeciętne roczne. b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Łączne zbiory **porzeczek** były o 14,7% wyższe od słabych zbiorów uzyskanych w roku poprzednim i wyniosły blisko 194,5 tys. t (w tym porzeczki czarnych 149,1 tys. t). Jednakże, podobnie jak w 2011 r., odnotowano duże zróżnicowanie w plonowaniu w zależności od rejonu kraju. Dobre plonowanie porzeczki zanotowano w Wielkopolsce, gdzie w poprzednim roku produkcja tych owoców była bardzo słaba oraz na Lubelszczyźnie, gdzie skupia się blisko 40% krajowej powierzchni uprawy tego gatunku. W porównaniu do 2011 r. areał uprawy porzeczki uległ zwiększeniu (w tym znacząco w województwie lubelskim).

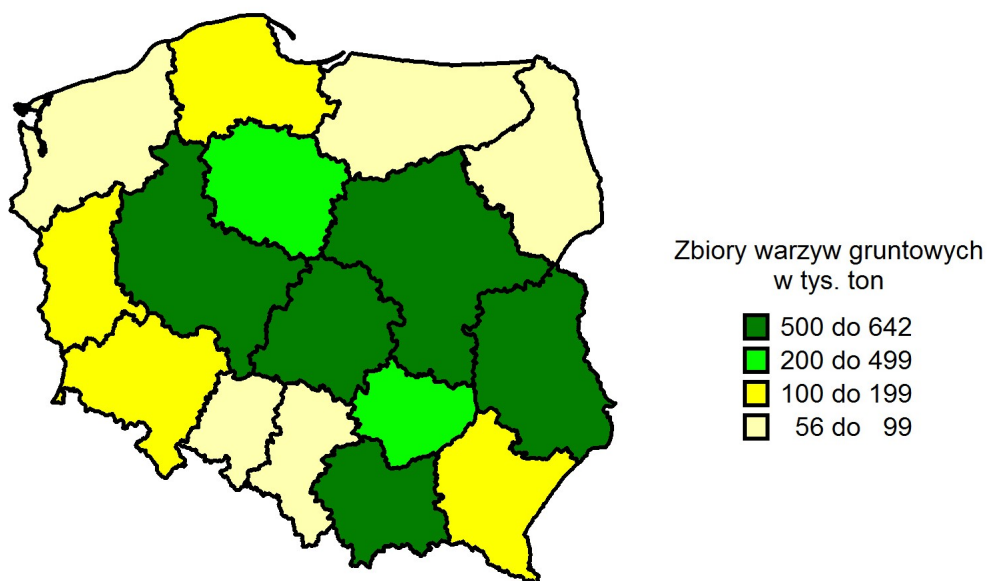
Zbiory **agrestu** w 2012 r. oszacowano na ok. 16,3 tys. t, tj. (o 11,8% więcej niż w roku poprzednim), przy czym plony agrestu były o 11,5% wyższe od uzyskanych w 2011 r., natomiast powierzchnia tylko nieco większa.

Łączne zbiory **pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** wyniosły w 2012 r. ok. 69,3 tys. t, tj. o 11,3% więcej niż w roku poprzednim. Przyczyniło się do tego zwiększenie plonowania i zbiorów borówki wysokiej oraz aronii. Powierzchnia uprawy borówki wysokiej z roku na rok systematycznie wzrasta, a plonowanie tego gatunku w 2012 r. było bardzo dobre.

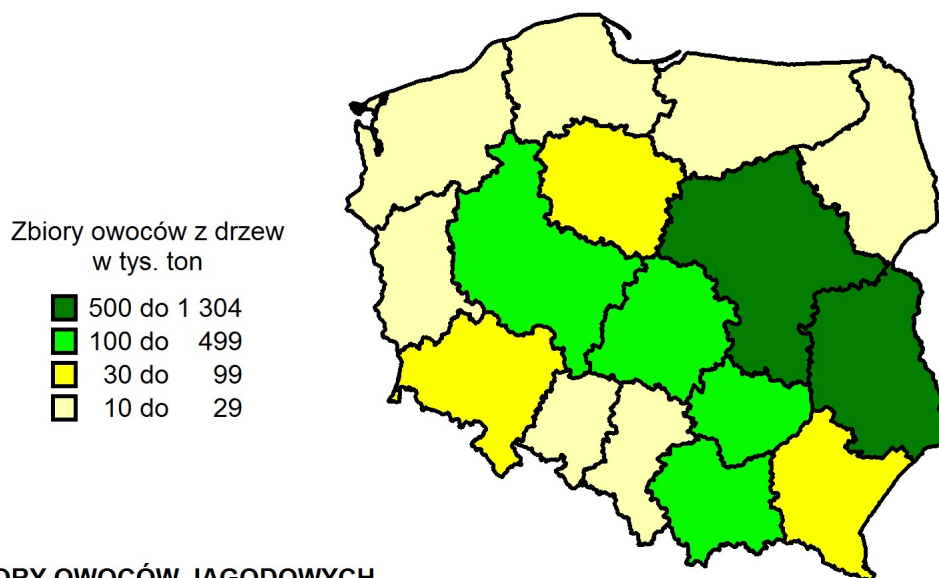
PLONY OWOCÓW

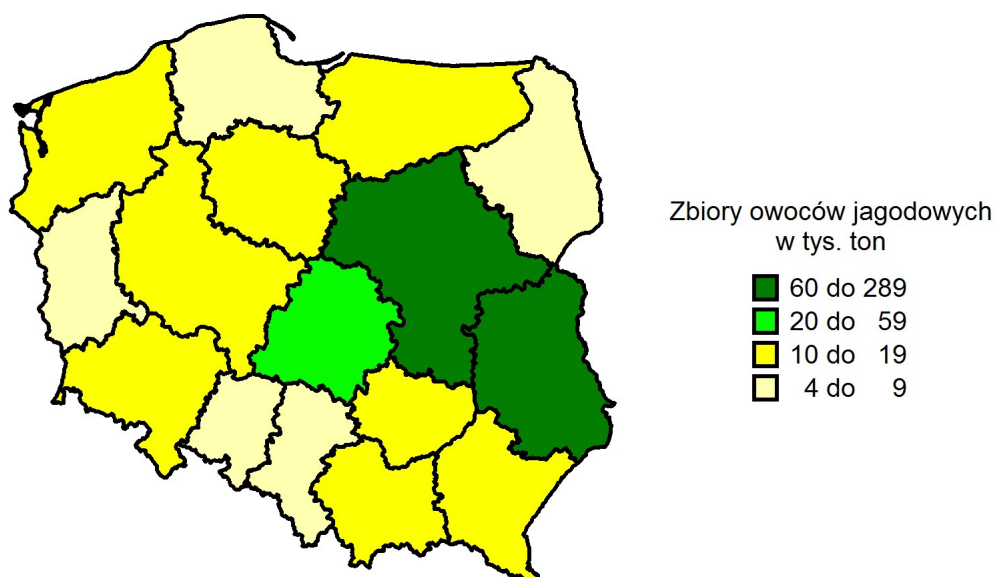
ZBIORY WARZYW GRUNTOWYCH

ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW

ZBIORY OWOCÓW JAGODOWYCH

DZIAŁ II. PRZEBIEG SIEWÓW ORAZ OCENA STANU ZASIEWÓW PRZEPROWADZONA W LISTOPADZIE 2012 r.

Warunki atmosferyczne tegorocznej jesieni były korzystne dla kiełkowania i wzrostu roślin ozimych chociaż we wrześniu były obawy, że brak opadów utrudni wschody i wegetację rzepaku. Październik okazał się jednak miesiącem dość ciepłym i dostatecznie wilgotnym sprawiając, że stan tych roślin poprawił się. Były również dobre warunki wschodów i wegetacji zbóż i poplonów ozimych. Listopad, pomimo obniżenia temperatury, był sprzyjający wegetacji i przygotowaniu roślin do przezimowania.

Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2012 r. – przed wejściem w stan zimowego spoczynku – są właściwie wyrosnięte i dobrze rozkrzewione, a przebieg pogody w listopadzie nie stwarza zagrożenia dla roślin. Istnieje niebezpieczeństwo, że nagły spadek temperatur w okresie wegetacji, bez okrywy śnieżnej może wpłynąć niekorzystnie na przezimowanie roślin.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie wynika, że zbóż ozimych pod zbiory 2013 r. zasiano ponad 4,3 mln ha, tj. o blisko 157 tys. ha mniej niż w roku ubiegłym, w tym:

- pszenicy ozimej zasiano ponad 1,8 mln ha,
- żyta ponad 1,1 mln ha,
- pszenżyta ozimego blisko 1,1 mln ha,
- jęczmienia ozimego 212,4 tys. ha,
- mieszanek zbożowych ozimych 89,2 tys. ha.

Powierzchnię obsianą rzepakiem ozimym szacuje się na około 775,7 tys. ha.

Stan zasiewów zbóż ozimych pod zbiory 2013 r. przed wejściem w stan zimowego spoczynku był lepszy od ubiegłorocznego. Oceniono go na 3,5 – 3,7 stopnia kwalifikacyjnego.

Najwyżej oceniono stan plantacji rzepaku ozimego na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, jęczmienia ozimego i pszenicy ozimej na 3,7 stopnia, a żyta na 3,6 stopnia. Najniżej oceniono stan plantacji mieszanek zbożowych (3,5 stopnia).

W przekroju terytorialnym stan plantacji zbóż ozimych był bardzo zróżnicowany. Oceny stanu poszczególnych gatunków zbóż ozimych wahały się:

- ◆ dla pszenicy od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim do 4,3 w województwie opolskim i 4,0 stopni w województwach: lubelskim i świętokrzyskim,
- ◆ dla żyta od 3,3 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: podkarpackim i wielkopolskim do 4,2 w województwie śląskim,

- ◆ dla jęczmienia od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: mazowieckim i wielkopolskim do 4,2 w województwie opolskim,
- ◆ dla pszenżyta od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim do 4,1 w województwie opolskim i 4,0 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: lubelskim i świętokrzyskim,
- ◆ dla mieszanek zbożowych od 3,2 stopnia kwalifikacyjnego w województwie wielkopolskim do 4,3 w województwie śląskim.

Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego. Oceny plantacji wahały się od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim, 3,6 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: lubelskim i wielkopolskim do 4,3 w województwie łódzkim.

W optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano około 84,7% powierzchni pszenicy ozimej (w 2011 r. – 79,2%), około 75,0% powierzchni żyta (w 2011 r. – 78,9%), około 86,7% powierzchni jęczmienia ozimego (w 2011 r. – 90,7%), około 76,4% powierzchni pszenżyta ozimego (w 2011 r. – 78,2%), około 68,6% powierzchni ozimych mieszanek zbożowych (w 2011 r. – 76,9%) i około 84,5% powierzchni rzepaku ozimego (w 2011 r. – 79,7%).

Największy udział zasiewów **pszenicy ozimej** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim 96,9% i opolskim 95,0%, a najmniejszy w województwach: mazowieckim 30,0% i świętokrzyskim 48,9%.

Największy udział zasiewów **żyta** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: opolskim 100,0% i dolnośląskim 95,3%, a najmniejszy w województwach: mazowieckim 35,0% i świętokrzyskim 49,5%.

W województwach: opolskim i kujawsko-pomorskim wszystkie zasiewy **jęczmienia ozimego** pod zbiory w 2013 roku wykonano w optymalnym terminie agrotechnicznym, zaś w województwie mazowieckim w optymalnym terminie zasiano jedynie 35,0% areалу uprawy jęczmienia ozimego.

Tabl. 41. Ocena stanu zasiewów ozimin w listopadzie

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
1991-1995 ^{b)}	3,5	3,5	3,5	3,5	•	3,4
1996-2000 ^{b)}	3,5	3,6	3,5	3,5	•	3,4
2001	3,6	3,5	3,5	3,5	•	3,5
2002	3,5	3,4	3,4	3,5	•	3,4
2003	3,6	3,7	3,6	3,6	•	3,6
2004	3,7	3,6	3,6	3,7	•	3,7
2005	3,3	3,3	3,2	3,3	3,2	3,2
2006	3,7	3,5	3,6	3,6	3,4	3,7
2007	3,7	3,6	3,7	3,6	3,5	3,7
2008	3,8	3,7	3,8	3,6	3,6	3,9
2009	3,6	3,6	3,7	3,6	3,6	3,8
2010	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4
2011	3,5	3,4	3,6	3,5	3,4	3,8
2012	3,7	3,6	3,7	3,6	3,5	3,8

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" – dobry, "3" – dostateczny, "2" – słaby, "1" – zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Największy udział zasiewów **pszenżyta ozimego** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim (98,1 %), a najmniejszy w województwach: mazowieckim (28,0%) i świętokrzyskim (38,0%).

Największy udział zasiewów **ozimych mieszanek zbożowych** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, śląskim i zachodniopomorskim (100,0%), a najmniejszy w województwach: mazowieckim (25,0%) i świętokrzyskim (38,5%).

Tabl. 42. Struktura zasiewów powierzchni obsianej w optymalnym terminie agrotechnicznym według województw

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w % powierzchni zasianej					
POLSKA	84,7	75	86,7	76,4	68,6	84,5
Dolnośląskie	90,0	95,3	94,7	95,0	96,0	95,7
Kujawsko-pomorskie	96,9	95,0	100,0	98,1	100,0	100,0
Lubelskie	85,0	90,0	94,7	85,0	92,0	80,5
Lubuskie	84,2	93,6	79,8	88,3	93,9	85,6
Łódzkie	94,1	92,3	96,2	91,7	94,1	97,4
Małopolskie	85,0	89,6	90,6	85,7	90,0	97,8
Mazowieckie	30,0	35,0	35,0	28,0	25,0	70,0
Opolskie	95,0	100,0	100,0	63,5	100,0	100,0
Podkarpackie	90,0	85,0	90,0	80,0	80,0	90,0
Podlaskie	85,0	80,0	95,0	70,0	90,0	65,0
Pomorskie	86,0	87,0	90,0	92,0	85,0	66,0
Śląskie	87,2	93,7	90,2	88,6	100,0	90,6
Świętokrzyskie	48,9	49,5	50,0	38,0	38,5	82,0
Warmińsko-mazurskie	81,8	80,0	90,3	81,7	80,0	83,6
Wielkopolskie	85,0	60,0	90,0	80,0	60,0	55,0
Zachodniopomorskie	93,6	91,3	84,1	93,3	100,0	96,7

Największy udział zasiewów **rzepaku i rzepiku ozimego** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim i opolskim (100,0%), a najmniejszy w województwach: wielkopolskim (55,0%) i podlaskim (65,0%).

Największy udział zasiewów **upraw ozimych** przeprowadzonych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w południowo-zachodnim regionie kraju: 92,0% zasiewów zbóż i 97,1% powierzchni obsianej rzepakiem i rzepikiem.

X
X X

Rośliny w stan zimowego spoczynku, jesienią 2012 r. weszły prawidłowo lub rejonami nawet nadmiernie wyrośnięte i rozkrzewione.

Według dotychczasowych ocen rzeczoznawców terenowych GUS w kraju nie wystąpiły na ogół straty mrozowe w uprawach zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego. Zaleganie okrywy śnieżnej po intensywnych opadach występujących na przełomie marca i kwietnia spowodowało znaczne, nawet blisko miesięczne opóźnienie rozpoczęcia prac polowych. Niskie temperatury w marcu i w I dekadzie kwietnia spowodowały, że uprawy ozime oraz drzewa i krzewy owocowe nadal znajdowały się w fazie zimowego spoczynku. Po okresie częściowego zaniku okrywy śnieżnej w marcu i pojawieniu się intensywnych opadów śniegu powodujących w kwietniu ponowne zaleganie grubej okrywy śnieżnej obserwowano gnicie roślin pod śniegiem. Na powierzchni śniegu na skutek dużych amplitud temperatury – dodatnich temperatur w dzień i ujemnych w nocy tworzyła się warstwa lodu, co nieco zaszkodziło zimującym uprawom. Wznowienie wegetacji na obszarze całego kraju nastąpiło w II dekadzie kwietnia, a najwcześniej w zachodniej części kraju. Rozpoczęcie prac polowych na wielu polach uniemożliwiało nadmierne uwilgotnienie gleby. Najwcześniej, bo na początku II dekady kwietnia do rozpoczęcia wiosennych prac polowych i siewów zbóż jarych przystąpiono w całym pasie zachodnich województw Polski. W związku ze znacznym opóźnieniem wegetacji i siewów zbóż zmianom może ulec struktura zasiewów. Zwiększyć się może powierzchnia uprawy kukurydzy oraz jęczmienia jarego, zaś zmniejszyć powierzchnia uprawy owsa i pszenicy jarej, dla których optymalne terminy siewów przypadają najwcześniej. Opóźnione siewy zbóż jarych mogą także wpłynąć na słabsze rozkrzewienie roślin, co może spowodować ich niższe plonowanie. Późne rozpoczęcie prac polowych spowodowało, że zasilenie roślin nawozami uległo opóźnieniu. Na polach jednocześnie w dużym nasileniu pojawiają się szkodniki i choroby (na rzepaku – chowacze: brukiwnik, czterozębny i podobnik oraz kiła kapuściana). Decydujący dla plonowania będzie przebieg warunków atmosferycznych podczas dalszej wegetacji.

DZIAŁ III. TABLICE

TABL. 1/43/. PRODUKCJA ZBÓŻ, OLEISTYCH I BURAKÓW CUKROWYCH WEDŁUG SEKTORÓW

Wyszczególnienie	Lata ^a	Powierzchnia w tys. ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w tys. ton
ZBOŻA				
Ogółem	(2006-2010)	8310,6	32,2	26727,6
	2011	7803,0	34,3	26767,4
	2012	7704,3	37,0	28543,8
Sektor prywatny	(2006-2010)	8214,4	31,9	26236,8
	2011	7709,4	34,1	26259,9
	2012	7609,8	36,8	27974,7
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	6045,0	32,2	19470,6
	2011	7110,8	32,7	23258,1
	2012	7010,4	35,2	24670,1
Sektor publiczny	(2006-2010)	96,2	51,0	490,8
	2011	93,6	54,2	507,4
	2012	94,6	60,2	569,1
OLEISTE				
Ogółem	(2006-2010)	818,8	26,3	2154,7
	2011	850,7	22,2	1888,2
	2012	742,7	25,5	1896,1
Sektor prywatny	(2006-2010)	785,6	26,1	2049,7
	2011	821,9	22,1	1816,9
	2012	720,1	25,4	1827,0
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	474,0	24,9	1180,1
	2011	626,6	22,1	1387,2
	2012	538,9	23,5	1268,7
Sektor publiczny	(2006-2010)	33,3	31,6	105,1
	2011	28,8	24,7	71,3
	2012	22,6	30,6	69,1
BURAKI CUKROWE				
Ogółem	(2006-2010)	220,7	487	10738,7
	2011	203,5	574	11674,2
	2012	212,0	582	12349,5
Sektor prywatny	(2006-2010)	213,3	487	10374,1
	2011	195,7	572	11204,5
	2012	204,2	581	11864,3
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	137,2	495	6793,1
	2011	164,1	575	9440,4
	2012	172,5	583	10062,1
Sektor publiczny	(2006-2010)	7,4	492	364,5
	2011	7,8	602	469,7
	2012	7,8	623	485,2

a w latach 2006-2010 - średnia wieloletnia

**TABL. 2/44/. PRODUKCJA ZIEMNIAKÓW, KUKURYDZY NA ZIELONKĘ I Z TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH
WEDŁUG SEKTORÓW**

Wyszczególnienie	Lata ^a	Powierzchnia w tys. ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w tys. ton
ZIEMNIAKI				
Ogółem	(2006-2010)	524,9	188	9877,2
	2011	406,4	230	9361,8
	2012	373,0	242	9041,3
Sektor prywatny	(2006-2010)	522,7	188	9821,1
	2011	404,7	230	9310,5
	2012	371,6	242	8998,6
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	393,8	196	7726,6
	2011	393,0	226	8866,7
	2012	359,4	238	8549,8
Sektor publiczny	(2006-2010)	2,1	264	56,1
	2011	1,7	299	51,3
	2012	1,4	297	42,7
KUKURYDZA NA ZIELONKĘ				
Ogółem	(2006-2010)	390,9	421	16450,8
	2011	425,9	496	21117,2
	2012	507,6	499	25352,1
Sektor prywatny	(2006-2010)	373,8	424	15842,7
	2011	410,6	500	20515,7
	2012	493,2	502	24741,1
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	325,4	437	14226,9
	2011	363,0	516	18727,4
	2012	442,2	515	22791,7
Sektor publiczny	(2006-2010)	17,1	356	608,2
	2011	15,4	392	601,4
	2012	14,4	423	611,0
TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE				
Ogółem	(2006-2010)	3226,9	44,5	14373,8
	2011	3291,0	47,7	15697,3
	2012	3206,5	49,0	15698,0
Sektor prywatny	(2006-2010)	3126,8	45,6	14267,1
	2011	3217,2	48,5	15612,1
	2012	3151,0	50,0	15615,9
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	(2006-2010)	3002,8	46,4	13920,2
	2011	3115,8	49,4	15398,2
	2012	3051,2	50,3	15352,9
Sektor publiczny	(2006-2010)	100,1	11,0	106,7
	2011	73,8	11,5	85,2
	2012	55,5	14,8	82,1

a w latach 2006-2010 - średnia wieloletnia

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH
A. OGÓŁEM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Zboża	7 704 322	37,0	285 438 436	98,7	107,9	106,6
Zboża podstawowe z mieszankami	7 063 781	34,6	244 126 389	95,8	105,2	100,6
Zboża podstawowe	5 785 450	35,4	204 930 863	93,7	104,7	98,1
Pszenica ogółem	2 077 206	41,4	86 075 939	92,0	100,2	92,2
ozima	1 372 956	43,3	59 497 677	71,1	101,2	71,9
jara	704 250	37,7	26 578 262	215,1	115,6	249,1
Żyto	1 042 046	27,7	28 881 367	96,0	115,4	111,1
Jęczmień ogółem	1 160 598	36,0	41 802 333	114,0	110,1	125,7
ozimy	152 116	38,5	5 856 200	66,2	102,7	67,9
jary	1 008 483	35,6	35 946 133	128,0	113,7	145,9
Owies	513 802	28,6	14 678 978	94,1	113,0	106,2
Pszenżyto ogółem	991 797	33,8	33 492 246	78,1	101,2	79,1
ozime	819 987	34,2	28 076 822	70,9	100,9	71,5
jare	171 810	31,5	5 415 424	152,4	114,5	174,5
Mieszanki zbożowe ogółem	1 278 331	30,7	39 195 526	106,6	109,3	116,2
ozime	87 632	31,3	2 744 980	103,8	101,6	105,7
jare	1 190 699	30,6	36 450 546	106,8	109,7	117,1
Gryka	71 016	13,3	944 206	93,7	108,1	101,5
Proso	22 301	14,9	331 456	185,0	112,0	206,2
Pozostałe zbożowe	3 420	22,8	77 879	67,7	106,5	72,0
Kukurydza na ziarno	543 805	73,5	39 958 506	163,1	102,4	167,0
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	34 517	24,7	852 109	92,2	110,3	101,7
w tym:						
groch	15 441	29,1	449 778	108,1	112,8	121,9
fasola	13 478	21,7	292 525	76,8	109,0	83,8
bób	2 783	25,4	70 719	111,3	101,6	113,1
Ziemniaki	373 003	242	90 412 532	91,8	105,2	96,6
Buraki cukrowe	212 018	582	123 495 458	104,2	101,4	105,8
Oleiste (na ziarno)	742 714	25,5	18 961 231	87,3	114,9	100,4
Rzepak i rzepik ogółem	720 308	25,9	18 655 983	86,8	115,6	100,2
ozimy	635 252	26,6	16 895 777	81,7	116,7	95,5
jary	85 056	20,7	1 760 206	161,2	118,3	190,2
Inne oleiste	22 406	13,6	305 248	109,0	106,3	115,7
mak,gorczyca i inne	17 062	12,7	217 294	110,8	106,7	118,9
słonecznik na ziarno	3 255	17,6	57 333	117,3	94,1	110,7
len oleisty	1 234	13,0	16 020	57,1	107,4	61,3
soja	855	17,1	14 601	411,1	107,5	440,7

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
A. OGÓŁEM (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Len włóknisty	640	19,9	12 756	75,5	94,8	71,8
Konopie	95	22,4	2 132	114,5	62,0	71,2
Tytoń	15 000	23,6	353 380	94,4	108,8	102,6
Chmiel	1 633	13,5	22 055	99,4	86,0	85,5
Cykoria	1 815	271,0	491 865	129,9	108,0	140,5
Zioła, przyprawy	14 544	14,3	208 521	100,0	107,5	107,7
Wiklina	3 524	82,3	289 894	87,7	94,8	83,2
Okopowe pastewne w tym:	18 595	432	8 039 232	80,4	94,3	75,8
buraki pastewne	13 536	465	6 292 303	79,4	96,5	76,6
Strączkowe pastewne (ziarno)	170 598	23,2	3 951 941	142,9	110,0	157,2
peluszka	14 878	19,5	289 922	203,6	104,3	211,9
wyka	3 650	14,4	52 563	131,2	100,0	131,1
bobik	9 744	25,5	248 533	133,8	104,1	139,2
łubin słodki	49 221	15,8	777 992	93,7	105,3	99,0
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	93 105	27,7	2 582 931	188,1	100,0	188,2
Łubin gorzki (ziarno)	6 306	14,9	93 908	104,5	110,4	115,4
Strączkowe pastewne (zielonka)	15 933	178	2 828 479	88,7	98,3	87,0
peluszka	2 704	193	523 063	89,1	105,5	93,9
wyka	1 485	188	278 767	78,7	102,9	81,0
bobik	530	181	96 080	79,7	94,3	75,3
łubin słodki	3 524	176	620 782	93,2	101,1	94,4
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	7 689	170	1 309 787	89,5	93,4	83,7
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	34 424	5,9	203 113	172,0	98,3	169,9
koniczyna	4 843	4,4	21 447	152,4	110,0	166,7
lucerna	1 348	4,4	5 949	146,0	97,8	143,0
esparceta	115	7,3	844	221,2	115,9	256,5
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	5 235	7,2	37 552	254,4	107,5	272,7
trawy polowe	15 764	6,0	94 697	145,9	89,6	130,8
inne pastewne	7 119	6,0	42 624	237,7	111,1	265,4
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	370 463	249	92 376 843	91,2	104,6	95,6
koniczyna	64 801	266	17 229 133	85,9	102,3	87,9
lucerna	34 890	304	10 590 858	100,9	103,8	104,5
esparceta	1 223	194	237 872	77,2	102,6	79,4
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	26 469	181	4 790 748	76,1	107,1	81,5
trawy polowe	201 471	252	50 727 998	99,0	106,3	105,3
inne pastewne	41 610	211	8 800 234	73,7	95,0	70,3

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
A. OGÓŁEM (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Kukurydza na zielonkę	507 594	499	253 520 820	119,2	100,6	120,1
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 206 463	49,0	156 979 869	97,4	102,7	100,0
łąki trwałe	2 521 347	51,9	130 824 695	97,4	102,8	100,0
pastwiska trwałe	685 116	38,2	26 155 174	97,6	102,7	100,1
Słoma zbóż podst. z mieszkankami	7 063 781	33,2	234 626 115	95,8	95,1	91,1
Słoma strączkowych	x	x	4 742 331	x	x	157,2
Plewy motylkowych	x	x	406 226	x	x	169,9
Liście okopowych	x	x	60 409 559	x	x	101,0
Wysłodki buraczane	x	x	57 997 786	x	x	102,5
Poplony i wsiewki	73 152	126	9 180 342	93,7	104,0	97,1
Rośliny jednoroczne przeznaczone na cele energetyczne	23 621	x	x	87,4	x	x
w tym					x	x
zboża	10 423	31,2	324 798	112,2	x	x
kukurydza ogółem	8 199	116,5	955 493	126,5	x	x
buraki cukrowe	819	305	249 997	71,5	x	x
rzepak i rzepik	3 709	11,7	43 456	38,4	x	x
Rośliny wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	5 157	x	x	124,8	x	x
w tym						
ślazowiec pensylwański	362	160,5	58 100	wielokrotnie	x	x
miskant olbrzymi	3 329	58,3	193 959	131,6	x	x
topinambur	90	87	7 814	750,0	x	x
mozga trzcinowata	282	50	14 201	111,5	x	x
Zielone nawozy	49 856	x	x	122,2	x	x
Strączkowe pastewne na przyoranie	15 185	x	x	137,7	x	x
peluszka	1 939	x	x	118,6	x	x
wyka	1 512	x	x	160,9	x	x
bobik	1 089	x	x	110,9	x	x
łubin słodki	4 366	x	x	116,2	x	x
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	6 278	x	x	169,0	x	x
Motylkowe pastewne na przyoranie	22 074	x	x	106,4	x	x
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	5 731	x	x	97,4	x	x
trawy polowe	4 301	x	x	165,7	x	x
inne pastewne	12 042	x	x	98,1	x	x
Łubin gorzki na przyoranie	12 598	x	x	139,6	x	x

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
B. SEKTOR PRYWATNY

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Zboża	7 609 760	36,8	279 747 105	98,7	107,9	106,5
Zboża podstawowe z mieszankami	6 991 082	34,4	240 424 551	95,8	105,2	100,8
Zboża podstawowe	5 713 768	35,2	201 254 507	93,7	104,8	98,2
Pszenica ogółem	2 041 883	41,2	84 108 318	92,3	100,5	92,8
ozima	1 350 911	43,1	58 219 753	71,5	101,7	72,7
jara	690 972	37,5	25 888 565	213,7	115,4	246,6
Żyto	1 035 975	27,6	28 619 065	96,0	115,5	110,8
Jęczmień ogółem	1 143 179	35,8	40 932 771	113,7	109,8	125,0
ozimy	149 252	38,2	5 708 710	66,1	102,1	67,6
jary	993 927	35,4	35 224 061	127,5	113,5	144,9
Owies	508 900	28,5	14 483 820	93,9	112,6	105,7
Pszenżyto ogółem	983 830	33,7	33 110 533	78,1	101,2	78,9
ozime	813 362	34,1	27 755 157	70,8	100,6	71,4
jare	170 467	31,4	5 355 376	152,3	114,2	173,8
Mieszanki zbożowe ogółem	1 277 314	30,7	39 170 044	106,6	109,3	116,2
ozime	87 489	31,3	2 741 841	103,8	101,6	105,7
jare	1 189 825	30,6	36 428 203	106,8	109,7	117,1
Gryka	70 731	13,3	942 711	93,7	108,1	101,6
Proso	22 099	14,9	329 344	185,3	111,2	206,0
Pozostałe zbożowe	3 416	22,8	77 773	67,7	106,5	72,1
Kukurydza na ziarno	522 433	72,7	37 972 726	163,4	102,0	166,7
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne) w tym:	34 001	24,5	831 697	91,9	109,9	100,8
groch	14 970	28,8	431 330	107,1	112,1	120,1
fasola	13 448	21,6	290 802	77,0	108,5	83,8
bób	2 783	25,4	70 719	112,8	101,2	114,3
Ziemniaki	371 566	242	89 985 604	91,8	105,2	96,6
Buraki cukrowe	204 232	581	118 643 143	104,4	101,6	105,9
Oleiste (na ziarno)	720 149	25,4	18 269 834	87,6	114,9	100,6
Rzepak i rzepik ogółem	698 208	25,7	17 970 052	87,1	115,2	100,3
ozimy	615 650	26,4	16 268 215	82,0	116,3	95,6
jary	82 558	20,6	1 701 837	161,9	117,0	189,2
Inne oleiste	21 941	13,7	299 782	108,8	106,2	115,3
mak,gorczyca i inne	16 686	12,8	213 440	111,0	107,6	119,3
słonecznik na ziarno	3 253	17,6	57 302	117,2	94,1	110,6
len oleisty	1 228	13,0	15 966	56,9	107,4	61,2
soja	774	16,9	13 074	390,9	105,6	413,1

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
B. SEKTOR PRYWATNY (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Len włóknisty	628	20,2	12 698	75,2	95,3	71,6
Konopie	88	19,5	1 717	120,5	60,7	73,4
Tytoń	14 999	23,6	353 379	94,4	108,8	102,6
Chmiel	1 594	13,6	21 612	99,4	86,1	85,5
Cykoria	1 815	271,0	491 865	129,8	108,2	140,5
Zioła, przyprawy	14 542	14,3	208 512	100,0	107,5	107,7
Wiklina	3 512	82,2	288 735	87,7	94,7	83,0
Okopowe pastewne w tym:	18 402	436	8 020 983	80,2	94,6	75,8
buraki pastewne	13 528	465	6 290 608	79,5	96,5	76,6
Strączkowe pastewne (ziarno)	168 633	23,2	3 913 679	143,7	110,0	157,9
peluszka	14 514	19,4	282 136	210,3	103,7	218,7
wyka	3 636	14,4	52 448	130,7	100,0	130,8
bobik	9 561	25,4	242 437	135,6	105,0	142,4
łubin słodki	48 806	15,8	772 711	94,3	105,3	99,5
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	92 115	27,8	2 563 947	188,5	99,6	188,1
Łubin gorzki (ziarno)	6 194	14,9	92 311	102,8	110,4	113,6
Strączkowe pastewne (zielonka)	15 691	179	2 814 161	88,8	98,9	88,1
peluszka	2 704	193	523 063	89,1	105,5	93,9
wyka	1 485	188	278 767	79,1	102,8	81,4
bobik	530	181	96 080	79,7	94,3	75,3
łubin słodki	3 419	180	615 349	91,0	102,9	93,6
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	7 552	172	1 300 902	90,5	95,0	86,3
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	33 596	5,9	197 359	175,4	96,7	167,8
koniczyna	4 798	4,4	21 121	153,9	107,3	167,2
lucerna	1 079	4,3	4 687	122,8	93,5	117,0
esparceta	115	7,3	844	221,2	115,9	256,5
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	5 151	7,0	36 261	252,0	104,5	266,3
trawy polowe	15 556	6,0	92 724	151,1	85,7	129,6
inne pastewne	6 899	6,0	41 722	249,8	107,1	269,2
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	362 273	249	90 243 614	91,0	105,1	95,6
koniczyna	64 689	266	17 199 875	86,1	102,7	88,3
lucerna	31 099	299	9 289 154	100,2	102,4	102,6
esparceta	1 223	194	237 872	77,2	102,6	79,4
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	25 903	179	4 638 476	75,9	107,2	81,2
trawy polowe	199 582	252	50 368 432	99,1	106,3	105,6
inne pastewne	39 778	214	8 509 805	72,7	96,4	70,0

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
B. SEKTOR PRYWATNY (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Kukurydza na zielonkę	493 157	502	247 411 247	120,1	100,4	120,6
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 151 002	50,0	156 158 618	97,9	103,1	100,0
łąki trwałe	2 484 445	52,4	130 190 442	97,7	102,3	100,0
pastwiska trwałe	666 557	39,0	25 968 176	98,8	101,6	100,2
Słoma zbóż podst. z mieszkankami	6 991 082	33,1	231 403 570	95,8	95,4	91,3
Słoma strączkowych	x	x	4 696 417	x	x	157,9
Plewy motylkowych	x	x	394 718	x	x	167,8
Liście okopowych	x	x	57 977 847	x	x	100,9
Wysłodki buraczane	x	x	55 571 550	x	x	102,4
Poplony i wsiewki	73 094	126	9 169 829	93,8	103,7	97,1
Rośliny jednoroczne przeznaczone na cele energetyczne w tym	21 580	x	x	85,6	x	x
zboża	9 116	35,4	322 594	110,5	x	x
kukurydza ogółem	7 641	114,1	871 646	128,4	x	x
buraki cukrowe	819	305	249 997	71,5	x	x
rzepak i rzepik	3 537	12,3	43 456	37,6	x	x
Rośliny wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne w tym	4 457	x	x	116,1	x	x
ślazowiec pensylwański	361	160,9	58 090	wielokrotnie	x	x
miskant olbrzymi	2 750	64,4	177 218	119,8	x	x
topinambur	90	87	7 814	818,2	x	x
mozga trzcinowata	262	50	13 197	103,6	x	x
Zielone nawozy	49 366	x	x	122,8	x	x
Strączkowe pastewne na przyoranie	15 091	x	x	137,8	x	x
peluszka	1 939	x	x	118,6	x	x
wyka	1 512	x	x	160,9	x	x
bobik	1 089	x	x	110,9	x	x
łubin słodki	4 366	x	x	116,2	x	x
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	6 185	x	x	170,2	x	x
Motylkowe pastewne na przyoranie seradela i pozostałe motylkowe pastewne	21 680	x	x	107,1	x	x
trawy polowe	5 731	x	x	97,8	x	x
inne pastewne	4 292	x	x	165,7	x	x
inne pastewne	11 658	x	x	98,8	x	x
Łubin gorzki na przyoranie	12 595	x	x	139,7	x	x

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
C. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Zboża	7 010 422	35,2	246 701 366	98,6	107,6	106,1
Zboża podstawowe z mieszankami	6 505 749	33,2	216 251 196	95,9	104,7	100,6
Zboża podstawowe	5 235 773	33,9	177 342 437	93,7	104,3	97,7
Pszenica ogółem	1 777 911	39,1	69 598 173	93,1	100,5	93,7
ozima	1 158 350	40,8	47 312 401	72,2	101,5	73,2
jara	619 561	36,0	22 285 772	204,1	112,5	229,7
Żyto	986 102	26,9	26 560 208	95,2	113,5	108,2
Jęczmień ogółem	1 041 435	34,8	36 269 525	113,7	108,8	123,9
ozimy	123 769	36,1	4 463 253	65,1	98,4	64,0
jary	917 666	34,7	31 806 272	126,4	113,0	142,6
Owies	494 121	28,3	13 996 325	94,0	111,9	105,2
Pszennyto ogółem	936 204	33,0	30 918 206	77,7	99,4	77,3
ozime	770 829	33,4	25 755 974	70,2	98,8	69,5
jare	165 375	31,2	5 162 232	154,2	113,9	175,7
Mieszanki zbożowe ogółem	1 269 976	30,6	38 908 759	106,3	108,9	115,8
ozime	85 324	31,1	2 657 404	102,3	101,0	103,5
jare	1 184 652	30,6	36 251 355	106,6	109,7	116,8
Gryka	67 546	13,5	914 715	94,5	108,9	102,9
Proso	20 186	15,4	310 988	197,7	110,0	217,0
Pozostałe zbożowe	3 347	22,7	76 033	72,9	107,1	77,9
Kukurydza na ziarno	413 594	70,5	29 148 434	172,5	103,1	177,6
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	31 148	23,1	718 922	89,3	107,9	96,3
w tym:						
groch	12 760	26,1	333 459	103,6	109,7	113,8
fasola	13 354	21,5	287 315	76,7	108,0	83,0
bób	2 747	25,5	69 948	111,3	101,6	113,1
Ziemniaki	359 414	238	85 498 278	91,4	105,3	96,4
Buraki cukrowe	172 482	583	100 621 163	105,1	101,4	106,6
Oleiste (na ziarno)	538 918	23,5	12 687 422	86,0	106,3	91,5
Rzepak i rzepik ogółem	519 444	23,9	12 423 082	85,3	106,7	91,0
ozimy	453 401	24,5	11 102 080	79,0	107,9	85,3
jary	66 043	20,0	1 321 002	187,3	111,7	209,6
Inne oleiste	19 474	13,6	264 340	110,1	107,9	118,4
mak,gorczyca i inne	15 751	12,9	203 799	112,7	106,6	120,7
słonecznik na ziarno	2 058	18,0	36 961	104,1	108,4	112,4
len oleisty	1 075	11,9	12 815	67,6	98,3	66,5
soja	590	18,2	10 765	415,5	119,0	494,7

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
C. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Len włóknisty	628	20,2	12 698	75,2	95,3	71,6
Konopie	88	19,5	1 717	120,5	60,7	73,4
Tytoń	14 988	23,6	353 179	94,4	108,8	102,7
Chmiel	1 506	13,7	20 569	101,1	86,2	86,9
Cykoria	1 628	293,2	477 256	125,3	118,9	149,0
Zioła, przyprawy	14 361	14,3	205 646	99,3	106,7	106,5
Wiklina	3 472	82,3	285 790	87,4	94,8	82,8
Okopowe pastewne w tym:	18 271	437	7 986 659	80,0	94,4	75,5
buraki pastewne	13 448	467	6 276 335	79,3	96,5	76,5
Strączkowe pastewne (ziarno)	160 758	23,4	3 759 345	146,3	108,3	158,7
peluszka	13 736	19,4	266 481	218,2	104,3	227,7
wyka	3 597	14,5	52 033	134,8	97,3	131,0
bobik	8 727	25,8	225 505	137,8	103,6	143,2
łubin słodki	46 142	16,0	736 610	95,2	104,6	99,1
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	88 556	28,0	2 478 716	191,8	98,6	188,9
Łubin gorzki (ziarno)	6 086	15,0	91 425	103,1	111,9	115,3
Strączkowe pastewne (zielonka)	14 693	187	2 742 231	92,9	101,6	94,4
peluszka	2 634	195	513 183	87,5	106,0	92,4
wyka	1 485	188	278 767	79,1	102,8	81,4
bobik	470	200	94 080	70,7	104,2	73,7
łubin słodki	3 417	180	615 253	91,1	102,9	93,6
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	6 687	186	1 240 948	102,8	98,9	101,5
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	30 176	5,7	170 899	181,5	89,1	160,8
koniczyna	4 622	4,6	21 097	171,2	107,0	180,7
lucerna	1 014	4,3	4 382	122,9	91,5	112,3
esparceta	115	7,3	844	221,2	115,9	256,5
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	4 403	6,5	28 624	237,9	101,6	242,9
trawy polowe	14 171	6,0	84 434	162,6	81,1	131,0
inne pastewne	5 851	5,4	31 518	235,9	94,7	222,8
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	331 473	253	83 852 135	90,3	104,1	94,0
koniczyna	63 048	268	16 865 972	87,6	101,5	88,9
lucerna	24 349	306	7 452 542	97,8	101,0	98,9
esparceta	1 148	200	230 162	78,5	104,7	82,4
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	21 172	181	3 831 597	72,3	103,4	74,9
trawy polowe	186 252	256	47 651 712	98,6	105,8	104,3
inne pastewne	35 504	220	7 820 150	70,1	96,1	67,4

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
C. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Kukurydza na zielonkę	442 164	515	227 916 544	121,8	99,8	121,7
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 051 199	50,3	153 528 853	97,9	101,8	99,7
łąki trwałe	2 414 855	53,1	128 145 187	97,6	102,1	99,6
pastwiska trwałe	636 344	39,9	25 383 666	99,2	100,5	100,1
Słoma zbóż podst. z mieszkankami	6 505 749	32,1	209 055 415	95,9	95,3	91,5
Słoma strączkowych	X	X	4 511 215	X	X	158,7
Plewy motylkowych	X	X	341 798	X	X	160,8
Liście okopowych	X	X	48 953 261	X	X	100,7
Wysłodki buraczane	X	X	46 557 261	X	X	102,4
Poplony i wsiewki	72 866	125	9 137 309	93,8	103,6	97,2
Rośliny jednoroczne przeznaczone na cele energetyczne w tym	8 987	X	X	78,3	X	X
zboża	3 131	74,9	234 557	114,6	X	X
kukurydza ogółem	3 870	174,5	675 174	314,1	X	X
buraki cukrowe	183	584	106 800	33,6	X	X
rzepak i rzepik	1 369	18,6	25 470	19,6	X	X
Rośliny wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne w tym	1 485	X	X	102,3	X	X
ślazowiec pensylwański	340	170,9	58 090	wielokrotnie	X	X
miskant olbrzymi	185	69,9	12 936	33,9	X	X
topinambur	54	141	7 614	675,0	X	X
mozga trzcinowata	1	7	7	X	X	X
Zielone nawozy	47 302	X	X	126,4	X	X
Strączkowe pastewne na przyoranie	14 735	X	X	140,9	X	X
peluszka	1 937	X	X	119,6	X	X
wyka	1 512	X	X	163,5	X	X
bobik	1 059	X	X	107,8	X	X
łubin słodki	4 350	X	X	116,3	X	X
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	5 877	X	X	184,0	X	X
Motylkowe pastewne na przyoranie seradela i pozostałe motylkowe pastewne	20 306	X	X	112,0	X	X
trawy polowe	5 400	X	X	95,6	X	X
inne pastewne	4 292	X	X	165,7	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	10 614	X	X	107,2	X	X
	12 261	X	X	139,2	X	X

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
D. SEKTOR PUBLICZNY

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Zboża	94 562	60,2	5 691 331	101,0	111,1	112,2
Zboża podstawowe z mieszankami	72 699	50,9	3 701 838	91,4	102,8	94,1
Zboża podstawowe	71 682	51,3	3 676 356	91,2	103,0	93,8
Pszenica ogółem	35 323	55,7	1 967 621	75,2	94,7	71,3
ozima	22 045	58,0	1 277 924	51,4	96,2	49,4
jara	13 278	51,9	689 697	324,6	121,8	396,2
Żyto	6 071	43,2	262 302	102,6	152,1	156,2
Jęczmień ogółem	17 419	49,9	869 562	140,0	124,1	174,0
ozimy	2 864	51,5	147 490	72,2	112,9	81,5
jary	14 555	49,6	722 072	171,7	131,9	226,6
Owies	4 902	39,8	195 158	121,8	145,8	177,6
Pszenżyto ogółem	7 968	47,9	381 713	85,8	116,5	100,0
ozime	6 625	48,6	321 665	77,9	114,9	89,5
jare	1 343	44,7	60 048	171,7	156,8	269,7
Mieszanki zbożowe ogółem	1 017	25,1	25 482	115,0	141,8	162,7
ozime	143	22,0	3 139	111,7	92,4	103,0
jare	874	25,6	22 343	115,6	153,3	177,1
Gryka	285	5,2	1 495	91,9	94,5	87,4
Proso	202	10,5	2 112	157,8	152,2	239,2
Pozostałe zbożowe	4	26,5	106	40,0	137,3	56,1
Kukurydza na ziarno	21 372	92,9	1 985 780	156,6	111,5	174,7
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	516	39,6	20 412	124,6	131,6	163,5
w tym:						
groch	471	39,2	18 448	10,2	174,3	17,7
fasola	31	55,6	1 723	0,0	0,0	0,0
bób	-	-	-	x	x	x
Ziemniaki	1 437	297	426 928	83,7	99,3	83,2
Buraki cukrowe	7 786	623	4 852 315	99,9	103,5	103,3
Oleiste (na ziarno)	22 565	30,6	691 397	78,2	123,9	96,9
Rzepak i rzepik ogółem	22 100	31,0	685 931	77,7	124,5	96,7
ozimy	19 602	32,0	627 562	73,4	125,0	91,8
jary	2 498	23,4	58 369	142,0	160,3	227,1
Inne oleiste	465	11,8	5 466	119,8	115,7	138,9
mak,gorczyca i inne	376	10,3	3 854	100,5	102,0	102,2
słonecznik na ziarno	2	15,5	31	x	46,5	775,0
len oleisty	6	9,0	54	200,0	225,0	450,0
soja	81	18,9	1 527	810,0	133,1	wielokrotnie

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (cd.)
D. SEKTOR PUBLICZNY (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Len włóknisty	12	4,8	58	92,3	126,3	120,8
Konopie	7	59,3	415	70,0	90,7	63,5
Tytoń	1	1,0	1	x	x	x
Chmiel	39	11,4	443	100,0	83,8	83,7
Cykoria	-	-	-	-	-	-
Zioła, przyprawy	2	4,1	9	66,7	71,9	52,9
Wiklina	12	96,6	1 159	92,3	132,3	122,1
Okopowe pastewne w tym:	193	95	18 249	99,0	99,0	97,5
buraki pastewne	8	212	1 695	38,1	178,0	67,9
Strączkowe pastewne (ziarno)	1 965	19,5	38 262	96,1	116,1	111,3
peluszka	363	21,4	7 786	89,0	111,5	99,5
wyka	14	8,2	115	x	x	x
bobik	184	33,1	6 096	79,7	92,2	73,6
łubin słodki	415	12,7	5 281	53,8	111,4	60,2
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	989	19,2	18 984	156,2	128,0	199,8
Łubin gorzki (ziarno)	112	14,3	1 597	wielokrotnie	111,7	wielokrotnie
Strączkowe pastewne (zielonka)	242	59,0	14 318	87,4	27,3	24,0
peluszka	-	-	-	-	-	-
wyka	-	-	-	x	x	x
bobik	-	-	-	-	-	-
łubin słodki	105	52	5 433	437,5	273,7	wielokrotnie
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	138	64	8 885	56,6	27,0	15,4
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	828	6,9	5 754	96,4	300,0	297,7
koniczyna	45	7,2	326	75,0	184,6	139,9
lucerna	270	4,7	1 262	613,6	134,3	819,5
esparceta	-	-	-	-	-	-
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	85	15,2	1 291	607,1	139,4	849,3
trawy polowe	208	9,5	1 973	40,9	593,8	238,3
inne pastewne	221	4,1	902	94,8	170,8	159,4
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	8 190	260	2 133 229	96,6	98,5	95,3
koniczyna	112	261	29 258	39,0	58,5	22,9
lucerna	3 791	343	1 301 704	107,1	112,5	120,8
esparceta	-	-	-	-	-	-
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	566	269	152 272	86,5	106,7	92,5
trawy polowe	1 889	190	359 566	84,5	84,1	71,3
inne pastewne	1 832	159	290 429	104,0	77,2	80,0

TABL. 3/45/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH (dok.)
D. SEKTOR PUBLICZNY (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011=100		
Kukurydza na zielonkę	14 437	423	6 109 573	94,0	107,9	101,6
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	55 460	14,8	821 251	75,1	128,7	96,4
łąki trwałe	36 902	17,2	634 253	79,5	125,5	99,5
pastwiska trwałe	18 558	10,1	186 998	67,7	129,5	87,3
Słoma zbóż podst. z mieszkankami	72 699	44,3	3 222 545	91,4	88,4	80,9
Słoma strączkowych	X	X	45 914	X	X	111,3
Plewy motylkowych	X	X	11 508	X	X	297,7
Liście okopowych	X	X	2 431 712	X	X	103,3
Wysłodki buraczane	X	X	2 426 236	X	X	103,3
Poplony i wsiewki	58	181	10 513	69,0	89,3	61,6
Rośliny jednoroczne przeznaczone na cele energetyczne w tym	2 040	X	X	112,0	X	X
zboża	1 307	1,7	2 204	125,6	X	X
kukurydza ogółem	558	150,3	83 847	105,3	X	X
buraki cukrowe	-	-	-	-	-	-
rzepak i rzepik	172	-	-	70,5	X	X
Rośliny wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne w tym	701	X	X	240,1	X	X
ślazowiec pensylwański	1	10,0	10	100,0	X	X
miskant olbrzymi	579	28,9	16 741	248,5	X	X
topinambur	-	-	-	X	X	X
mozga trzcinowata	20	50	1 004	X	X	X
Zielone nawozy	489	X	X	82,7	X	X
Strączkowe pastewne na przyoranie	94	X	X	117,7	X	X
peluszka	X	X	X	X	X	X
wyka	X	X	X	X	X	X
bobik	X	X	X	X	X	X
łubin słodki	X	X	X	X	X	X
mieszkanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	93	X	X	117,7	X	X
Motylkowe pastewne na przyoranie seradela i pozostałe motylkowe pastewne	392	X	X	78,2	X	X
trawy polowe	X	X	X	X	X	X
inne pastewne	8	X	X	160,0	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	384	X	X	81,7	X	X
	3	X	X	27,3	X	X

TABL. 4/46/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW OGRODNICZYCH
A. OGÓŁEM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011 = 100		
Ogółem warzywa	180793	x	54305204	98,2	x	97,4
w tym gruntowe	175487	x	45532218	98,1	x	94,8
kapusta	24734	461	11403794	96,4	96,0	92,6
kalafior	10999	224	2462401	106,1	98,2	104,2
cebula	25072	256	6421690	94,2	100,8	94,9
marchew jadalna	22828	366	8346981	97,0	97,1	94,1
buraki ćwikłowe	10840	319	3452846	101,1	92,5	93,4
ogórki	15890	178	2825142	97,8	97,3	95,2
pomidory	10875	240	2609010	98,3	97,6	95,7
pozostałe ^{a)}	54248	148	8010354	99,2	97,4	96,2
Owoce ogółem	x	x	38431398	x	x	112,6
Owoce z drzew	291750	x	32857815	99,7	x	113,9
Jabłonie	194680	147,8	28773357	106,1	108,8	115,4
Grusze	10875	59,5	646782	93,2	110,6	103,0
Śliwy	19307	53,1	1024976	95,4	117,2	111,7
Wiśnie	33731	52,0	1753908	99,3	101,0	100,2
Czereśnie	11610	35,4	410625	100,5	107,6	108,1
Brzoskwinie	3355	27,1	90794	96,9	108,0	104,4
Morele	1663	20,6	34278	98,3	86,6	85,2
Orzechy włoskie	16529	7,4	123095	62,3	189,7	117,7
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	x	x	5573583	x	x	105,0
Truskawki ^{b)}	46813	32,1	1501514	92,7	97,6	90,4
Maliny	28423	44,7	1270553	105,0	102,5	107,7
Porzeczki	44707	43,5	1945219	112,1	102,4	114,7
Agrest	3108	52,5	163178	100,4	111,5	111,8
Pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ^{c)}	17010	40,7	693119	111,1	100,0	111,3
w tym leszczyna	3686	11,5	42226	105,7	129,2	136,1

a) smakowe: pietruszka, pory, selery oraz inne: rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, koper itp.

b) od 2010 r. truskawki są ujmowane łącznie z poziomkami

c) aronia, borówka wysoka i inne

TABL. 4/46/. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW OGRODNICZYCH (dok.)
B. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2011 = 100		
Ogółem warzywa	173338	x	51867387	97,5	x	96,5
w tym gruntowe	168204	x	43641906	97,4	x	93,8
kapusta	24641	461	11364159	96,5	96,0	92,6
kalafior	10969	224	2452889	105,9	98,2	103,9
cebula	23093	245	5665562	94,0	98,8	93,0
marchew jadalna	21726	356	7725231	95,1	94,9	90,1
buraki ćwikłowe	10739	318	3415000	101,8	92,4	94,0
ogórki	15792	176	2786508	97,9	96,7	95,1
pomidory	10773	239	2576735	98,3	97,6	96,0
pozostałe ^{a)}	50471	152	7655823	97,5	98,1	95,7
Owoce ogółem	x	x	37887810	x	x	111,9
Owoce z drzew	287315	x	32365111	100,1	x	113,2
Jabłonie	191092	148,2	28319044	106,3	107,8	114,6
Grusze	10746	59,2	636394	93,4	109,4	102,1
Śliwy	19158	53,2	1018342	95,4	117,2	111,7
Wiśnie	33415	51,9	1735696	99,3	100,6	100,0
Czereśnie	11435	35,7	407909	99,6	108,2	107,6
Brzoskwinie	3344	27,0	90393	96,9	107,6	104,4
Morele	1657	20,7	34258	98,3	87,0	85,2
Orzechy włoskie	16466	7,5	123075	64,6	182,9	117,7
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	x	x	5522699	x	x	104,8
Truskawki ^{b)}	46579	31,9	1488042	92,6	97,0	89,9
Maliny	28356	44,8	1268987	105,1	102,5	107,7
Porzeczki	44374	43,7	1937833	112,3	102,1	114,5
Agrest	3082	52,2	160998	100,4	109,9	110,6
Pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ^{c)}	16070	41,5	666839	111,0	99,8	110,8
w tym leszczyna	3669	11,5	42183	105,7	129,2	136,3

a) smakowe: pietruszka, pory, selery oraz inne: rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, koper itp.

b) od 2010 r. truskawki są ujmowane łącznie z poziomkami

c) aronia, borówka wysoka i inne

TABL. 5/47/. POWIERZCHNIA, PLONY I ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW wg REGIONÓW

Wyszczególnienie a - Powierzchnia w ha b - Plony z 1 ha w dt c - Zbiory w dt		Ogółem	Centralny	Południowy	Wschodni	Północno- Zachodni	Południowo- Zachodni	Północny
Zboża ogółem	a	7 704 322	1 550 526	416 337	1 714 818	1 726 472	857 144	1 439 024
	b	37,0	30,0	37,7	31,5	40,3	51,0	38,8
	c	285 438 436	46 547 300	15 680 794	54 087 475	69 565 259	43 694 585	55 863 023
Zboża podstawowe z mieszkankami	a	7 063 781	1 483 236	380 580	1 632 456	1 542 942	698 050	1 326 517
	b	34,6	28,8	34,6	30,7	37,1	45,3	37,1
	c	244 126 389	42 684 126	13 156 272	50 181 282	57 238 413	31 637 636	49 228 660
w tym:								
pszenica ogółem	a	2 077 206	235 310	150 781	498 588	375 681	383 643	433 202
	b	41,4	34,6	37,8	34,9	43,2	50,5	44,4
	c	86 075 939	8 150 283	5 706 872	17 406 274	16 226 282	19 357 210	19 229 018
żyto	a	1 042 046	318 448	29 941	166 415	323 207	47 781	156 254
	b	27,7	23,5	28,4	24,8	31,5	34,1	29,4
	c	28 881 367	7 488 805	849 496	4 130 428	10 192 977	1 629 561	4 590 100
Kukurydza na ziarno	a	543 805	54 089	33 162	56 389	158 957	147 672	93 535
	b	73,5	67,9	74,6	62,4	75,7	80,5	68,1
	c	39 958 506	3 673 865	2 473 913	3 519 359	12 032 365	11 889 751	6 369 253
Strączkowe jadalne ogółem	a	34 517	2 774	2 206	15 324	4 011	2 788	7 412
	b	24,7	22,2	25,0	22,1	22,4	32,8	29,1
	c	852 109	61 591	55 191	338 056	89 685	91 545	216 041
Ziemniaki	a	373 003	87 643	36 546	93 491	62 253	38 258	54 811
	b	242	243	219	217	267	287	241
	c	90 412 532	21 262 236	8 013 749	20 300 020	16 613 615	10 995 965	13 226 947
Buraki cukrowe	a	212 018	18 619	2 686	39 921	60 372	36 037	54 383
	b	582	548	614	533	609	601	587
	c	123 495 458	10 212 057	1 648 887	21 263 261	36 765 084	21 663 433	31 942 736
Rzepak i rzepik ozimy	a	635 252	43 526	22 211	71 256	198 645	153 246	146 368
	b	26,6	25,7	27,9	24,4	27,6	25,7	27,4
	c	16 895 777	1 117 444	620 575	1 738 750	5 473 598	3 939 160	4 006 250
Rzepak i rzepik jary	a	85 056	8 996	1 684	7 608	27 756	11 447	27 565
	b	20,7	14,6	22,1	20,1	21,6	22,2	21,2
	c	1 760 206	131 485	37 258	152 735	600 221	254 010	584 497
Warzywa gruntowe	a	175 487	42 556	18 916	40 500	32 092	10 569	30 854
	c	45 532 218	12 043 373	5 906 540	9 940 890	8 299 052	2 342 178	7 000 184
w tym:								
kapusta	a	24 734	7 189	4 316	5 491	4 300	981	2 457
	b	461	492	505	406	470	384	431
	c	11 403 794	3 539 002	2 181 352	2 226 603	2 021 228	377 182	1 058 428
Owoce z drzew	a	291 750	131 464	14 367	77 695	43 812	8 356	16 056
	c	32 857 815	17 715 119	1 700 137	9 794 765	1 918 471	611 419	1 117 904
w tym:								
jabłonie	a	194 680	100 370	9 151	50 014	23 315	3 313	8 517
	b	147,8	159,7	153,2	172,3	62,4	110,8	106,4
	c	28 773 357	16 024 386	1 401 683	8 618 998	1 455 522	366 979	905 789
Owoce jagodowe	c	5 573 583	1 104 033	229 809	3 284 282	417 152	200 680	337 627
w tym:								
truskawki	a	46 813	18 014	1 769	15 370	4 644	1 993	5 023
	b	32,1	25,7	34,7	42,3	26,7	29,5	28,8
	c	1 501 514	462 391	61 465	650 020	123 999	58 818	144 821

**TABL. 6 /48 /. PLONY ZBÓŻ I ZIEMNIAKÓW NA TLE NIEKTÓRYCH CZYNNIKÓW PRODUKCJI
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Województwa	Plony zbóż z 1 ha w dt	Plony ziemniaków z 1 ha w dt	Zużycie nawozów	
			mineralnych NPK, (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg	naturalnych na 1 ha użytków rolnych w dt
Polska	37,0	242	129,6	41
Dolnośląskie	46,8	278	160,8	16
Kujawsko-pomorskie	40,5	242	170,8	47
Lubelskie	32,5	230	125,7	29
Lubuskie	37,5	249	108,7	18
Łódzkie	31,0	266	126,7	47
Małopolskie	36,8	219	72,6	38
Mazowieckie	29,4	221	109,9	50
Opolskie	57,5	309	198,7	27
Podkarpackie	35,1	219	66,9	25
Podlaskie	29,2	210	100,7	74
Pomorskie	36,8	255	141,0	34
Śląskie	38,6	219	130,2	36
Świętokrzyskie	29,1	199	96,4	34
Warmińsko-mazurskie	38,4	207	110,3	45
Wielkopolskie	41,0	273	163,8	54
Zachodniopomorskie	40,0	260	150,9	17